

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας

Σχολή : Διοίκησης & Οικονομίας

Τμήμα : Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Πτυχιακή Εργασία

Το πρόγραμμα Equal στην Ελλάδα – Το παράδειγμα του Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.

Σπουδαστές : Μιχαλόπουλος Πολυχρόνης
Μπερτάνης Στέφανος

Εισηγητές : Αλεξόπουλος Ανδρέας
Μιχαλόπουλος Χαράλαμπος

Καλαμάτα

Ακαδημαϊκό έτος 2004

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία μας σκοπό έχει την μελέτη της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας Equal και τον ρόλο που έχει στην υλοποίηση διαφόρων μέτρων που αφορούν στις κοινωνικές ανακατατάξεις και δομές που συντελούνται στην Κοινωνία σήμερα.

Για το σκοπό αυτό επιλέξαμε τον Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. και το έργο του που σκοπό έχει την ενσωμάτωση των ψυχικά πασχόντων ατόμων στην Κοινωνία.

Η εργασία χωρίζεται σε 2 μέρη για την καλύτερη μελέτη και παρουσίαση του θέματος . Το Α μέρος αναφέρεται γενικά στην Κ.Π. Equal και έχει σκοπό να δώσει στο κάθε αναγνώστη που δεν γνωρίζει τίποτα για το πρόγραμμα αυτό μια σαφή εικόνα . Το Β μέρος το λεγόμενο «ειδικό μέρος» ασχολείται με την έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα και αναφέρεται λεπτομερώς στο έργο που συντελείται στο Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.

Τέλος γίνεται μια προσπάθεια να συνδεθεί με τις Ευρωπαϊκές και Εθνικές στρατηγικές για την απασχόληση.

Στην όλη διάρκεια μελέτης , συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων προκειμένου για την συγγραφή της παρούσας εργασίας πραγματοποιήσαμε έρευνες και επισκέψεις που μας έδωσαν για ακόμη μια φορά να κατανοήσουμε την έλλειψη ειδικευμένων στελεχών αλλά και τα πάσης φύσεως προβλήματα που εντάσσονται στα γρανάζια της γραφειοκρατίας.

Εμείς παρά όλα αυτά προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα και να αναλύσουμε όσο το δυνατό κατανοητά τα διάφορα στοιχεία

Κεφάλαιο 1ο

Το Σύστημα , η εξέλιξη και το περιεχόμενο του Περιφερειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα.

Α΄ Μέρος

Τα Συστήματα Προγραμματισμού και η περίπτωση της Ελλάδας

Η διοικητική διάρθρωση και η κατανομή των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων λήψης αποφάσεων , διαμόρφωσης και υλοποίησης ενός προγράμματος , μεταξύ των κεντρικών , των περιφερειακών , των τοπικών διοικητικών οργάνων , καθώς επίσης και των άλλων κοινωνικών φορέων προσδιορίζουν το ισχύον σύστημα περιφερειακού προγραμματισμού μιας χώρας.

Τα βασικά συστήματα προγραμματισμού είναι δύο. Το συγκεντρωτικό και το αποκεντρωτικό σύστημα προγραμματισμού. Η κατάρτιση , οριστικοποίηση και εφαρμογή ενός προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης από τα κεντρικά όργανα είναι το βασικό χαρακτηριστικό του συγκεντρωτικού συστήματος. Αντίθετα η ουσιώδης συμμετοχή στην προγραμματική διαδικασία φορέων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο χαρακτηρίζει το αποκεντρωτικό σύστημα.

Όταν εφαρμόζεται το συγκεντρωτικό σύστημα προγραμματισμού , οι κεντρικές υπηρεσίες του κράτους αναλαμβάνουν αποκλειστικά τη διαμόρφωση και οριστικοποίηση του περιφερειακού προγράμματος. Η κεντρική εξουσία διαμορφώνει το πρόγραμμα σύμφωνα με τις επιθυμίες της για την ανάπτυξη και την κοινωνική διανομή , με αποτέλεσμα να αφαιρείται κάθε πρωτοβουλία από την περιφέρεια και την Τοπική Αυτοδιοίκηση , να αποκλείεται η συμμετοχή των τοπικών κοινωνικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού στις σχετικές διατάξεις. Έτσι το πρόγραμμα πολλές φορές μεταβάλλεται στην πράξη σε μέσο επιβολής και όχι εξυπηρέτησης των αντικειμενικών σκοπών της περιφερειακής πολιτικής , που είναι αποδεκτοί από τους κατοίκους των περιφερειών και των τοπικών κοινωνιών. Ωστόσο τα επιχειρήματα που προβάλλονται υπέρ αυτού του συστήματος , αφορούν το καλύτερο συντονισμό των περιφερειακών προγραμμάτων από μία ισχυρή κεντρική προγραμματική αρχή , την αποτελεσματική εναρμόνιση των στόχων της εθνικής και περιφερειακής πολιτικής και την περισσότερο τεχνοκρατική αντίληψη στον προγραμματισμό.

Αντίθετα , στο αποκεντρωτικό σύστημα προγραμματισμού , το περιφερειακό πρόγραμμα αποτελεί ουσιαστικό έργο των περιφερειακών υπηρεσιών και των τοπικών αρχών , γιατί αυτές έχουν την ευθύνη λήψης των σχετικών αποφάσεων , της

κατάρτισης και εφαρμογής του. Με το σύστημα αυτό , οι περιφερειακοί και τοπικοί φορείς , οι οποίοι έχουν άμεση γνώση των προβλημάτων τους , επιλέγουν το είδος και τα μέσα ανάπτυξης που αυτοί επιθυμούν για τον τόπο τους. Επίσης , παρακολουθούν καλύτερα την πορεία εφαρμογής των μέτρων και δράσεων του προγράμματος και προβαίνουν άμεσα στις αναγκαίες προσαρμογές σε περιπτώσεις παρεκκλίσεων από τα προβλεπόμενα. Τέλος , με την ενεργοποίηση των περιφερειακών και τοπικών φορέων και υπηρεσιών στη διαδικασία του προγραμματισμού , βελτιώνεται το επίπεδο της αποκεντρωμένης διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ενισχύονται οι σχετικές υπηρεσίες με το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό (και φυσικά με τον ανάλογο εξοπλισμό) , με αποτέλεσμα πολλαπλά οφέλη για την τοπική κοινωνία.

Βεβαία , τονίζεται ότι η πραγμάτωση ενός περιφερειακού προγράμματος στο αποκεντρωτικό σύστημα προγραμματισμού πρέπει να λειτουργεί πάντοτε στα πλαίσια που επιβάλλει η ανάγκη εναρμόνισης του περιφερειακού με το εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα και γενικότερα να εξυπηρετεί τους στόχους της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

Στην πράξη , κανένα από τα δύο συστήματα προγραμματισμού δεν συναντάται αποκλειστικά μόνο του. Αντίθετα , αυτό που επικρατεί συνήθως είναι ο συνδυασμός μεταξύ τους και με διάφορες παραλλαγές. Η δομή του συστήματος προγραμματισμού μιας χώρας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διοικητική της διάρθρωση και το θεσμικό της πλαίσιο. Ειδικότερα , ο βαθμός διοικητικής αποκέντρωσης μιας χώρας προσδιορίζει το ισχύον σύστημα προγραμματισμού και κατ' επέκταση το ρόλο των περιφερειακών μονάδων , της τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών φορέων σε τοπικό επίπεδο στην προγραμματική διαδικασία.

Στην Ελλάδα , η παραδοσιακή ισχυρή συγκεντρωτική δομή του Ελληνικού κράτους , τα τελευταία χρόνια αντικαθίσταται σταδιακά από πιο αποκεντρωμένες διοικητικές δομές και διαδικασίες προγραμματισμού. Η ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ , σε συνδυασμό με τις γενικότερες τάσεις στον περιφερειακό και εθνικό αναπτυξιακό σχεδιασμό σε Ευρωπαϊκό και ευρύτερο επίπεδο , έδωσαν την ώθηση για δρομολόγηση πιο ολοκληρωμένων – αποκεντρωτικών μορφών διοικητικής διάρθρωσης και προγραμματισμού.

Ειδικότερα , η ενίσχυση της αποκέντρωσης στην Ελλάδα κινήθηκε σε δύο αλληλένδετες κατευθύνσεις , σε μία προσπάθεια συνδυασμού του παραδοσιακού «εκ των άνω» ή «από την κορυφή» (κεντρικού) και του νέου «εκ των κάτω» ή «από την βάση» (αποκεντρωτικού) μοντέλου ρύθμισης.

- Η πρώτη αφορά τον προγραμματισμό , μέσω της ενίσχυσης των συμμετοχικών διαδικασιών (Δημοκρατικός Προγραμματισμός) και της

προσαρμογής της χώρας στο πλαίσιο και στις διαδικασίες προγραμματισμού της Κοινότητας , όπως αυτές προσδιορίζονται από τις δύο βασικές αρχές της «εταιρικής σχέσης» και της «επικουρικότητας» . Με τις αρχές αυτές προωθείται η γενικότερη άποψη στον προγραμματισμό , ότι οι αποφάσεις θα πρέπει να παίρνονται στο κατώτερο δυνατό επίπεδο διοίκησης. Έτσι , δίνεται στις περιφερειακές και τοπικές αρχές μια ισότιμη θέση – δίπλα στις κοινοτικές και εθνικές αρχές – στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και σχεδιασμού. Ειδικότερα , με την υιοθέτηση της αρχής της εταιρικής σχέσης , η διαπραγμάτευση , κατάρτιση και εφαρμογή των περιφερειακών προγραμμάτων γίνεται πλέον «τριεπίπεδη» .Στις σχετικές διαδικασίες συμμετέχουν πέρα από την *Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το κράτος – μέλος και οι περιφερειακές / τοπικές αρχές , καθώς και οι κοινωνικοί εταίροι και οι συλλογικοί φορείς σε τοπικό επίπεδο*. Παράλληλα η επικουρικότητα αποτελεί ένα κριτήριο κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Κοινοτικών , εθνικών και περιφερειακών / τοπικών αρχών , καθώς επιβάλλει τη διάρθρωση των εξουσιών κατά τέτοιο τρόπο , ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνει μόνο εκείνες τις λειτουργίες και αρμοδιότητες , που δεν μπορούν να ασκηθούν αποτελεσματικά στα χαμηλότερα διοικητικά επίπεδα.

- *Η δεύτερη κατεύθυνση , στην οποία κινήθηκε η αποκέντρωση στην Ελλάδα αφορά το θεσμικό πλαίσιο*. Ειδικότερα , τις τελευταίες δεκαετίες , παράλληλα με την αναδιοργάνωση και εξέλιξη του συστήματος προγραμματισμού στη χώρα μας εισήχθησαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις στο θεσμικό πλαίσιο , που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση των διοικητικών και χωρικών ενοτήτων , το εύρος των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , την ενεργό συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών φορέων στην αναπτυξιακή διαδικασία και καλύπτουν διάφορες πλευρές της προσπάθειας προώθησης της αποκέντρωσης και της περιφερειακής ανάπτυξης. Η σημασία αυτών των εξελίξεων οφείλεται στο γεγονός ότι οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις δεν έχουν μόνο επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης και στην ενδυνάμωση της δημοκρατικής λειτουργίας , αλλά και στην διευκόλυνση της αναπτυξιακής και προγραμματικής διαδικασίας.

Η διαμόρφωση της «εκ των κάτω» ή της «από τη βάση» στρατηγικής της ανάπτυξης εξαρτάται και από το πρότυπο περιφερειακής ανάπτυξης που κυριαρχεί. Το Πολικό Πρότυπο συνδέεται με τον «εκ των άνω» προγραμματισμό , ενώ το

Πρότυπο της Ολοκληρωμένης – Ενδογενούς Ανάπτυξης απαιτεί τη λειτουργία του «από τη βάση» προγραμματισμού.

Η κυριαρχία του προτύπου περιφερειακής ανάπτυξης και κατά συνέπεια του συστήματος προγραμματισμού εξαρτάται από δύο βασικούς παράγοντες :

- I. *Την οικονομική συγκυρία.* Σε περιόδους οικονομικής ανόδου κυριαρχεί το πρότυπο της Πολικής Ανάπτυξης και ο «εκ των άνω» προγραμματισμός , ενώ σε περιόδους οικονομικής ύφεσης επιβάλλεται το πρότυπο της Ολοκληρωμένης – Ενδογενούς Ανάπτυξης και ο «από τη βάση» προγραμματισμός.
- II. *Το επίπεδο ανάπτυξης της περιφέρειας.* Περιφέρειες με επάρκεια τεχνικών υποδομών , με αναπτυγμένες ΜΜΕ , με δυνατότητες ενσωμάτωσης νέας τεχνολογίας και με υψηλού επιπέδου στελεχιακό δυναμικό ανταποκρίνονται στην πράξη καλύτερα στην εφαρμογή του προτύπου της Ολοκληρωμένης – Ενδογενούς Ανάπτυξης και στον «από τη βάση» προγραμματισμό.

Η εξέλιξη του Περιφερειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα

Η εμφάνιση και θεμελίωση του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα διαχρονικά ακολουθεί λίγο – πολύ την πορεία των Ευρωπαϊκών χωρών. Ο περιφερειακός προγραμματισμός αρχίζει μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο , σχεδόν παράλληλα με την προσπάθεια αναπτυξιακού προγραμματισμού σε εθνικό επίπεδο και συμπληρώνεται με διάφορα νομοθετήματα για την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης , καθώς επίσης και με τη σταδιακή βελτίωση του πλαισίου προγραμματισμού και διοικητικής αποκέντρωσης της χώρας. Ωστόσο , για αρκετό καιρό ακολουθείτο η πρακτική της χρηματοδότησης μεμονωμένων έργων εκτός συγκεκριμένου – ειδικού προγραμματικού πλαισίου για την περιφερειακή ανάπτυξη. Το σκηνικό αυτό αλλάζει ουσιαστικά με την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και πιο συγκεκριμένα με την έναρξη της εφαρμογής των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ) το 1986 , που για πρώτη φορά τίθεται σε εφαρμογή η διαδικασία εκπόνησης και υλοποίησης πολυταμειακών περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Ειδικότερα , η πορεία θεμελίωσης του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα αποτυπώνεται σε *τέσσερις περιόδους* , οι οποίες είναι :

✓ 1^η περίοδος (1948 – 1964)

Αφορά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο και την προσπάθεια ανασυγκρότησης της χώρας. Η έναρξη της πορείας της περιφερειακής πολιτικής και του προγραμματισμού , εντάσσεται στις πρώτες προσπάθειες προγραμματισμού της

εθνικής οικονομικής ανάπτυξης. Ήδη από το 1948 είχαν αρχίσει να εφαρμόζονται πολιτικές για την ενίσχυση της βιομηχανικής περιφερειακής ανάπτυξης και για την προστασία της επαρχιακής βιομηχανίας. Αφορούσαν κυρίως αυξημένες αποσβέσεις , παρακρατήσεις κερδών για να επενδυθούν σε επεκτάσεις. Ουσιαστικά ωστόσο , η θεμελίωση της περιφερειακής πολιτικής στη χώρας μας άρχισε στο τέλος της δεκαετίας του 1950 μαζί με τις πρώτες προσπάθειες προγραμματισμού της οικονομικής ανάπτυξης. Συγκεκριμένα για πρώτη φορά στο «Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 1960 – 1964» τέθηκε η ανάγκη άσκησης περιφερειακής πολιτικής για να αντιμετωπισθεί το περιφερειακό πρόβλημα.

✓ **2η περίοδος (1964 - 79)**

Η περίοδος αυτή , μπορεί να χωρισθεί σε 2 υποπεριόδους. Η πρώτη αφορά τη δεκαετία 1964 – 74 , που χαρακτηρίζεται από την καθιέρωση χρηματοδοτικών κινήτρων , το διαχωρισμό των περιφερειών ανάλογα με το αναπτυξιακό τους επίπεδο , την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων για υποανάπτυκτες περιοχές , την ίδρυση Βιομηχανικών περιοχών , την υποτυπώδη ενίσχυση πολικού συστήματος αστικών κέντρων , την ενεργοποίηση των Υπηρεσιών Περιφερειακής Ανάπτυξης. Αλλά και στην επόμενη χρονική περίοδο μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1970 η περιφερειακή πολιτική και ο προγραμματισμός κινούνται στις ίδιες περίπου κατευθύνσεις. Έτσι , στην περίοδο 1975 – 1979 δίνεται έμφαση στην παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών , καθιερώνεται η ενίσχυση των επιχειρήσεων ανάλογα με τον κλάδο που ανήκουν , χρησιμοποιούνται ευρύτερα τα πιστωτικά κίνητρα και ενισχύονται τα ειδικά προγράμματα περιοχών καθώς και τα προγράμματα υποδομής.

✓ **3η περίοδος (1980 – 86)**

Η περίοδος αυτή αρχίζει με την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) και την προσπάθεια σταδιακής σύνδεσης της ελληνικής περιφερειακής πολιτικής με την περιφερειακή πολιτική της Ε.Ο.Κ. με κορύφωση την ψήφιση του Νόμου 1116/81 , που κύριο χαρακτηριστικό του είναι η εντατικοποίηση των παρεμβάσεων με την καθιέρωση των επιδοτήσεων κεφαλαίου με περιφερειακή κλιμάκωση , την ύπαρξη του πρώτου ειδικού «Προγράμματος Περιφερειακής Ανάπτυξης 1981 – 1985» και την είσπραξη των πρώτων ενισχύσεων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και των πρώτων δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ακολουθεί η ψήφιση του Νόμου 1262/82 , ο οποίος ενισχύει τις αποκεντρωτικές διαδικασίες και η κατάρτιση του «Πενταετούς Προγράμματος 1983 – 1987» , μέσω του οποίου καθιερώνεται η διαδικασία του «Δημοκρατικού Προγραμματισμού»

✓ **4η περίοδος (1986 – 2006)**

Η τελευταία αυτή περίοδος του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα αρχίζει με την εφαρμογή των Μ.Ο.Π. (1986 – 1992). Τα Μ.Ο.Π. σηματοδοτούν μια μεγάλη στροφή στις μεθόδους άσκησης περιφερειακής πολιτικής με κύρια χαρακτηριστικά : τη σύνταξη ολοκληρωμένων πολυετών και πολυταμειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων που στηρίζονται σε μια αναλυτική αποτύπωση της κατάστασης κάθε περιφέρειας και σε μία διατυπωμένη ιεράρχηση στόχων , στην ομαδοποίηση των έργων σε συγκεκριμένα μέτρα ανά στόχο και με προκαθορισμένους πόρους για κάθε έτος εφαρμογής , στη δημιουργία θεσμών παρακολούθησης των προγραμμάτων και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους. Τα Μ.Ο.Π. αποτέλεσαν τον «πρόδρομο» των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (Κ.Π.Σ.) τριών μέχρι το 2006 (1989 – 1993 , 1994 – 1999 και 2000 – 2006) , μέσω των οποίων η Ελληνική Περιφερειακή Πολιτική εντάσσεται λειτουργικά στις διαδικασίες της Περιφερειακής Πολιτικής της Κοινότητας. Σε αυτή την περίοδο προγραμματισμού επίσης , ο νόμος 1622/86 για τη συγκρότηση των περιφερειών της χώρας και οι Νόμοι 1892/90 , 2234/94 και 2601/98 για τα επενδυτικά κίνητρα διαμορφώνουν το θεσμικό πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής , με τη διαφοροποίηση του συστήματος των επενδυτικών κινήτρων.

Το Περιεχόμενο του Περιφερειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα

Ο προγραμματισμός στην Ελλάδα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο εντάσσεται και λειτουργεί μέσα στο γενικότερο προγραμματικό πλαίσιο που θέτουν οι σχετικοί κανονισμοί και τα διάφορα άλλα σχετικά έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα μόνα ολοκληρωμένα εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα που εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια (από το 1989 και μετά) στην Ελλάδα είναι τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (Κ.Π.Σ.) , που αναφέρονται στην ανάπτυξη όχι μόνο των επιμέρους περιφερειών της χώρας , αλλά του συνόλου της εθνικής οικονομίας

Στο πλαίσιο αυτό , από την έναρξη εφαρμογής του Α΄ Κ.Π.Σ. μέχρι σήμερα , όπου βρισκόμαστε στην περίοδο υλοποίησης του Γ΄ Κ.Π.Σ. 2000 – 2006 η Ελλάδα εξακολουθεί ακόμη να εντάσσεται εξ΄ ολοκλήρου στις περιοχές επιλεξιμότητας του στόχου 1 των Διαρθρωτικών Ταμείων , δηλαδή στις περιοχές με το χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικότερα , σύμφωνα με το κριτήριο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ , όλες ανεξαιρέτως οι Περιφέρειες της χώρας , παρουσίασαν κατά την τριετία 1994 – 1995 – 1996 μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από 7,5% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε. και έτσι το σύνολο της χώρας εντάχθηκε και κατά την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006 στο στόχο 1. Συνεπώς

η χώρα μας υλοποιεί το Γ΄ κατά σειρά Κ.Π.Σ. για την περίοδο 2000 – 2006 στο πλαίσιο του στόχου 1 των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Κατ' επέκταση, η εθνική και περιφερειακή αναπτυξιακή στρατηγική στην Ελλάδα διαμορφώνεται και δρομολογείται μέσα από το Σχέδιο Ανάπτυξης (Σ.Α.) 2000 – 2006, ενώ εξειδικεύεται και υλοποιείται μέσω των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) του Γ΄ Κ.Π.Σ., σε εθνικό – τομεακό και περιφερειακό επίπεδο.

Το Σ.Α. αποτέλεσε τη συνολική αναπτυξιακή πρόταση της Ελλάδας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και περιλαμβάνει την αναπτυξιακή στρατηγική των επιμέρους τομέων της ελληνικής οικονομίας και των επιμέρους περιφερειών, ενώ για πρώτη φορά διαμορφώνεται αναπτυξιακή στρατηγική για τρεις ειδικούς τύπους περιοχών με ιδιαίτερα προβλήματα. Οι περιοχές αυτές αναφέρονται στο ορεινό και νησιωτικό χώρο και στα δύο Μητροπολιτικά Κέντρα της χώρας (Αθήνα – Θεσσαλονίκη).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως αρμόδιο όργανο της Ένωσης, σε συνεργασία και μετά από διαπραγμάτευση με τη χώρας μας, μελέτησε το περιεχόμενο του υποβληθέντος σχεδίου, καθώς επίσης και το προτεινόμενο χρηματοδοτικό σχήμα από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, που θα προέβλεπε ότι θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίησή του. Κατόπιν, η Επιτροπή ενέκρινε το Σχέδιο με τη μορφή Κ.Π.Σ., τα επιχειρησιακά προγράμματα, Τομεακά και Περιφερειακά. Το Γ΄ Κ.Π.Σ. της Ελλάδας υλοποιείται μέσω 11 Τομεακών και 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

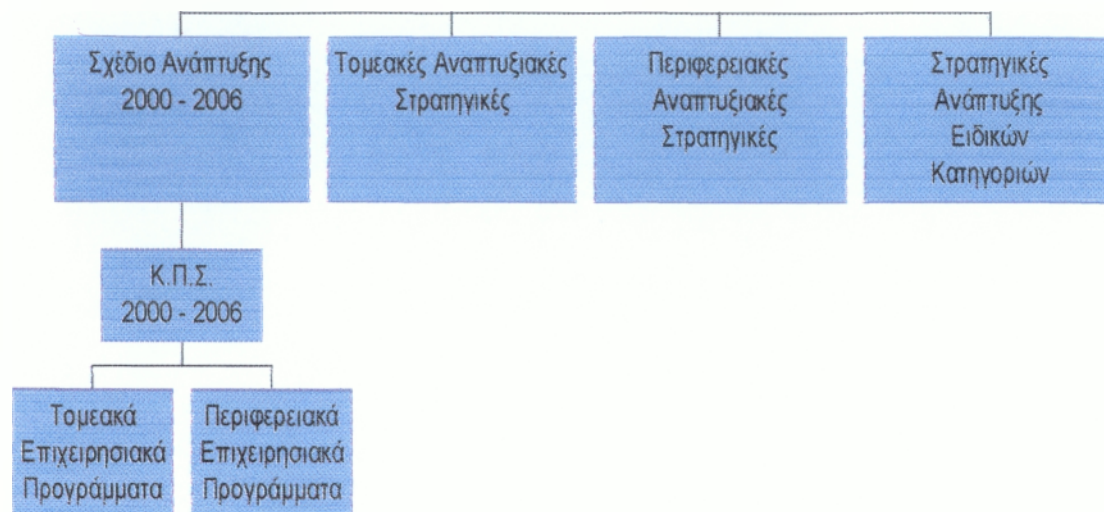
Η εξειδίκευση των προγραμμάτων αυτών πραγματοποιείται μέσω των Συμπληρωμάτων Προγραμματισμού, τα οποία αποφασίζονται και διαμορφώνονται με αυτόνομο τρόπο από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές, χωρίς να αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά αποστέλλονται σε αυτή προς ενημέρωση. Αφού εγκριθούν τα Συμπληρώματα Προγραμματισμού, από τις Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, οι Αρχές Διαχείρισης σε κάθε περίπτωση ξεκινούν τη διαδικασία επιλογής, ένταξης και υλοποίησης των πράξεων, δηλαδή, των προτεινόμενων έργων και δράσεων, που έχουν υποβάλλει ή που υποβάλλουν μετά από προκήρυξη προς υλοποίηση στα Επιχειρησιακά Προγράμματα οι διάφοροι φορείς εφαρμογής και που ικανοποιούν τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως έχουν περιγραφεί αναλυτικά στα Συμπληρώματα Προγραμματισμού.

Η διαδικασία έγκρισης και η δομή του Γ΄ Κ.Π.Σ. παρουσιάζονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Παράλληλα με το παραπάνω το βασικό προγραμματικό και αναπτυξιακό πλαίσιο συμπληρώνουν οι παρεμβάσεις του Ταμείου Συνοχής και τα προγράμματα των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, καθώς επίσης, σε μικρότερο βέβαια βαθμό, οι

χρηματοδοτήσεις παρεμβάσεων από αμιγώς εθνικούς πόρους , κυρίως μέσω του Π.Δ.Ε.

Η διαδικασία έγκρισης και η δομή του Γ' Κ.Π.Σ.

Το περιεχόμενο του Σχεδίου Ανάπτυξης 2000 – 2006

Η διάρθρωση του Σχεδίου

Η προγραμματική περίοδος 2000 – 2006 για τη χώρα μας εγκαινιάζεται με την κατάρτιση του Σχεδίου Ανάπτυξης 2000 – 2006 για την εφαρμογή του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης , που αποτελεί το βασικό προγραμματικό και αναπτυξιακό πλαίσιο της Ελλάδας για όλη σχεδόν την πρώτη δεκαετία της νέας χιλιετίας.

Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι , ενώ τα δύο προηγούμενα σχέδια (1989 – 1993 και 1994 – 1999) είχαν τον τίτλο «Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης» (Σ.Π.Α.) , το Σχέδιο για την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006 έχει αλλάξει τίτλο και λέγεται πλέον «Σχέδιο Ανάπτυξης». Η αλλαγή αυτή δεν άλλαξε τη βασική δομή του Σχεδίου, απλά ο νέος τίτλος , σύμφωνα και με την Κοινοτική άποψη , ανταποκρίνεται περισσότερο στο περιεχόμενό του , αφού περιλαμβάνει εκτός από το περιφερειακό σκέλος , αντίστοιχο τομεακό , καθώς και ένα εισαγωγικό , γενικό μέρος με τις μακροοικονομικές εκτιμήσεις και κατευθύνσεις στρατηγικής για τη συνολική οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Ειδικότερα στο , *Γενικό Μέρος* του Σχεδίου Ανάπτυξης 2000 – 2006 αναλύεται το μακροοικονομικό πλαίσιο και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα εφαρμοσθεί το Σχέδιο και θα πραγματοποιηθεί η αναπτυξιακή στρατηγική

της χώρας. Εξετάζεται η κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα με σχέση με την έκταση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων με την Ε.Ε. και μεταξύ των περιφερειών της χώρας , η κατάσταση των υποδομών , του περιβάλλοντος , της απασχόλησης και της ισότητας των δύο φύλων , το επίπεδο ανταγωνιστικότητας και η κατάσταση σχετικά με τις ΜΜΕ. Η ανάλυση αυτή προσδιορίζει το βασικό πλαίσιο διαμόρφωσης της αναπτυξιακής στρατηγικής της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια. Επίσης , περιγράφονται συνοπτικά τα κυριότερα επιτεύγματα των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων (Α΄ και Β΄ Κ.Π.Σ.) , με έμφαση στην πλέον πρόσφατη προγραμματική περίοδο εφαρμογής του Β΄ Κ.Π.Σ. και στη συνέχεια αναφέρονται οι βασικές κατευθύνσεις της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής , στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών προσανατολισμών , τις οποίες καλείται να υπηρετήσει το Σχέδιο Ανάπτυξης 2000 – 2006. Γίνεται ανάλυση των συνολικών χρηματοδοτικών πόρων που θα διατεθούν την περίοδο αναφοράς (εθνικοί , Κοινοτικοί , Ιδιωτικοί πόροι , δάνεια). Επιπλέον , σκιαγραφείται το πλαίσιο και οι μηχανισμοί εφαρμογής του προγράμματος και τέλος , το μέρος αυτό ολοκληρώνεται με την εκ των προτέρων αξιολόγηση του Σχεδίου συνολικά , στην οποία εκτιμώνται οι επιπτώσεις από τις προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις , κυρίως στο μακροοικονομικό επίπεδο , με έμφαση στην εκτίμηση της πραγματικής συνεισφοράς των Κοινοτικών πόρων στην εθνική αναπτυξιακή προσπάθεια , στο πλαίσιο της αρχής της προσθετικότητας.

Το δεύτερο μέρος , το **Τομεακό Σκέλος** του Σχεδίου , επικεντρώνεται στους τομείς κοινωνικοοικονομικής δραστηριότητας , που ανήκουν στην δραστηριότητα της πολιτικής των διαφόρων υπουργείων της χώρας. Οι τομείς αυτοί , αφορούν πολιτικές με θεματικό χαρακτήρα , που υλοποιούνται σε όλη τη χώρα συνολικά. Οι τομείς , για τους οποίους γίνεται ανάλυση στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000 – 2006 , ανά βασική στρατηγική κατεύθυνση , είναι οι εξής :

- Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση – Επαγγελματική Κατάρτιση και Απασχόληση , για το ανθρώπινο δυναμικό.
- Μεταφορές και Ενέργεια , για τις οικονομικές υποδομές.
- Γεωργία – Αλιεία , Μεταποίηση – Υπηρεσίες , Τουρισμός – Πολιτισμός , Έρευνα και Τεχνολογία , για τους παραγωγικούς τομείς.
- Υγεία – Πρόνοια και Περιβάλλον , για την ποιότητα ζωής
- Κοινωνία της πληροφορίας.

Για τους τομείς αυτούς , οι οποίοι υπάγονται σε βασικούς στρατηγικούς άξονες , που προσδιορίζουν τις κατευθύνσεις της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής για την περίοδο 2000 – 2006 , διαμορφώνονται επιμέρους αναπτυξιακές στρατηγικές. Ειδικότερα , για κάθε τομέα γίνεται ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών του και των μεγεθών που τον προσδιορίζουν διαχρονικά , εξετάζονται τα προβλήματα , τα

πλεονεκτήματα , οι διαφορές και οι αποκλίσεις από το μέσο Ευρωπαϊκό επίπεδο και διερευνώνται το αναπτυξιακό δυναμικό και οι προοπτικές του τομέα , καθώς και τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του προηγούμενου Κ.Π.Σ. Στη συνέχεια σκιαγραφείται η στρατηγική , με τον προσδιορισμό των στόχων και των προτεραιοτήτων παρέμβασης για την υλοποίησή τους , με αναφορά στη συνεκτικότητα με τις άλλες εθνικές ή κοινοτικές πολιτικές. Τέλος , παρουσιάζεται το προτεινόμενο χρηματοδοτικό σχήμα και η εκ των προτέρων αξιολόγηση με την προσπάθεια προσδιορισμού , με ποιοτικές και όπου να είναι δυνατόν ποσοτικές αναλύσεις , των αναμενόμενων επιπτώσεων από την εφαρμογή της στρατηγικής.

Το τρίτο μέρος του Σχεδίου έχει αποκλειστικά χωρική διάσταση και αναφέρεται στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας. Πρόκειται για το **Περιφερειακό Σκέλος** του Σχεδίου Ανάπτυξης 2000 – 2006. Έχει ανάλογη δομή με τις τομεακές αναλύσεις , σύμφωνα βέβαια και τις Κοινοτικές κατευθύνσεις και προδιαγραφές , λαμβάνει όμως υπόψη τις σχετικές χωρικές ιδιαιτερότητες. Το Σχέδιο αρχίζει με μια εισαγωγική ενότητα που αφορά μια σύντομη επισκόπηση της πορείας και της σημερινής κατάστασης των περιφερειακών ανισοτήτων της Ελλάδας , με παράθεση συγκριτικών στοιχείων για τις δημογραφικές εξελίξεις , την κατανομή του περιφερειακού προϊόντος , την τομεακή εξειδίκευση , την κατάσταση των περιφερειών όσον αφορά την απασχόληση και την ανεργία και την κατανομή των πόρων της προηγούμενης περιόδου , μαζί με μια εισαγωγή στους στόχους και τη στρατηγική της περιφερειακής ανάπτυξης της περιόδου 2000 – 2006. Ακολουθεί η βασική ενότητα που αναφέρεται στην αναλυτική παρουσίαση για κάθε μία από τις 13 περιφέρειες της χώρας , της υφιστάμενης κατάστασης και των εξελίξεων που προσδιορίζονται η στρατηγική και οι αναπτυξιακές κατευθύνσεις με τις κύριες κατηγορίες δράσεων και οι οποίες διαμορφώνουν το βασικό πλαίσιο για την διαμόρφωση των 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Σε μια τελευταία ενότητα του Περιφερειακού Σκέλους του Σ.Α. 2000 – 2006 εισάγονται για πρώτη φορά 3 ειδικά αναπτυξιακά σχέδια , που αναφέρονται στις Ορεινές και Νησιώτικες περιοχές και στα Μητροπολιτικά Κέντρα , οι δράσεις των οποίων ενσωματώνονται στα αντίστοιχα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα.

Η όλη ανάλυση αυτού του Σκέλους του Σ.Α. συνοδεύεται με τη συστηματική χρήση και ενσωμάτωση των βασικών υποδειγμάτων και των αναλυτικών τεχνικών της Περιφερειακής Επιστήμης , όπως των μεθόδων και δεικτών περιφερειακής ανάλυσης , των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών , καθώς και των νέων θεωρητικών απόψεων , που επηρεάζουν τον αναπτυξιακό σχεδιασμό και αναφέρονται στον κυρίαρχο ρόλο του ανθρώπινου παράγοντα στην αναπτυξιακή

διαδικασία , στην ενίσχυση του ρόλου του ενδογενούς δυναμικού , στην αναβάθμιση των ποιοτικών παραγόντων , στη χωροθέτηση των δραστηριοτήτων , στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφόρο χαρακτήρα της ανάπτυξης.

Το σύνολο των παρεμβάσεων οι οποίες πραγματώνουν τη συνολική εθνική αναπτυξιακή στρατηγική και θα περιληφθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα , εντάσσονται σε έξι άξονες προτεραιότητας του Σχεδίου Ανάπτυξης 2000 – 2006. Οι άξονες αυτοί είναι :

- i. Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού
- ii. Ενίσχυση των βασικών υποδομών
- iii. Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών τομέων
- iv. Βελτίωση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος
- v. Ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας
- vi. Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Ο τελευταίος άξονας αναφέρεται στην αναπτυξιακή στρατηγική των 13 περιφερειών της χώρας , η οποία θα εξειδικευθεί και θα πραγματοποιηθεί μέσω των 13 Π.ΕΠ.

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006

Στη βάση της διαπραγμάτευσης του Σχεδίου Ανάπτυξης , το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006 περιλαμβάνει μια αναπτυξιακή στρατηγική , που καθορίστηκε μετά από συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Ελληνικών Αρχών , για το πώς θα αξιοποιηθούν οι πόροι που προέρχονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία , από το Ταμείο Συνοχής , καθώς από δάνεια και εγγυήσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Έτσι μετά , από τη σχετική διαπραγμάτευση επί του Σχεδίου Ανάπτυξης , οι έξι προτεινόμενοι στο Σχέδιο άξονες προτεραιότητας έγιναν 7 στο Κ.Π.Σ.

	Σχέδιο Ανάπτυξης 2000 - 2006		Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006
1	Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού	1	Ανθρώπινοι πόροι
2	Ενίσχυση των βασικών υποδομών	2	Μεταφορές
3	Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών τομέων	3	Ανταγωνιστικότητα
4	Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής και του Περιβάλλοντος	4	Ανάπτυξη της Υπαιθρου
5	Ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας	5	Ποιότητα Ζωής
6	Περιφερειακή Ανάπτυξη	6	Κοινωνία της Πληροφορίας
		7	Περιφερειακή Ανάπτυξη

Είναι προφανές ότι ο τελευταίος άξονας προτεραιότητας του Κ.Π.Σ. (περιφερειακή ανάπτυξη) αναφέρεται στις παρεμβάσεις που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από την άμεση διαχείριση των 13 περιφερειών της χώρας , δεδομένοι ότι και οι υπόλοιποι άξονες συμβάλλουν εξίσου στην περιφερειακή ανάπτυξη. Οι προβλεπόμενες δράσεις , που εφαρμόζονται μέσω των τομεακών παρεμβάσεων , έχουν σαφή χωρική διάσταση αφού πραγματοποιούνται στις διάφορες περιοχές της χώρας.

Η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική του Γ΄ Κ.Π.Σ. υλοποιείται μέσω 24 Επιχειρησιακών προγραμμάτων , εκ των οποίων τα 11 αφορούν εθνικές – τομεακές πολιτικές και τα 13 αποτελούν ολοκληρωμένα αναπτυξιακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) , ένα για κάθε περιφέρεια της χώρας. Η κατανομή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ΄ Κ.Π.Σ. ανά άξονα προτεραιότητας είναι η εξής :

Άξονας προτεραιότητας 1 : Ανθρώπινοι Πόροι

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση
2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

Άξονας Προτεραιότητας 2 : Μεταφορές

3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Οδικό Άξονες , Λιμένες , Αστική Ανάπτυξη
4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Σιδηρόδρομοι , Αερολιμένες , Αστικές Μεταφορές.

Άξονας Προτεραιότητας 3 : Ανταγωνιστικότητα

5. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα

Άξονας προτεραιότητας 4 : Ανάπτυξη της Υπαίθρου και Αλιεία

6. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη και Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου
7. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιεία

Άξονας Προτεραιότητας 5 : Ποιότητα Ζωής

8. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον
9. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτισμός
10. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υγεία – Πρόνοια

Άξονας Προτεραιότητας 6 : Κοινωνία της Πληροφορίας

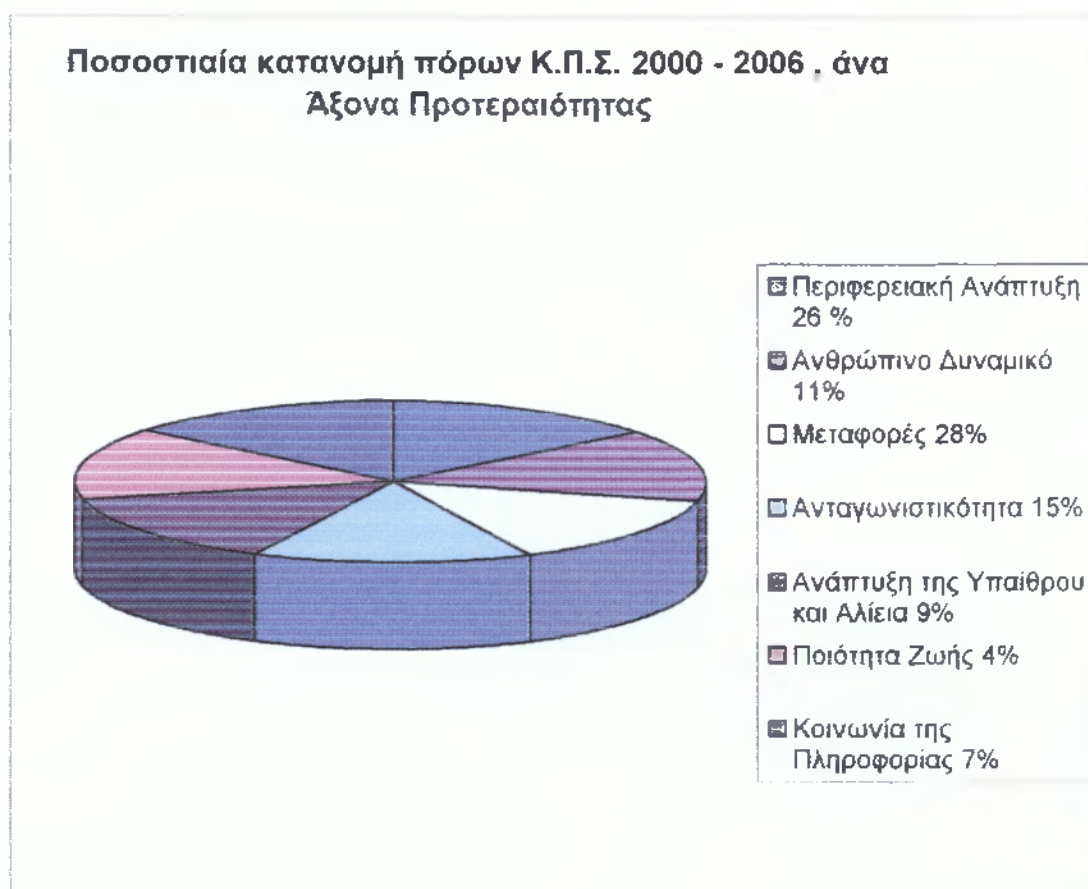
11. Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας

Άξονας Προτεραιότητας 7 : Περιφερειακή Ανάπτυξη

12. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

13. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας
14. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας
15. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου
16. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας
17. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων
18. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας
19. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας
20. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής
21. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου
22. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου
23. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου
24. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή του συνολικού κόστους του Γ΄ Κ.Π.Σ. κατά βασικό άξονα προτεραιότητας :

Από το παραπάνω διάγραμμα φαίνεται η μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα του Κ.Π.Σ. δίνεται στον άξονα που αφορά τις υποδομές μεταφορών , που

απορροφά το 28% των συνολικών πόρων , καθώς και στον άξονα της περιφερειακής ανάπτυξης , ο οποίος απορροφά το 26% περίπου των πόρων του χρηματοδοτικού πακέτου.

Ως προς τη δομή του το Γ΄ Κ.Π.Σ. , στηριζόμενο στο Σ.Α. 2000 – 2006 , αποτελείται από 4 βασικά μέρη. Το πρώτο αναφέρεται στο μακροοικονομικό πλαίσιο και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα υλοποιηθεί το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα , ενώ περιλαμβάνει ανάλυση της εκ των προτέρων αξιολόγησή του. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται αφ΄ ενός οι βασικές κατευθύνσεις και η αναπτυξιακή στρατηγική της νέας περιόδου και αφ΄ ετέρου οι άξονες προτεραιότητας και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα ανά άξονα , καθώς και οι αναμενόμενες αναπτυξιακές επιπτώσεις. Στο τρίτο μέρος του Κ.Π.Σ. αναλύεται το χρηματοδοτικό σχέδιο του προγράμματος και τεκμηριώνεται η προσθετικότητα των παρεμβάσεων του. Τέλος , το τέταρτο μέρος αναφέρεται στο πλαίσιο και τις σχετικές διατάξεις εφαρμογής για την υλοποίηση του προγράμματος , με περιγραφή του συστήματος διαχείρισης , παρακολούθησης , χρηματοδότησης , ελέγχου και αξιολόγησης του Κ.Π.Σ. και των Ε.Π. , ενώ σκιαγραφείται επίσης το πλαίσιο λειτουργίας των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας και του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος για την ανταλλαγή δεδομένων.

Τι είναι η Equal ;

Στοχεύει : στην πειραματική εφαρμογή και διάδοση νέων τρόπων καταπολέμησης των διακρίσεων και της ανισότητας στον τομέα απασχόλησης.

Αποτελεί : εργαλείο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την απασχόληση και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.).

Ολοκληρώνει : τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν στα πλαίσια των προηγούμενων Πρωτοβουλιών Employment & Adapt

Συμπληρώνει : τις υπάρχουσες πολιτικές για την ισότητα ευκαιριών στην αγορά εργασίας.

Βασικές αρχές υλοποίησης του Προγράμματος αποτελούν :

- **Οι Αναπτυξιακές Συμπράξεις (Α.Σ.)** , ως ισχυρές και δεσμευτικές συμφωνίες φορέων
- **Η Διακρατικότητα** μέσω της ανταλλαγής εμπειριών & τεχνογνωσίας και της ανάπτυξης κοινών δράσεων στα θεματικά αντικείμενα της Equal.
- **Η καινοτομία** ως προς τις διαδικασίες και τις μεθόδους , τους στόχους & το περιεχόμενο των ενεργειών.

- Η **ενδυνάμωση** ως ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στην επιλογή και υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων
- Η **οριζόντια προσέγγιση (mainstreaming)** στην προώθηση της **ισότητας ανδρών και γυναικών**.
- Η **ενσωμάτωση (mainstreaming)** των **καινοτόμων προσεγγίσεων** στο κεντρικό κορμό των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση.

Στόχοι και Στρατηγική της Κ.Π. Equal

Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να στηρίξει μια οριζόντια προσέγγιση στις πολιτικές και τις υπηρεσίες προς τις οποίες θα έχουν πρόσβαση πολλαπλές κατηγορίες αποκλεισμένων ή απειλούμενων από αποκλεισμό από την αγορά εργασίας ομάδων και να αντιμετωπίσει την αποσπασματικότητα και την έλλειψη συντονισμού των εφαρμοζόμενων πολιτικών.

Έχει δομηθεί πάνω σε **9 θεματικά πεδία – μέτρα**. Οκτώ από αυτά βασίζονται στους 4 πυλώνες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση, ενώ το ένατο καλύπτει τις ανάγκες των *αιτούντων άσυλο*.

Γενικοί Στόχοι του Προγράμματος

- Η βελτίωση της **απασχολησιμότητας** μέσα από :
 1. τη διευκόλυνση της πρόσβασης και επιστροφής στην αγορά εργασίας των ομάδων που υφίσταται διακρίσεις
 2. την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας.
- Η ανάπτυξη του **επιχειρηματικού πνεύματος** μέσα από :
 3. τη βελτίωση της πρόσβασης στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης
 4. την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας
- Η ενθάρρυνση της **προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολουμένων** μέσα από :
 5. την προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης.
 6. την υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταίρων και των εργαζομένων
- Η ενίσχυση των **πολιτικών ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες** μέσα από :
 7. τον συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

8. την ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού
9. η υποστήριξη της κοινωνικής & επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο.

Προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ελληνικού προγράμματος ανέρχεται σε 138,8 εκατομμύρια ΕΥΡΩ (47,3 δις δραχμές) εκ των οποίων το 75% (104,100 Ευρω) θα χρηματοδοτηθεί από το Ε.Κ.Τ. και το 25% (34,700 ευρώ) θα χρηματοδοτηθεί από Εθνική Συμμετοχή.

Ενέργειες – Εξέλιξη του Προγράμματος

Ενέργεια I : Σύσταση Αναπτυξιακών Συμπράξεων και Διακρατικής Συνεργασίας που θα απορροφήσει το 3% του συνολικού προϋπολογισμού και θα διαρκέσει 6 μήνες από την επιλογή των Α.Σ.

Ενέργεια II : Υλοποίηση των σχεδίων των Αναπτυξιακών Συμπράξεων που θα απορροφήσει το 76% του συνολικού προϋπολογισμού και θα διαρκέσει ως και 2 χρόνια.

Ενέργεια III : Θεματική δικτύωση , διάδοση των καλών πρακτικών, επίτευξη αντίκτυπου στις εθνικές πολιτικές που θα απορροφήσει το 15% του συνολικού προϋπολογισμού και θα πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια , αλλά και μετά την ολοκλήρωση.

Ενέργεια IV : Τεχνική βοήθεια για την υποστήριξη των ενεργειών 1,2,3 που θα απορροφήσει το 6% του συνολικού προϋπολογισμού και θα παρασχεθεί καθ' όλη τη διάρκεια των προαναφερόμενων ενεργειών αλλά και πριν την έναρξη.

Άμεσα επωφελούμενες ομάδες

Οι ομάδες που βιώνουν τη διάκριση , την ανισότητα ή / και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι άμεσα επωφελούμενες ομάδες μπορούν να αποτελούν οι νέοι , οι γυναίκες , τα Α.Μ.Ε.Α. , οι απασχολούμενοι με ελλιπή εκπαίδευση , οι παλιννοστούντες , οι μετανάστες , οι πρόσφυγες , οι φυλακισμένοι , οι αποφυλακισμένοι , οι ανήλικοι παραβάτες , οι τσιγγάνοι , οι Πομάκοι και τα απεξαρτημένα άτομα.

Μια νέα ομάδα – στόχος είναι οι υπήκοοι τρίτης χώρας ή απάτριδες που έχουν υποβάλλει αίτηση χορήγησης ασύλου και οι οποίοι θα επωφεληθούν της Πρωτοβουλίας για όσο διάστημα εκκρεμεί η εξέταση των αιτήσεων τους και έως την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης στο οποίο έχει ενταχθεί.

Διαχείριση της Κ.Π. Equal

Κεντρικό ρόλο στη διαχείριση του Προγράμματος της Πρωτοβουλίας έχει η **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal** που εντάσσεται στο πλαίσιο των νέων θεσμών που δημιουργήθηκαν για την υλοποίηση έργων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ειδική υπηρεσία έχει συσταθεί στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και υπάγεται απευθείας στο Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων πόρων του οικείου υπουργείου.

Σκοπός της Ειδικής Υπηρεσίας είναι η άσκηση των αρμοδιοτήτων προγραμματισμού , υποστήριξης , παρακολούθησης και ελέγχου της εφαρμογής του προγράμματος , στήριξης της διακρατικής συνεργασίας και διάχυσης των αποτελεσμάτων.

Η Equal θα υλοποιηθεί μέσω εταιρικών σχέσεων που ονομάζονται **Αναπτυξιακές Συμπράξεις (Α.Σ.)** και έχουν την μορφή αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών (Α.Μ.Κ.Ε.) , προσαρμοσμένες στις ανάγκες της Equal . Οι Α.Σ. αποτελούν τους **τελικούς δικαιούχους της Equal** και σε αυτές μπορούν να συμμετέχουν , ανάλογα με το θεματικό πεδίο και τους στόχους του μέτρου επιλογής , δημόσιες αρχές , δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς απασχόλησης , δομές συμβουλευτικής και προσανατολισμού , οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού (Δήμοι , Κοινότητες , Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις) , ο τομέας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα οι ΜΜΕ) , φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας , επαγγελματικές ενώσεις , οργανισμοί κατάρτισης και εκπαίδευσης , μη κυβερνητικές ενώσεις και κοινωνικοί εταίροι.

Οι εταίροι κάθε Α.Σ. θα συνεργαστούν για να :

- Καθορίσουν από κοινού τη **στρατηγική** που θα ακολουθήσουν στο θεματικό πεδίο – μέτρο επιλογής.
- Εφαρμόσουν **καινοτόμες προσεγγίσεις** για την επωφελή ανάπτυξη της στρατηγικής τους
- Προβούν σε **διακρατική συνεργασία**
- Συμμετάσχουν στη **διάδοση καλών πρακτικών** και στην **ενσωμάτωσή** τους στον κεντρικό κορμό των πολιτικών.

Οι Α.Σ. μπορεί να είναι είτε «γεωγραφικές», αν στοχεύουν στο να φέρουν σε επαφή τους ανθρώπους – κλειδιά μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, είτε «τομειακές» αν εστιάζουν σε ιδιαίτερους οικονομικούς τομείς ή βιομηχανικούς κλάδους ή αφορούν μία ή περισσότερες από τις ομάδες που πλήττονται από διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας.

Ενθαρρύνεται η συγκρότηση συμπράξεων που, ανάλογα με το θεματικό πεδίο του σχεδίου και το επιλεγμένο μέτρο, θα περιλαμβάνουν το ευρύτερο δυνατό φάσμα φορέων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Επιλογή Αναπτυξιακών Συμπράξεων

Η επιλογή των Α.Σ. θα πραγματοποιηθεί σε δύο κύκλους εφαρμογής διάρκειας 2 – 3 ετών έκαστος. Σε κάθε κύκλο θα επιλεγούν και θα χρηματοδοτηθούν 30 – 40 Α.Σ. Για τον πρώτο κύκλο εφαρμογής οι διαδικασίες επιλογής από τον φορέα Διαχείρισης Προγράμματος θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 2001, ημερομηνία έναρξης της Ενέργειας Ι

Για την επιλογή των Α.Σ. πριν την Ενέργεια Ι τα γενικά κριτήρια που θα ληφθούν υπόψη αφορούν :

- Στη φερεγγυότητα και την ικανότητα της Α.Σ. για την ανάληψη του ζητούμενου προς υλοποίηση έργου, δηλαδή
 - Στη σύνθεση της Α.Σ.
 - Στην ικανότητα των συμμετεχόντων φορέων και τη συνάφεια αυτών με το περιεχόμενο του Σχεδίου
 - Στην ικανότητα του συντονιστή – φορέα
- Στο περιεχόμενο της πρότασης, δηλαδή :
 - Στη σαφήνεια και συνοχή της πρότασης
 - Στη σκοπιμότητα της πρότασης και σύνδεση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
 - Στη συνάφεια με τους στόχους του Μέρους του Ε.Π.
 - Στην καινοτομία
 - Στην ευρύτερη εφαρμογή
 - Στην διακρατικότητα
 - Στην ενεργό συμμετοχή
 - Στην προστιθέμενη αξία
 - Στις ίσες ευκαιρίες μεταξύ ανδρών και γυναικών
 - Στο ρεαλιστικό προϋπολογισμό
 - Στην εφικτότητα του χρονοδιαγράμματος
 - Στην προώθηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Διακρατικότητα

Η διακρατική συνεργασία αποτελεί το σημείο που διακρίνει την Equal από τις λοιπές παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το Ε.Κ.Τ. Οι δαπάνες για τη διακρατική συνεργασία θα απορροφήσουν υποχρεωτικά το 10% του συνολικού κόστους κάθε σχεδίου. **Προϋποθέσεις** για την επιτυχή υλοποίηση της διακρατικής συνεργασίας είναι :

- ✓ Η **ευρεία και ενεργός συμμετοχή και συντονισμένη συνεργασία** διακρατικών εταιρών.
- ✓ Η ουσιαστική **σύνδεση** και «**συμπαγωγή**» των επιμέρους εθνικών σχεδίων μέσω δράσεων που αφορούν στην από κοινού σχεδίαση και υλοποίηση των παρεμβάσεων , την παραγωγή προϊόντων , τις ανταλλαγές στελεχών και επωφελομένων , τη μεταφορά τεχνογνωσίας

Στάδια υλοποίηση της Διακρατικής Συνεργασίας

Κατά την Ενέργεια I , οι Α.Σ. υποστηρίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. της Κ.Π. Equal για την επαφή τους με υπεύθυνους Α.Σ. από άλλα κράτη μέλη και χρηματοδοτούνται για το σχεδιασμό και την προπαρασκευή των διακρατικών τους συνεργασιών σε συναφή θεματικά πεδία.

Στο τέλος της Ενέργειας II , κάθε Αναπτυξιακή Σύμπραξη πρέπει να έχει υπογράψει **συμφωνία διακρατικής συνεργασίας** με μία τουλάχιστον Σύμπραξη από άλλο κράτος – μέλος ή και συμπληρωματική συνεργασία με παρεμφερή σχέδια που υλοποιούνται από εταιρους που βρίσκονται σε χώρες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα προγράμματα Tacis , Phare , Meda («συνδεδεμένοι διακρατικοί εταίροι»)

Κατά την Ενέργεια III , συντελείται η ουσιαστική υλοποίηση της διακρατικής συνεργασίας.

Κατά την Ενέργεια IV , θα αξιοποιηθούν δημιουργικά και αποτελεσματικά οι καλές πρακτικές που θα εντοπισθούν και θα αναχθούν σε ευρωπαϊκές πολιτικές.

Tacis : (Τεχνική Στήριξη των Νέων Ανεξάρτητων Κρατών)

Phare: (Πρόγραμμα υποστήριξης της αναδιάρθρωσης των οικονομιών των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Το πρόγραμμα δεν καλύπτει την Κύπρο, τη Μάλτα και την Τουρκία)

Meda: (Συνοδευτικά Χρηματοδοτικά και Τεχνικά Μέτρα για τη μεταρρύθμιση των οικονομικών και κοινωνικών δομών στα πλαίσια της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης)

Δομή Προγράμματος Κ.Π. Equal

Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα

Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας ομάδων που υφίστανται διακρίσεις.

- ⇒ Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των δομών και συστημάτων υποστήριξης της απασχόλησης μειονεκτούσων ομάδων
- ⇒ Προώθηση της συνεργασίας και της δικτύωσης δομών και φορέων στήριξης της απασχόλησης
- ⇒ Προγράμματα μακροχρόνιας κατάρτισης ατόμων μειονεκτούσων ομάδων σε επιλεγμένα αντικείμενα
- ⇒ Ενίσχυση ειδικού τύπου προγραμμάτων τοποθετήσεων για μειονεκτούσες ομάδες
- ⇒ Ευαισθητοποίηση εργοδοτών και επαγγελματικών φορέων

Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας.

- ⇒ Υποστήριξη των πληττόμενων από διακρίσεις λόγω ρατσισμού στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους και την κοινωνική τους ενσωμάτωση
- ⇒ Διερεύνηση , προβολή και ενίσχυση του ρόλου και των δικαιωμάτων των ξένων στην αγορά εργασίας.

Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη Επιχειρηματικού Πνεύματος

Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης.

- ⇒ Δικτύωση και συνεργασία σε τοπικό , περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο μεταξύ φορέων και δομών επιχειρηματικότητας
- ⇒ Ενίσχυση και ανάπτυξη των υπηρεσιών και συστημάτων πληροφόρησης , στήριξης , συμβουλευτικής και παρακολούθησης της επιχειρηματικότητας ειδικών κοινωνικών ομάδων
- ⇒ Παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων

Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας

- ⇒ Διαμόρφωση κατάλληλου επιχειρηματικού πλαισίου – περιβάλλοντος για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης στον τρίτο τομέα
- ⇒ Ανάδειξη νέων επαγγελματιών στην κοινωνική οικονομία

Υποπρόγραμμα 3 : προσαρμοστικότητα

Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης

- ⇒ Ενίσχυση προγραμμάτων εναλλαγής κατάρτισης και απασχόλησης για εργαζόμενους και ανέργους
- ⇒ Ενίσχυση επιχειρήσεων για την υιοθέτηση μηχανισμών και προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης
- ⇒ Υποστήριξη της προσαρμογής των συστημάτων κατάρτισης και των χώρων εργασίας στις νέες τεχνολογίες και στις ανάγκες των μειονεκτουσών ομάδων
- ⇒ Υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης εργαζομένων με επισφαλή θέση για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων

- ⇒ Ενίσχυση της εφαρμογής νέων μορφών οργάνωσης και ευέλικτων σχημάτων της εργασίας
- ⇒ Υποστήριξη των επιχειρήσεων για την προώθηση συνεργασιών και την υιοθέτηση ευέλικτων συστημάτων παραγωγής

Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες

Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

- ⇒ Προώθηση νέων προτύπων οργάνωσης της εργασίας για τη συμφιλίωση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- ⇒ Υλοποίηση ενεργειών για την εξάλειψη στερεότυπων για τον ρόλο των δύο φύλων στην οικογένεια

Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού

- ⇒ Ενίσχυση μηχανισμών ενσωμάτωσης της αρχής της ισότητας στο χώρο εργασίας
- ⇒ Ενθάρρυνση της γυναικείας απασχόλησης σε νέους τομείς της οικονομίας

Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο

Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο

- ↔ Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα κέντρα υποδοχής αιτούντων άσυλο
- ↔ Υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των αιτούντων άσυλο

Κεφάλαιο 3ο : Η υπάρχουσα κατάσταση στην Ελλάδα

1.1 Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας και το πρόβλημα των ανισοτήτων

Για μια σειρά από λόγους , οι υπάρχουσες κοινωνικές διαιρέσεις , διακρίσεις και γενικά ανισότητες στην αγορά της εργασίας εντάθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων. Ως κυριότερος παράγων διόγκωσης των ανισοτήτων θεωρείται η αύξηση του ποσοστού ανεργίας.

Το ποσοστό ανεργίας ακολουθεί μια ελαφριά ανοδική πορεία καθ' όλη τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Η συχνότητα εμφάνισης του φαινομένου είναι ιδιαίτερα άνιση ανάμεσα στις δημογραφικές και κοινωνικοοικονομικές ομάδες που απαρτίζουν το εργατικό δυναμικό , καθώς και ανάμεσα στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές.

Η συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα , η αναδιάρθρωση της μεταποιητικής βιομηχανίας , ο μεγάλος αριθμός μεταναστών και η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό είναι μερικοί από τους παράγοντες που συνήθως αναφέρονται ως παράγοντες που συνέβαλαν στην αύξηση της ανεργίας.

Το κύριο βάρος από την αύξηση του ποσοστού ανεργίας φέρουν όπως είναι αναμενόμενο οι ομάδες που παραδοσιακά είναι περισσότερο «ευάλωτες» στην αγορά της εργασίας , δηλαδή οι νέοι , οι γυναίκες , τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι μετανάστες.

Δημογραφικές / κοινωνικοοικονομικές ομάδες και ανισότητες στην αγορά εργασίας

Οι νέοι

Ανάμεσα στις δημογραφικές ομάδες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στην αγορά της εργασίας οι νέοι αναμφίβολα καταλαμβάνουν την πρώτη θέση. Το πρόβλημα της ανεργίας των νέων δεν αποτελεί βέβαια αποκλειστικά «Ελληνική ιδιομορφία» , καθώς σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες τα ποσοστά ανεργίας που αντιμετωπίζουν οι νέοι κυμαίνονται σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου όρου. Ωστόσο στη χώρα μας το φαινόμενο της ανεργίας των νέων παρουσιάζεται με ιδιαίτερη οξύτητα και ένταση. Οι νέοι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν απασχόληση. Κατά συνέπεια η κύρια πρόκληση για την πολιτική εμφανίζεται να είναι η λήψη μέτρων διευκόλυνσης της μετάβασης των νέων

από το σχολείο στην ενεργό ζωή , προσπάθεια που όμως δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσει σε υποκατάσταση των ήδη απασχολουμένων.

Οι γυναίκες

Μια άλλη ομάδα η οποία αποτελεί συχνά το αντικείμενο διακρίσεων στην αγορά της εργασίας και για την οποία υπάρχει διαρκώς ο κίνδυνος της περιθωριοποίησης και του αποκλεισμού είναι οι γυναίκες. Παρόλο αυτά η πρόοδος που εμφανίζουν να έχουν κάνει οι γυναίκες στην αγορά της εργασίας συνδέεται κυρίως με την αύξηση των ποσοστών συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό και την ανάληψη ενός αριθμού καλά αμειβομένων θέσεων εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών από υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου νέες γυναίκες. Ωστόσο ακόμα και αυτή η πρόοδος , χωρίς βελτίωση των διαθέσιμων υποστηρικτικών μηχανισμών , θα μπορούσε να έχει ως τελικό αποτέλεσμα απλώς την αύξηση των γυναικών που έχουν το φορτίο της καριέρας και των ευθυνών της οικογένειας.

Οι απασχολούμενοι με ελλιπή εκπαίδευση

Διαφορετικά προβλήματα από τους νέους εμφανίζει το «τμήμα εργατικού δυναμικού». Εδώ ως κυρίαρχο πρόβλημα εμφανίζεται το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο καθώς και η απουσία τεχνικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το πρόβλημα της ελλιπούς εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού συνδέεται , όπως είναι φυσικό άμεσα με προβλήματα όπως η μακροχρόνια ανεργία των ηλικιωμένων ατόμων , η επισφαλής απασχόληση καθώς και η φτώχεια.

Η Ελλάδα εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό νοικοκυριών σε κατάσταση φτώχειας ανάμεσα σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. , με εξαίρεση την Πορτογαλία.

Οι αιτούντες άσυλο

Στην Ελλάδα υποβάλλονται συγκριτικά πολύ λιγότερες αιτήσεις παροχής ασύλου , παρόλο που λόγω της γεωγραφικής της θέσης , αποτελεί το πρώτο καταφύγιο πολλών προσφύγων είτε από Ασία (Ιράν , Πακιστάν) , είτε από το Κοσσυφοπέδιο και την Αφρική. Το γεγονός αυτό δείχνει με μια πρώτη προσέγγιση ότι οι δυσκολίες πρόσβασης και ολοκλήρωσης των διαδικασιών χορήγησης ασύλου που ίσχυαν στην Ελλάδα πριν την υιοθέτηση του Π.Δ. 61/99 απέτρεπαν πολλούς αλλοδαπούς από το να υποβάλλουν αντίστοιχο αίτημα στις Ελληνικές Αρχές προτιμώντας χώρες με ελαστικότερες διαδικασίες.

Άτομα με ειδικές ανάγκες

Τα άτομα που πάσχουν από σωματικές αισθητήριες , νοητικές και διανοητικές διαταραχές αντιπροσωπεύουν κατά μέσο όρο το 12% του πληθυσμού των Ευρωπαϊκών χωρών και στην Ελλάδα ο αριθμός ανέρχεται σε 959.400 άτομα (9,3% του πληθυσμού) , σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Euro stat.

Τα τελευταία 20 χρόνια θεσπίστηκαν σημαντικά μέτρα αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και ένταξής τους στην κοινωνική ζωή. Παρόλα αυτά ο επαγγελματικός και κοινωνικός αποκλεισμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες δεν έχει αντιμετωπιστεί ακόμα.

Μετανάστες – παλιννοστούντες

Μια σειρά από εξελίξεις όπως η κατάρρευση των καθεστώτων της Ανατολικής Ευρώπης , οι ανακατατάξεις στο Βαλκανικό χώρο και η ένταση στη Μέση Ανατολή οδήγησαν στην επανεμφάνιση του προσφυγικού ζητήματος στην Ελλάδα κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Σε αυτό συντέλεσε και η προοδευτική επιστροφή (παλιννόστηση) των μεταναστών της προηγούμενης περιόδου , καθώς και η επανεγκατάσταση, προσωρινή ή μόνιμη , ομογενών από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και από την Αλβανία , οι οποίοι προσετέθησαν στους ήδη εγκαταστηθέντες ομογενείς στην διάρκεια των τριών πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών. Οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των ομάδων αυτών είναι δύσκολες και οι περισσότεροι ζουν στο περιθώριο του σύγχρονου τρόπου ζωής. Οι παράγοντες διακρίσεων και αποκλεισμού σχετίζονται με την ανεπαρκή γνώση ή άγνοιας της Ελληνικής γλώσσας , με την έλλειψη κατάλληλης για την Ελληνική αγορά εργασίας κατάρτισης , με την απασχόληση στην παραοικονομία , με την έλλειψη πληροφοριών για τα δικαιώματά τους και συχνά , με την εκμετάλλευσή τους στην αγορά εργασίας.

Έλληνες μετανάστες

Τις μεγαλύτερες ομάδες αποτελούν οι Πόντιοι παλιννοστούντες από την πρώην Σοβιετική Ένωση , οι Βόρειο – Ηπειρώτες και οι παλιννοστούντες εργάτες από τη Δυτική Ευρώπη.

Αλλοδαποί μετανάστες

Η εγκατάσταση των αλλοδαπών στην Ελλάδα διακρίνεται σε ανεπίσημη και νόμιμη. Εκτιμάται ότι συνολικά οι αλλοδαποί μετανάστες σήμερα υπερβαίνουν τα 500,000 άτομα.

Το ζήτημα των αλλοδαπών μεταναστών απαιτεί την πρόβλεψη πολιτικών και μέτρων που θα επιτρέψουν τη συμβίωση διαφοροποιημένων , εθνικά και πολιτισμικά , ομάδων στο πλαίσιο της Ελληνικής κοινωνίας , διευκολύνοντας τις εργασιακές συνθήκες και τις συνθήκες διαβίωσης τους.

Φυλακισμένοι , αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες

Τα τελευταία χρόνια το Υπουργείο Δικαιοσύνης και ο Ο.Α.Ε.Δ. σε συνεργασία με άλλους , δημόσιους κυρίως , φορείς οργανώνουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για κρατούμενους φυλακών καθώς και προγράμματα επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφυλακισμένων. Ωστόσο , τα προγράμματα απευθύνονται σε μικρό αριθμό ατόμων , ενώ σε ότι αφορά ειδικά στις γυναίκες , η υποστήριξη αυτή εμφανίζεται εξαιρετικά περιορισμένη.

Ομάδες με γλωσσικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις : Τσιγγάνοι και Πομάκοι

Ο αριθμός του τσιγγάνικου πληθυσμού δεν έχει προσδιοριστεί με ακρίβεια. Οι εκτιμήσεις κυμαίνονται μεταξύ 120,000 – 300,000 ατόμων , ενώ οι εκπρόσωποι των ελλήνων τσιγγάνων τους υπολογίζουν γύρω στις 450,000. Η πλειοψηφία των τσιγγάνων ασχολείται με το γυρολογικό εμπόριο στην ανεπίσημη αγορά εργασίας. Ορισμένοι έχουν εμπορικές επιχειρήσεις , ενώ ολιγαριθμότεροι απασχολούνται ως ανειδίκευτοι εργάτες σε εξαρτημένη εργασία , περιστασιακή ή εποχιακή. Τα επαγγέλματά τους περνούν κρίση και παρακμάζουν υπό τις συνθήκες ανταγωνισμού της μαζικής παραγωγής και του οργανωμένου εμπορίου , καθώς και του ανταγωνισμού των μεταναστών που ασχολούνται με ορισμένες από τις εργασίες αυτές. Η ύπαρξη στερεοτύπων και προκαταλήψεων στην ευρύτερη κοινωνία εκτιμάται ότι αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους παράγοντες αποκλεισμού των τσιγγάνων από την αγορά εργασίας. Ο αναλφαριθμισμός τους υπολογίζεται σε 50% - 80% , ενώ η ανεργία αποτελεί ουσιώδες πρόβλημα για την ομάδα αυτή. Επιπλέον , η έλλειψη πληροφόρησης γύρω από τα σχετικά θέματα με τα δικαιώματά τους , στερεί τους τσιγγάνους από την ευκαιρία διερεύνησης των επιλογών τους. Τα τελευταία

χρόνια. Υπάρχει μια σαφής προσπάθεια κατανόησης και αντιμετώπισης του αποκλεισμού τους. Οι δράσεις ορισμένων φορέων , η αξιοποίηση των προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου , η χάραξη εθνικής πολιτικής υποστήριξης των τσιγγάνων δείχνουν θετική πορεία. Ωστόσο η ανάγκη για εφαρμογή μιας συγκροτημένης , πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από την αγορά εργασίας παραμένει επιτακτική.

Ο αριθμός των Πομάκων ανέρχεται σε 18,000 άτομα. Η μη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας εκτιμάται ως ένα βασικό εμπόδιο για την πλήρη και ενεργή ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας.

Απεξαρτημένα άτομα

Τα επίσημα στοιχεία για τα απεξαρτημένα άτομα είναι ελλιπή. Από διάφορες μελέτες προκύπτει ότι ο αριθμός τους είναι σχετικά μικρός – γύρω στα 1,000 άτομα. Ωστόσο , το πρόβλημα των ναρκωτικών δεν είναι στατικό , αλλά δυναμικό και ο αριθμός των απεξαρτημένων ατόμων , σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις , ακολουθεί αυξητική πορεία. Τα απεξαρτημένα άτομα καλούνται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας με δυσμενείς όρους. Το μορφωτικό τους επίπεδο είναι κατά κανόνα χαμηλό , δεν έχουν ειδικευση , εμπειρία και δεξιότητες που να τους βοηθήσουν να ενταχθούν στην αγορά ενώ τέλος , η πλειοψηφία τους δεν έχει λευκό ποινικό μητρώο και απολυτήριο στρατού , αλλά μια βεβαίωση απαλλαγής όπου μάλιστα αναφέρεται και το πρόβλημά τους. Παράλληλα , ο στιγματισμός οδηγεί σε απροθυμία των εργοδοτών να προσλάβουν απεξαρτημένα άτομα. Παρά την εφαρμογή ενεργειών / προγραμμάτων για την απεξάρτηση και υποστήριξη της ομάδας αυτής , η εθνική πολιτική για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξής της είναι ακόμα περιορισμένη.

Προοπτικές πολιτικής

Τα Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση της ανεργίας διαφόρων ομάδων στόχου. Τα μέτρα του **πρώτου πυλώνα** αποσκοπούν στην βελτίωση της απασχολησιμότητας μέσω του επαγγελματικού προσανατολισμού , της παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ανέργων , του εκσυγχρονισμού των δομών που στηρίζουν με εξατομικευμένα μέτρα τους ανέργους , και της απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας. Επιπλέον , μέσω των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας» και «Συνεχιζόμενη Κατάρτιση» υλοποιήθηκε μια σειρά από δράσεις για τη στήριξη και την επαγγελματική ένταξη των ατόμων που

περιλαμβάνονται στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Επίσης , στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας «Απασχόληση» υλοποιούνται καινοτόμα προγράμματα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας συγκεκριμένων ομάδων που έχουν ιδιαίτερα προβλήματα ένταξης. Παρά την εφαρμογή των πολιτικών και μέτρων για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας , η ανεργία εξακολουθεί να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα ιδίως για τους νέους και τις γυναίκες , ενώ για την πλειοψηφία ατόμων που περιλαμβάνονται στις μειονεκτούσες ομάδες αυτή είναι ακόμα πιο έντονη. Τα εμπόδια πρόσβασης στην αγορά εργασίας των ομάδων αυτών δεν έχουν εξαλειφθεί και οι δυνατότητες ένταξής τους δεν έχουν αξιοποιηθεί ακόμα. Η ελλιπής πληροφόρηση και η αδυναμία πρόσβασης των ατόμων από τις μειονεκτούσες ομάδες στις υπάρχουσες υπηρεσίες και προγράμματα (συνεπώς και η χαμηλή συμμετοχή τους σε αυτά) , η αναντιστοιχία μεταξύ των προσόντων που αποκτούν και των αναγκών της αγοράς εργασίας , αλλά και η αποσπασματικότητα και ο κατακερματισμός των εφαρμοζόμενων μέτρων , η ελλιπής ενημέρωση / ευαισθητοποίηση των εργοδοτών και εργαζομένων για τις ανάγκες και δυνατότητες των επιμέρους ομάδων είναι μερικά από τα κυριότερα εμπόδια για την πλήρη και ισότιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Συμπέρασμα : Τα μέτρα πρόληψης του αποκλεισμού και βελτίωσης της απασχολησιμότητας που προβλέπονται στον πυλώνα θα πρέπει να συνδυαστούν με μέτρα προώθησης στην απασχόληση όλων των μειονεκτουσών ομάδων και να συντονιστούν και να αναπτυχθούν οι υπάρχουσες κατάλληλες μορφές προληπτικών και ενεργητικών πολιτικών για την επιτάχυνση της ένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Στον **δεύτερο πυλώνα** υλοποιούνται πολιτικές στήριξης και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας με στόχο τη δημιουργία κατάλληλου θεσμικού πλαισίου που να διευκολύνει τη δημιουργία και ανάπτυξη των επιχειρήσεων και κατά συνέπεια , τη διατήρηση υφιστάμενων και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Σημαντική κρίνεται η αποτελεσματικότητα των δράσεων που απευθύνονται στις γυναίκες και στους νέους. Επιπλέον , στα πλαίσια εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων πολλοί δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς έχουν δημιουργήσει υποστηρικτικές δομές επιχειρηματικότητας , παρέχουν εκπαιδευτικά πακέτα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και επαγγελματική κατάρτιση για νέους επιχειρηματίες. Ωστόσο , σημαντικό είναι να επιτευχθεί συνεργασία και συντονισμός φορέων και των υπάρχουσών δομών για την επιχειρηματικότητα , ώστε να εξασφαλίζεται αφενός η παροχή ολοκληρωμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών και αφετέρου , η δυνατότητα πρόσβασης όλων των ατόμων που περιλαμβάνονται στις μειονεκτούσες ομάδες στις υπηρεσίες αυτές. Στον ίδιο πυλώνα δίνεται έμφαση στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων για δημιουργία νέων

θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο και στην κοινωνική οικονομία. Η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας είναι σε αρχικό ακόμα στάδιο και δεν έχουν αξιοποιηθεί οι δυνατότητες που προσφέρονται μέσω των νέων τεχνολογιών για ανάπτυξη δραστηριοτήτων, οι οποίες θα εξασφαλίζουν τη δυνατότητα πρόσβασης και θα διευρύνουν τις επαγγελματικές ευκαιρίες των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Για την ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες συνθήκες παραγωγής και οργάνωσης της εργασίας. **(πυλώνας III)** προωθούνται θεσμικές ρυθμίσεις για τις ευέλικτες μορφές οργάνωσης της εργασίας και υλοποιούνται προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης εργαζομένων. Η εφαρμογή ευέλικτων συστημάτων παραγωγής και η υιοθέτηση νέων μορφών απασχόλησης δίνουν δυνατότητες : – οι οποίες δεν έχουν αξιοποιηθεί – ακόμη α) μείωσης των εμποδίων πρόσβασης στη μάθηση των ατόμων που περιλαμβάνονται στις μειονεκτούσες ομάδες και β) διεύρυνσης των λύσεων για την ενσωμάτωσή τους στην παραγωγική διαδικασία. Η δια βίου μάθηση έχει αναγνωρισθεί ως σημαντική προϋπόθεση για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, τη διατήρηση και αύξηση της απασχόλησης.

Συμπέρασμα : Σύμφωνα με τις υπάρχουσες ενδείξεις ωστόσο, η συμμετοχή των απασχολούμενων σε προγράμματα κατάρτισης στη χώρα μας, εμφανίζεται αρκετά χαμηλότερη, σε σύγκριση με τις χώρες της Ε.Ε. και όπου υπάρχει, δεν αφορά τον κύριο όγκο των εργαζομένων (μεγαλύτερης ηλικίας άτομα απασχολούμενα ως τεχνίτες ή εργάτες) αλλά κυρίως υψηλής εκπαίδευσης εργαζομένους. Βέβαια, τα δύο τελευταία χρόνια η επένδυση σε προγράμματα κατάρτισης αυξήθηκε σημαντικά, και με τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Παρόλα αυτά θα χρειασθούν ακόμη πολυετείς προσπάθειες και μεγάλες επενδύσεις προκειμένου να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που προσφέρει η δια βίου μάθηση για υψηλότερη παραγωγικότητα, καλύτερο τελικό προϊόν και υψηλότερο διαθέσιμο εισόδημα.

Ο **τέταρτος πυλώνας** περιλαμβάνει μια σειρά συγκεκριμένων πολιτικών που επιδιώκουν τη μείωση των ανισοτήτων πρόσβασης στην αγορά εργασίας μεταξύ των δύο φύλων, καθώς και τη συμφιλίωση του επαγγελματικού και οικογενειακού βίου. Παρά τη βελτίωση των υποστηρικτικών μηχανισμών, την αύξηση του εκπαιδευτικού επιπέδου των γυναικών, τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση και τη βελτίωση της θέσης τους στην αγορά εργασίας, οι ανισότητες και διακρίσεις δεν έχουν αμβλυνθεί.

Συμπέρασμα : Παρά την υλοποίηση πληθώρας μέτρων για την αγορά εργασίας, η ανεργία και κυρίως οι διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας παραμένουν σε υψηλά επίπεδα. Βεβαίως το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι στην

απουσία αυτών των μέτρων τα προβλήματα θα ήταν ακόμη μεγαλύτερα και ιδιαίτερα για τις περισσότερες ευάλωτες ομάδες του εργατικού δυναμικού , προς τις οποίες οι επιχειρούμενες παρεμβάσεις δείχνουν ευαισθησία. Ωστόσο , τα μέτρα πολιτικής που εστιάζονται στη βελτίωση της θέσης σαφώς καθορισμένων δημογραφικών και κοινωνικών ομάδων και στη δημιουργία ξεχωριστών υποστηρικτικών δομών για αυτές τις ομάδες , οδηγούν μεν σε άμεσες λύσεις για την απασχόληση από μία πλευρά , από την άλλη όμως συχνά καταλήγουν στην ανάπτυξη πολλών παρόμοιων υπηρεσιών και κατασπατάληση πόρων , ενώ έμμεσα συντηρούν και τον στιγματισμό των ήδη περιθωριοποιημένων ευπαθών ομάδων. Ο προσανατολισμός της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας Equal να στηρίζει μια οριζόντια προσέγγιση στις πολιτικές και τις υπηρεσίες , προς τις οποίες θα έχουν πρόσβαση πολλαπλές κατηγορίες αποκλεισμένων ή απειλούμενων από αποκλεισμό από την αγορά εργασίας ομάδων , αποτελεί μια εξέλιξη που θα δώσει τη δυνατότητα διερεύνησης νέων μεθόδων και ενεργειών για την άρση των εμποδίων πρόσβασης στην απασχόληση και καλύτερης προσέγγισης των ατόμων που απειλούνται από διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας. Εξ ορισμού , η πρωτοβουλία Equal δεν αναμένεται να οδηγήσει σε ευρείας κλίμακας εφαρμογές , παρέχει όμως τη δυνατότητα ενός πεδίου δοκιμής νέων πολιτικών και ως εκ τούτου αναμένεται να προσφέρει καθαρή «προστιθέμενη αξία» στα μελλοντικά σχέδια και παρεμβάσεις.

Κεφάλαιο 4ο : Στρατηγική της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal

Η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση αποσκοπεί στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης για όλες τις ομάδες του εργατικού δυναμικού. Προκειμένου να είναι πλήρως αποτελεσματική, η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση πρέπει να εξειδικεύεται σε δράσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, σε αστικές και αγροτικές περιοχές, δηλαδή σε επίπεδο περιοχών που θα είναι σε θέση να δημιουργήσουν τοπική συμφωνία. Αυτό απαιτεί νέες προσεγγίσεις στο σχεδιασμό των δράσεων και στους τρόπους διάδοσης των νέων πρακτικών. Επιπλέον, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων αποτελεί στόχο μιας ολοκληρωμένης κοινοτικής στρατηγικής η οποία υπερβαίνει το πεδίο της αγοράς εργασίας. Η Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal, εστιάζοντας στην αγορά εργασίας, καλείται να διαδραματίσει καίριο ρόλο στη διασύνδεση των ενεργειών που υποστηρίζονται από την Ε.Ε. βάσει των άρθρων 13 και 137, των προγραμμάτων που υποστηρίζονται από το Ε.Κ.Τ. και των πολιτικών στόχων που επιδιώκονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

Πρωταρχικός στόχος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL είναι η ανάπτυξη και η προώθηση νέων τρόπων και πρακτικών στον τομέα της απασχόλησης για την αντιμετώπιση κάθε μορφής διακρίσεων και ανισοτήτων που βιώνουν όσοι επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή βρίσκονται ήδη σε αυτή, αξιοποιώντας τις εμπειρίες των Πρωτοβουλιών ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ και ADAPT. Η πρωτοβουλία θα υλοποιηθεί μέσω Αναπτυξιακών Συμπράξεων που μπορεί να καθιερωθούν σε τοπικό, περιφερειακό ή και κλαδικό επίπεδο. Τα σχέδια των Αναπτυξιακών Συμπράξεων θα δράσουν σε ορισμένα θεματικά επίπεδα, τα οποία ορίζονται στα πλαίσια τεσσάρων αξόνων της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και θα επιλεγούν από κάθε κράτος μέλος ανάλογα με τις ανάγκες και προτεραιότητες των αγορών εργασίας.

Οι τέσσερις άξονες για την απασχόληση δίνουν έμφαση στα εξής πεδία παρέμβασης :

- Στη βελτίωση της απασχολησιμότητας
- Στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος
- Στην ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολουμένων
- Στην ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες

Ένα από τα κυρίαρχα στοιχεία της Πρωτοβουλίας αποτελεί η χρήση καινοτόμων προσεγγίσεων ως μέσο για την επίτευξη των στόχων των

Αναπτυξιακών Συμπράξεων. Επιπλέον , ως κυριότερο στοιχείο κρίνεται η ανάπτυξη επιτυχών καινοτομιών, μέσω διακρατικής συνεργασίας , που να έχουν την δυνατότητα ευρύτερης εφαρμογής και διάδοσής τους , προκειμένου να επιτευχθεί ο μέγιστος αντίκτυπος στην Κεντρική πολιτική.

Γενικοί Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal.

Σύμφωνα με την εικόνα που παρουσιάζει η αγορά εργασίας , ένα ευρύ κοινωνικό σύνολο αποτελούμενο από διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες όσον αφορά στα «ιδιαιτέρα» κοινωνικά χαρακτηριστικά τους , αντιμετωπίζει μια σειρά δυσκολιών και προκαταλήψεων που εμποδίζουν την κοινωνική και κυρίως την επαγγελματική τους ένταξη / επανένταξη. Η ενσωμάτωση των μειονεκτούσων ομάδων δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο από τα υψηλά επίπεδα ανεργίας στη χώρα μας. Επισημαίνεται ότι οι ενέργειες της πολιτείας ως προς τις μειονεκτούσες αυτές ομάδες δεν αποτελούν απλώς μέσο επαγγελματικής αποκατάστασης , αλλά θα πρέπει να στοχεύουν στην ευρύτερη κοινωνική τους ένταξη και αποδοχή μέσω μιας ολοκληρωμένης και συνεχούς ενθάρρυνσης και στήριξης. Παρά τη δραστηριοποίηση διαφόρων φορέων και την εφαρμογή μιας σειράς πολιτικών και μέτρων επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης , οι διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας σε βάρος των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων δεν έχουν μειωθεί.

Στρατηγικός στόχος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal , όπως σχεδιάστηκε και ανακοινώθηκε από την Επιτροπή , είναι να λειτουργήσει ως δοκιμαστικό έδαφος για την ανάπτυξη και τη διάδοση νέων τρόπων για την εφαρμογή πολιτικών στον τομέα της απασχόλησης , προκειμένου να αντιμετωπισθεί κάθε μορφή διακρίσεων και ανισοτήτων που βιώνουν όσοι επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή βρίσκονται ήδη σε αυτή.

Η στρατηγική επίτευξης του πρωταρχικού στόχου αναπτύσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα βάσει θεματικών πεδίων προτεραιότητας , τα οποία ορίζονται στα πλαίσια των τεσσάρων αξόνων της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και εξειδικεύονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την απασχόληση (ΕΣΔΑ). Στην επιλογή των θεματικών πεδίων προτεραιότητας που ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση , στα πλαίσια της Ελληνικής προσέγγισης λαμβάνονται υπόψη η κατάσταση , οι εξελίξεις και οι ιδιαιτερότητες της αγοράς εργασίας στη χώρα. Επιπρόσθετα , προβλέπονται ειδικές ενέργειες που επικεντρώνονται στους αιτούντες άσυλο , καθώς και οι ενέργειες για την

αποτελεσματική εφαρμογή και διαχείριση της πρωτοβουλίας. Στα πλαίσια των θεματικών πεδίων προβλέπονται να αναπτυχθούν καινοτόμες προσεγγίσεις και δράσεις που αλληλοσυνδέονται μεταξύ τους και συνάδουν με τους γενικούς στόχους της πρωτοβουλίας. Ειδικότερα, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στοχεύει:

- Στη διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας των ατόμων που έχουν δυσκολίες ένταξης / επανένταξης στην απασχόληση και στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στην αγορά εργασίας.
- Στη βελτίωση της πρόσβασης στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης, μέσω της παροχής των αναγκαίων υποστηρικτικών μέσων, καθώς και στην ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας με επίκεντρο τη βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας και στην ενεργό συμμετοχή ατόμων που έχουν δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας.
- Στην προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόσληψη και την παραμονή αυτών που πλήττονται από διακρίσεις και ανισότητα στην αγορά εργασίας.
- Στην υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών.
- Στην ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού, καθώς και στο συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- Στην υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των αιτούντων άσυλο,
- Στην αποτελεσματική εφαρμογή, διαχείριση και διάδοση της πρωτοβουλίας.

Τα κύρια στοιχεία προτεραιότητας για την επιτυχή υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι τα εξής:

- Η αξιοποίηση των υποδομών, εμπειριών και τεχνογνωσίας που αποκτήθηκαν από την εφαρμογή προηγούμενων σχεδίων (και ειδικότερα από τις Πρωτοβουλίες EMPLOYMENT και ADAPT)
- Η επιδίωξη συντονισμού και συμπληρωματικότητας των πολιτικών και εμπλεκόμενων φορέων για την επίτευξη πολυδιάστατης και πολυεπίπεδης παρέμβασης με συγκεκριμένο και κοινό στόχο.
- Η εξασφάλιση, σε επίπεδο σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιοποίησης, αλληλοσυμπληρούμενων πολιτικών και δράσεων με σαφή καθορισμό στρατηγικής και συγκεκριμένων προτεραιοτήτων.

- Η εξασφάλιση μιας οριζόντιας προσέγγισης στην ανάπτυξη δράσεων , δηλαδή πλήρους πρόσβασης σε κάθε θεματικό πεδίο όλων των ομάδων που πλήττονται από διάφορες μορφές διακρίσεων. Σε αυτή την οριζόντια προσέγγιση δίδεται έμφαση στην προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών που θα διαπερνά και τους τέσσερις άξονες της στρατηγικής για την απασχόληση , ενώ παράλληλα θα ενισχύεται μέσα από ειδικές ενέργειες στον τέταρτο άξονα
- Η προώθηση της εφαρμογής της πρωτοβουλίας σε όλες τις περιφέρειες της χώρας και η αντίστοιχη ενθάρρυνση των Αναπτυξιακών Συμπράξεων να επικεντρώσουν τα σχέδιά τους στις περιοχές στις οποίες εμφανίζονται εντονότερα φαινόμενα αποκλεισμού και διακρίσεων σε βάρος συγκεκριμένων μειονεκτουσών ομάδων
- Η εισαγωγή μηχανισμών αξιοποίησης και βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων υποστηρικτικών δομών και συστημάτων μέσω συντονισμού και δικτύωσης και μετεξέλιξή τους σε βιώσιμες δομές / υπηρεσίες που να απευθύνονται σε πολλαπλές κατηγορίες μειονεκτουσών και αποκλεισμένων ομάδων
- Η αναζήτηση καινοτόμων πρακτικών για την αντιμετώπιση κάθε μορφής διακρίσεων και η βελτίωση / ανάπτυξη μηχανισμών και μεθόδων ευρύτερης διάδοσής τους. Επιδίωξη της ενσωμάτωσης των καινοτόμων προσεγγίσεων στον κεντρικό κορμό των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση.
- Η προώθηση ποιοτικών θέσεων εργασίας με μελλοντικές προοπτικές.

Οι παραπάνω παράμετροι των στόχων της πρωτοβουλίας κυριαρχούν σε όλους τους άξονες , καθώς και στα θεματικά πεδία προτεραιότητας που επιλέγονται και αποτελούν τα επιμέρους μέτρα του κάθε άξονα.

Η πρωτοβουλία Equal αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την καταπολέμηση των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού και συμπληρώνει τις πολιτικές και τα μέσα που αναπτύσσονται για το σκοπό αυτό , εστιάζοντας στην αγορά εργασίας. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πρωτοβουλίας , συνδέεται άμεσα και συμπληρώνει τις παρεμβάσεις που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και έχει ως σκοπό την εφαρμογή μέτρων για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού , την καταπολέμηση της ανεργίας και την προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλες τις πληθυσμιακές ομάδες. Ειδικότερα , η Πρωτοβουλία κινείται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση που καθορίζει το κοινό πλαίσιο των στόχων για την απασχόληση σε όλα τα κράτη

μέλη. Η στρατηγική υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Πρωτοβουλίας υιοθετεί τους 4 άξονες και ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση , αποβλέποντας στο να συνεισφέρει στις πολιτικές που καθιερώνει και υποστηρίζει το ΕΣΔΑ. Συγκεκριμένα , μέσω της υλοποίησης των σχεδίων των Αναπτυξιακών Συμπράξεων η Πρωτοβουλία θα συμβάλλει στην εξειδίκευση των στόχων και μέτρων του ΕΣΔΑ σε τοπικό , περιφερειακό ή και τομεακό επίπεδο και θα αναπτύξει καινοτόμες μεθόδους εφαρμογής της πολιτικής και των στόχων του ΕΣΔΑ. Οι καινοτόμες προσεγγίσεις και πρακτικές που θα αναπτυχθούν στα πλαίσια της Πρωτοβουλίας , θα αποτελέσουν σημαντικά εργαλεία για την βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των επιμέρους πολιτικών του ΕΣΔΑ , μέσω των διαδικασιών διάδοσης και ενσωμάτωσής τους στις εθνικές πολιτικές.

Βασικές Αρχές Υλοποίησης

Καινοτομία

Η καινοτομία αποτελεί θεμελιώδη έννοια της Equal , όπως και των προηγούμενων πρωτοβουλιών του Ε.Κ.Τ. Έτσι οι ενέργειες που θα χρηματοδοτηθούν θα χαρακτηρίζονται από την καινοτομική τους διάσταση , η οποία θα αποτελεί και ιδιαίτερα σημαντικό κριτήριο αξιολόγησης κατά την επιλογή των σχεδίων. Στην κατεύθυνση αυτή η καινοτομία ισχύει ως πρωταρχικό κριτήριο σχεδιασμού και υλοποίησης των μέτρων που εντάσσονται στο παρόν λειτουργικό πρόγραμμα και στη συνέχεια θα αποτελέσει και βασική παράμετρο αξιολόγησης των χρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων και της αποτελεσματικότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος εν γένει.

Ειδικότερα η ζητούμενη από τα σχέδια καινοτομία θα αναφέρεται :

- i. Στις προτεινόμενες διαδικασίες και μεθόδους
- ii. Στους ειδικούς στόχους των ενεργειών και
- iii. Στο περιεχόμενο των ενεργειών , είτε ως προς τα προϊόντα και τα λοιπά αποτελέσματα , είτε ως προς το είδος των δράσεων και τη διάρθρωση της εταιρικής σχέσης. Παρόλο που τελικώς ζητούμενο από την πρωτοβουλία είναι η ανάδειξη πραγματικά νέων παρεμβάσεων και αντιλήψεων , δεν είναι αναγκαίο κάθε σχέδιο να προτείνει ριζικά νέες προσεγγίσεις για τα παραπάνω σημεία , καθώς σύμφωνα και με την τυπολογία της έννοιας της καινοτομίας εκτιμάται εξίσου θετικά και εάν απλώς επιχειρείται η μεταφορά και προσαρμογή της καινοτόμου παρέμβασης σε άλλες περιοχές , θεματικά αντικείμενα και ομάδες στόχου , από αυτά στα οποία ήδη εφαρμόζεται με

επιτυχία. Η οριστική πάντως αποτίμηση της καινοτομίας θα γίνεται με βάση υφιστάμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας , τη λειτουργία των επιχειρήσεων και τα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης , αλλά και τη δυνατότητα των προτεινόμενων παρεμβάσεων να επιφέρουν βελτιώσεις και καινοτομικές αλλαγές στις εθνικές πολιτικές για την απασχόληση.

Διακρατικότητα

Η σύναψη διακρατικών συνεργασιών , ως βασική αρχή και κριτήριο επιλογής της πρωτοβουλίας Equal , είναι το σημείο που τη διακρίνει από τις λοιπές παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το Ε.Κ.Τ. Η εφαρμογή της αρχής της διακρατικότητας στην πρωτοβουλία , πρακτικά σημαίνει ότι κάθε σχέδιο θα πρέπει να υλοποιείται με τη συνεργασία αναπτυξιακών συμπράξεων από δύο τουλάχιστον κράτη – μέλη , ενώ για πρώτη φορά δίνεται και η δυνατότητα συμπληρωματικής συνεργασίας και με σχέδια που υλοποιούνται από εταιίρους που βρίσκονται σε χώρες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα προγράμματα Tacis , Phare και Meda.

Η διακρατική συνεργασία , μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και τεχνογνωσίας για τα θεματικά αντικείμενα της Equal , αποτελεί ένα ιδανικό εργαλείο για την επίτευξη καινοτομίας από τα σχέδια , καθώς ενθαρρύνει τη σύμπραξη δυνάμεων από διαφορετικές χώρες για την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων , ή τη μεταφορά καινοτόμων προσεγγίσεων που έχουν δοκιμαστεί με επιτυχία. Με δεδομένη την ιδιαίτερα θετική εμπειρία των ελληνικών φορέων υλοποίησης και των εθνικών αρχών από τις διακρατικές συνεργασίες των προηγούμενων κοινοτικών πρωτοβουλιών , στην Equal θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη και υποστήριξη διακρατικών σχέσεων , οι οποίες θα καλύπτουν πλήρως τις ποιοτικές παραμέτρους της και θα προωθούν τους στόχους της.

Σε αυτό το πλαίσιο και με βάση τα συμπεράσματα από τη μέχρι σήμερα λειτουργία της διακρατικότητας , θα επιδιωχθεί τα σχέδια που θα υλοποιηθούν να ενσωματώσουν ουσιαστικές συνεργασίες με ενεργητικό περιεχόμενο και όχι συνεργασίες που απλώς τυπικά και συμβατικά θα καλύπτουν την απαίτηση της διακρατικότητας. Σύμφωνα με τα πορίσματα των αξιολογικών μελετών για τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες ADAPT και ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ , αλλά και το πρότυπο μοντέλο διακρατικής συνεργασίας που μεγιστοποιεί τα αποτελέσματα της , μέσω της Equal θα ενθαρρυνθούν συνεργασίες , οι οποίες θα κατοχυρώνουν το μέγιστο βαθμό εμπλοκής των διακρατικών εταιίρων στην υλοποίηση σχεδίων. Έτσι εκτός από το ευρύ μέγεθος της διακρατικής συνεργασίας θα επιδιωχθεί επίσης η ουσιαστική

σύνδεση των επιμέρους εθνικών σχεδίων , μέσω δράσεων που θα αφορούν την από κοινού παραγωγή προϊόντων και υλοποίηση ενεργειών , τις ανταλλαγές στελεχών και επωφελούμενων , τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τον εξ αρχής κοινό σχεδιασμό των παρεμβάσεων. Με τον τρόπο αυτό η αμοιβαία ανταλλαγή πληροφόρησης που στο παρελθόν αποτελούσε για αρκετά σχέδια την αποκλειστική διακρατική τους διάσταση , θα αντιμετωπίζεται στην Equal , ως στοιχείο αφετηρίας και τρόπος διαχείρισης της διακρατικότητας και όχι ως αποκλειστική έκφρασή της.

Ενδυνάμωση – Ενεργός συμμετοχή

Η αρχή της ενδυνάμωσης είναι σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασικό κριτήριο επιλογής για όλα τα σχέδια που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Equal. Για τις επωφελούμενες ομάδες η διαδικασία της ενδυνάμωσης ισοδυναμεί με την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης , των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των ατόμων αυτών , ώστε να έχουν αυξημένα κριτήρια και ευκαιρίες για ολοκληρωμένη κοινωνική ένταξη , πέρα από την επαγγελματική αποκατάσταση.

Σε επίπεδο σχεδιασμού η ενδυνάμωση μεταφράζεται ως συμμετοχή των ομάδων στόχου στην επιλογή και υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων , γεγονός που δημιουργεί διπλό όφελος για τα προγράμματα και τους συμμετέχοντες. Η προηγούμενη εμπειρία έχει αποδείξει ότι οι στόχοι των σχεδίων και άρα και οι λύσεις που προτείνουν είναι ικανοποιητικότερα προσανατολισμένες στις πραγματικές ανάγκες των ομάδων στόχου και των επιχειρήσεων που επωφελούνται από τα σχέδια , όταν λαμβάνονται εξ αρχής και συνεπώς υπόψη οι επισημάνσεις και οι απόψεις τους για τα προβλήματα και όταν τους ανατίθεται και η ευθύνη των σχετικών αποφάσεων. Από την άλλη πλευρά οι επωφελούμενοι έρχονται σε αμεσότερη επαφή με τις διαδικασίες υλοποίησης και τις θεωρητικές και πρακτικές προσεγγίσεις των συναφών θεμάτων και με αυτόν τον τρόπο αποκτούν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το πρόγραμμα και βελτιώνουν και τις δεξιότητές τους , που συνδέονται με την επικοινωνία και τη συνεργασία.

Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ , ότι μετά την ανακοίνωση της Επιτροπής για την Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal , και στα πλαίσια της προετοιμασίας του σχετικού Επιχειρησιακού Προγράμματος , το Υπουργείο Εργασίας προγραμμάτισε και πραγματοποίησε κύκλους ενημερωτικών συναντήσεων (ένα για κάθε άξονα και έναν ειδικά με μη κυβερνητικές οργανώσεις με ευρύ φάσμα φορέων. Στις συναντήσεις αυτές υπήρξε προβληματισμός και ανταλλαγή απόψεων , ενώ οι περισσότεροι από

τους φορείς που συμμετείχαν κατέθεσαν και γραπτά τις απόψεις τους για τις πολιτικές που θα εφαρμοσθούν.

Τέλος σε επίπεδο περιεχομένου των σχεδίων της Equal , η αρχή της ενδυνάμωσης θα εκφραστεί με την έμφαση στην ανάπτυξη παράλληλα με τις εργασιακές δεξιότητες και των κοινωνικών δεξιοτήτων των ομάδων στόχου , την προώθηση πρακτικών διαμεσολάβησης και διαμεσολαβητών , οι οποίοι θα μπορούν να προέρχονται και από τους ίδιους τους επωφελούμενους και την γενικότερη ψυχολογική υποστήριξη των ατόμων που υφίστανται τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Αναπτυξιακές Συμπράξεις

Ως συνέχεια των εταιρικών σχέσεων που οργανώθηκαν με λιγότερο τυποποιημένο τρόπο σε παλαιότερες κοινοτικές πρωτοβουλίες , οι αναπτυξιακές συμπράξεις στην Equal , θα είναι το κύριο εργαλείο για την προώθηση συνθετικών και όσο το δυνατόν περισσότερο αντιπροσωπευτικών και ολοκληρωμένων προσεγγίσεων στα ζητήματα που τίθενται από τα επιμέρους θεματικά πεδία. Ενθαρρύνεται η συγκρότηση συμπράξεων που ανάλογα και με το θεματικό πεδίο του σχεδίου θα περιλαμβάνουν το ευρύτερο δυνατό φάσμα φορέων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Οι αναπτυξιακές συμπράξεις ως ad hoc ενώσεις φορέων θα αποτελούν τους μοναδικούς δικαιούχους χρηματοδότησης από την Equal και σε αυτές θα μπορούν να συμμετέχουν δημόσιοι φορείς , οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης , επιχειρήσεις με ιδιαίτερη προτίμηση στις μικρομεσαίες , επαγγελματικές ενώσεις , κοινωνικοί εταίροι και μη κυβερνητικοί οργανισμοί. Η σύνθεση των συμπράξεων θα πρέπει να εξασφαλίζει εκτός από την ανάπτυξη καινοτόμων και αποτελεσματικών προσεγγίσεων στα προβλήματα που αναφέρονται σε κάθε θεματικό πεδίο και τη δυνατότητα ευρύτερης υιοθέτησης και ενσωμάτωσης των προτεινόμενων λύσεων σε πολιτικές που θα εφαρμοσθούν σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Η εκπροσώπηση των φορέων στις αναπτυξιακές συμπράξεις και οι μηχανισμοί υλοποίησης των ενεργειών θα διασφαλίζουν την ενσωμάτωση των συνολικών στόχων του Σχεδίου καθώς και των επιμέρους στόχων των ενεργειών στη συνολική δραστηριότητα και τον προγραμματισμό του φορέα , κατά τη διάρκεια εξέλιξης του Σχεδίου. Αυτό , γιατί η δυναμική της αναπτυξιακής σύμπραξης αναπτύσσεται μόνον όταν , η επίδραση των στόχων στη συνολική πολιτική των φορέων που συμπράττουν ξεκινά από τη στιγμή του σχεδιασμού και όχι με την εκ των υστέρων «βίαιη» ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων. Επίσης , και η καινοτομία

ελέγχεται και αξιολογείται πιο αποτελεσματικά , όταν εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις ένταξης της στο θεσμικό , διοικητικό και διαχειριστικό πλαίσιο των φορέων εφαρμογής. Τελικά , το Σχέδιο στο σύνολό του , ως μια εκ των προτέρων συμφωνημένη διαδικασία βελτίωσης ή προώθησης νέων συστημάτων , θα είναι οργανικά ενταγμένο στον αντίστοιχο τομέα δραστηριότητας των φορέων που απαρτίζουν την αναπτυξιακή σύμπραξη.

Η εμπειρία και τα παραδείγματα από τη λειτουργία των εταιρικών σχέσεων στις προηγούμενες πρωτοβουλίες θα αξιοποιηθεί , ώστε όλες οι αναπτυξιακές συμπράξεις που θα επιλεγούν για την εφαρμογή σχεδίων , να είναι βασισμένες σε ένα σαφές πρόγραμμα εργασίας και να επιλύουν με αποτελεσματικό τρόπο όλες τις διαχειριστικές / χρηματοοικονομικές απαιτήσεις υλοποίησης , οι οποίες αρκετές φορές , λόγω των δυσκολιών που παρουσίασαν αποτέλεσαν σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα για την ομαλή εξέλιξη των σχεδίων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συγκρότηση αξιόπιστων και αντιπροσωπευτικών συμπράξεων θα προηγηθεί της οριστικοποίησης του προγράμματος δράσης και του ειδικότερου περιεχομένου του προτεινόμενου σχεδίου , η διαδικασία της σύστασης και επιλογής των αναπτυξιακών συμπράξεων που θα προχωρήσουν στη συνέχεια στο σχεδιασμό και εφαρμογή των παρεμβάσεων.

Mainstreaming και ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες

Η εισαγωγή της πολιτικής ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες σε όλα τα προγράμματα και δράσεις που υποστηρίζονται από τα διαρθρωτικά ταμεία της Κοινότητας , δεν αποτελεί απλώς μια επιλογή αλλά υποχρέωση. Επιπλέον , η αναγκαιότητά της δεν υπαγορεύεται απλώς για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης ή δημοκρατίας αλλά συνδέεται στενά με την επίτευξη των στόχων των διαρθρωτικών ταμείων. Οι στόχοι αυτοί (η ανάπτυξη , η ανταγωνιστικότητα και η απασχόληση) εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την πληρέστερη συμμετοχή όλου του ενεργού πληθυσμού στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Αδυναμία άρσης των παραγόντων που εμποδίζουν την πλήρη συμμετοχή ανδρών και γυναικών , συνεπάγεται μειωμένη αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Η νέα προσέγγιση στις ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες το mainstreaming ορίζει ότι η προώθηση του στόχου της ισότητας δεν θα πρέπει να εξαντλείται στην εφαρμογή ορισμένων μέτρων , αλλά ότι αντίθετα όλες οι πολιτικές και μέτρα πρέπει να κινητοποιούνται προκειμένου να επιτευχθεί η ισότητα. Αυτό σημαίνει ότι τα θέματα ισότητας πρέπει να αποτελούν ενδογενή συστατικά στοιχεία του προγραμματισμού, από την αρχική ανάλυση και τη διαμόρφωση στρατηγικής έως

την τελική αξιολόγηση , καθώς ότι πρέπει να ενσωματωθούν στο σχεδιασμό και εφαρμογή όλων των μέτρων και προτεραιοτήτων κάθε παρέμβασης.

Η εφαρμογή *mainstreaming* για τις ίσες ευκαιρίες στην Πρωτοβουλία Equal θα αφορά όλα τα στάδια της εφαρμογής του προγράμματος , από τη διατύπωση προτεραιοτήτων και την έναρξη υλοποίησης , έως την καταγραφή και την τελική αξιολόγηση. Πριν από την επιλογή , τα σχέδια θα εξετασθούν συστηματικά , προκειμένου να διαπιστωθεί η δυνητική επίπτωσή τους σε θέματα ισότητας.

Τα σχέδια που θα επιλεγούν θα πρέπει αποδεδειγμένα να οδηγούν σε μείωση των ανισοτήτων ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες αναφορικά με την απασχόληση , την εκπαίδευση και κατάρτιση , τη δημιουργία επιχείρησης καθώς και τη συμφιλίωση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή. Επίσης , οι φορείς (δημόσιοι και μη) που ασχολούνται με τις ίσες ευκαιρίες θα συμμετέχουν ενεργά στα όργανα διοίκησης του προγράμματος (Επιτροπή Παρακολούθησης και Αναπτυξιακές Συμπράξεις) , ενώ θα ενθαρρυνθεί η ισόρροπη παρουσία ανδρών και γυναικών στα σχέδια. Τέλος , αντικείμενο προσοχής θα αποτελέσει και η διάσταση της αξιολόγησης των ίσων ευκαιριών ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες στα πλαίσια των αξιολογήσεων του Προγράμματος (αρχική *mid - term* , τελική) . ενώ όλοι οι δείκτες παρακολούθησης καθώς και το υπόλοιπο πληροφοριακό υλικό που θα συλλεχθεί , θα αναλύεται κατά φύλο , προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτίμηση της επίπτωσης του προγράμματος στις ίσες ευκαιρίες.

Ευρύτερη Εφαρμογή

Τελικός στόχος της Equal είναι οι καινοτόμες προσεγγίσεις που θα αναπτυχθούν από τα χρηματοδοτούμενα σχέδια να επηρεάσουν και να αποτελέσουν αντικείμενο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για την απασχόληση , την επαγγελματική κατάρτιση και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Επιδιώκεται επίσης οι καλές πρακτικές που θα προκύψουν , ακόμη και εάν δεν μετουσιωθούν σε πολιτικές ευρύτερης εφαρμογής , να υιοθετηθούν από ένα μεγαλύτερο κύκλο φορέων (επιχειρήσεων , κοινωνικών εταίρων , οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης) , οι οποίοι , παρόλο που δεν θα έχουν συμμετάσχει στην Equal , θα μπορούν να επωφεληθούν από τα αξιολογικά αποτελέσματά της.

Με αυτό το πρίσμα η συνολική επιτυχία της πρωτοβουλίας θα κριθεί από τη δυνατότητα των αναπτυξιακών συμπράξεων και των εθνικών αρχών να προωθήσουν τα συμπεράσματα και τα προϊόντα των σχεδίων σε μεγαλύτερη κλίμακα και μέσω αυτών να επιφέρουν αλλαγές στις ακολουθούμενες πολιτικές και πρακτικές , βελτιώνοντας τις συνθήκες ένταξης και τη λειτουργία της αγοράς εργασίας. Από τη

για, τα σχέδια τα οποία θα επιλεγούν , θα πρέπει να εξασφαλίζουν ως προς το περιεχόμενο , τα χαρακτηριστικά των προϊόντων και τις διαδικασίες διάδοσης , όρους για την ευρύτερη υιοθέτηση των καινοτομιών που προβάλλουν και από την άλλη , οι εθνικές αρχές θα μεριμνήσουν ώστε να υπάρξει συγκροτημένη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων και ουσιαστική ενημέρωση και κινητοποίηση για αυτά , όλων των υπεύθυνων για τη χάραξη και εφαρμογή των συναφών πολιτικών στην Ελλάδα και στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος θα επιδιωχθεί να υπάρξει άμεση συνεργασία και ροή πληροφόρησης όσον αφορά στις προσεγγίσεις που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο των επιλεγέντων θεματικών πεδίων με τους κοινωνικούς εταίρους , τους αντιπροσωπευτικούς φορείς των ομάδων στόχου , καθώς και σύνδεση με τις διαδικασίες κατάρτισης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την απασχόληση.

Στρατηγική επίτευξης των στόχων : Υποπρογράμματα , θεματικά πεδία προτεραιότητας και κύριες δράσεις.

Τα έξι υποπρογράμματα και τα επιμέρους θεματικά πεδία (Μέτρα) που αποτελούν και κύριους στόχους της Πρωτοβουλίας είναι τα εξής :

- ⇒ Βελτίωση της απασχολησιμότητας
- ⇒ Ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος
- ⇒ Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολουμένων
- ⇒ Ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες
- ⇒ Αιτούντες άσυλο
- ⇒ Τεχνική βοήθεια

Συμπληρωματικότητα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal και λοιπών παρεμβάσεων

Η ταυτόχρονη ύπαρξη πολλών κοινοτικών δράσεων , που επιδιώκουν ίδιας μορφής ενέργειες , απαιτεί την προσεκτική παρακολούθηση τους , ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις αλληλοεπικαλύψεων και διπλής χρηματοδότησης. Σε σχέση με την Equal , ο σύνθετος και πολυδιάστατος χαρακτήρας των προτεινόμενων ενεργειών , καθώς και η επιδίωξη συγκρότησης αναπτυξιακών συμπράξεων οι οποίες θα περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα φορέων , δημιουργεί προϋποθέσεις για διασύνδεση και συμπληρωματικότητα , σε ότι αφορά στο περιεχόμενο , με όλο το

φάσμα των κοινοτικά συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων και παράλληλα δημιουργεί την ανάγκη για έλεγχο της συμπληρωματικότητας των δράσεων.

Σε αυτό το πλαίσιο κατά τη διαχείριση της πρωτοβουλίας οι εθνικές αρχές θα διασφαλίσουν τη συμπληρωματικότητα των ενεργειών τόσο προληπτικά , όσο και κατά την εξέλιξη της υλοποίησης σχεδίων. Ειδικότερα θα ζητηθεί από όλες τις αναπτυξιακές συμπράξεις που θα προεπιλεγούν για την υλοποίηση σχεδίων , να δηλώσουν τα έργα και τα προγράμματα που συγχρηματοδοτήθηκαν από ευρωπαϊκούς πόρους και στα οποία οι δικαιούχοι ήταν οι φορείς που συμμετέχουν στη σύμπραξη και κατά διαδικασίες επιλογής θα ελεγχθεί η συμπληρωματικότητα αυτών των παρεμβάσεων με τις προτεινόμενες. Επίσης οι εθνικές αρχές θα αξιοποιήσουν την Τεχνική Βοήθεια προκειμένου να υπάρξει προηγούμενη ενημέρωση από όλους τους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Ανάπτυξης , Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας , Περιφέρειες , ΟΑΕΔ , φορείς συντονισμού των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης και του προγράμματος Leonardo da Vinci) για τους δικαιούχους φορείς και τα εγκεκριμένα προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης και των επιχειρήσεων , που υλοποιούν το πρόγραμμα Equal .

Κεφάλαιο 5^ο : Εφαρμογή της Πρωτοβουλίας Equal

Η υλοποίηση της κοινοτικής πρωτοβουλίας ως προς τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες διαχείρισης , παρακολούθησης , αξιολόγησης και πληρωμών θα γίνει σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία και ιδιαίτερα σύμφωνα με τον κανονισμό 1260/1999 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και με το νόμο 2860/2000 , ο οποίος ψηφίστηκε πρόσφατα από την Ελληνική Βουλή.

Τα δύο βασικά όργανα σε εθνικό επίπεδο για τη διαχείριση και παρακολούθηση της υλοποίησης της Κ.Π. Equal θα είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης και η Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος , που αποτελεί νέο θεσμό για την υλοποίηση έργων συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε. Η συνολική ευθύνη για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας θα ανήκει στην Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης υποστηρικτικά στην υλοποίηση και παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα λειτουργούν η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Πόρων και η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ε.Κ.Τ.

5.1. Διαχειριστική Αρχή

Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνίσταται ειδική υπηρεσία με τίτλο «Υπηρεσία Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal» η οποία υπάγεται απ' ευθείας στο Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός της υπηρεσίας είναι η άσκηση των αρμοδιοτήτων που ορίζονται στο άρθρο 4 του Ν. 2860/2000

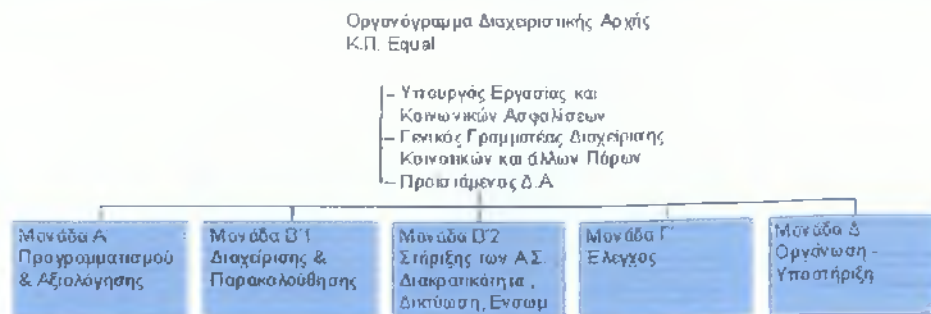
Διάρθρωση Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "Equal"

Η Υπηρεσία Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal διαρθρώνεται σε 5 (πέντε) μονάδες

- i. Μονάδα Α' : Προγραμματισμού Κ.Π. και Αξιολόγησης
- ii. Μονάδα Β1' : Παρακολούθησης και Διαχείρισης
- iii. Μονάδα Β2' : Στήριξης των Αναπτυξιακών Συμπράξεων , της Διακρατικότητας , της Δικτύωσης και της Ενσωμάτωσης Ελέγχου.
- iv. Μονάδα Γ' : Ελέγχου

Ενδεικτικά ποσοστά δαπανών τύπου ΕΤΠΑ ανά μέτρο		
	Ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού (%)	Ενδεικτικά ποσά
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	5,5	2,442,880
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	4	1,332,480
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	10	1,110,400
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	7,6	2,637,200
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	8	1,665,600
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	7	971,600
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	8,8	3,053,600
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	7	971,600
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	10	2,082,000
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	0	0
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0	0
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	0	0
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	50	1,388,000
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	50	1,388,000
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	0	0
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0	0
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0	0
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0	0
Σύνολο	6,86	9,521,680

Οργανόγραμμα Διαχειριστικής Αρχής Κ.Π. Equal

Αρμοδιότητες Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal

Οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal περιγράφονται στο άρθρο 4 του Ν. 2860/2000 , και κατανέμονται μεταξύ των μονάδων ως εξής :

- **Μονάδα Α΄ Προγραμματισμού Ε.Π. και Αξιολόγησης**
 - i. Μεριμνά για την κατάρτιση του συμπληρώματος προγραμματισμού και τις προσαρμογές του μετά από συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα για τον προγραμματισμό και για την υποβολή του στην Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 3 του Καν. 1260/99 και τις απαιτήσεις απορρέουν από την εφαρμογή του ΟΠΣ. Επίσης επεξεργάζεται και εισηγείται – σε συνεργασία με τις Μονάδες Β1 και Β2 – τα κριτήρια ένταξης των πράξεων στα μέτρα της κοινοτικής πρωτοβουλίας.
 - ii. Συντάσσει την ετήσια και τελική έκθεση της κοινοτικής πρωτοβουλίας και μεριμνά για την υποβολή τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης , στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. και τη διαβίβασή τους στην Επιτροπή Ε.Κ. Στο πλαίσιο αυτό η Διαχειριστική Αρχή :
 - ✓ Συντάσσει τις ετήσιες εκθέσεις καθώς και την τελική έκθεση εκτέλεσης , με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής του Κ.Π.Σ.

- ✓ Υποβάλλει προς έγκριση στην Επιτροπή της κοινοτικής πρωτοβουλίας τις ετήσιες και την τελική έκθεση εκτέλεσης
 - ✓ Υποβάλλει τις ανωτέρω εκθέσεις στη Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. και στην Ε.Ε.
- iii. Προετοιμάζει και οργανώνει την αξιολόγηση της κοινοτικής πρωτοβουλίας σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 1δ , άρθρο 42 και 43 του Καν. 1260/1999. Στο πλαίσιο αυτό η Διαχειριστική Αρχή συνεργάζεται με τη Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. , την Επιτροπή Παρακολούθησης και την Επιτροπή Ε.Κ. για την οργάνωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης αξιοποιώντας και τα στοιχεία που παρέχονται από το ΟΠΣ. Η Διαχειριστική Αρχή συνεργάζεται με την Επιτροπή Ε.Κ. και τις Εθνικές Αρχές στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 43 του Καν. 1260/1999. Μεριμνά για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων της ενδιάμεσης αξιολόγησης.
- iv. Αναπτύσσει και λειτουργεί μηχανισμό για την αξιολόγηση και την ευρύτερη διάδοση των καλών πρακτικών που θα προκύψουν από την Πρωτοβουλία Equal. Ο μηχανισμός αυτός θα αναλάβει τη συλλογή , αξιολόγηση , επεξεργασία και ευρύτερη προβολή προϊόντων , καλών πρακτικών και καινοτομιών που θα προκύψουν από την υλοποίηση των σχεδίων. Μεριμνά για την οργάνωση παρουσιάσεων και για την τεκμηρίωση των καλών πρακτικών σε φορείς και πρόσωπα αρμόδια για το σχεδιασμό πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων για θέματα απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης σε τοπικό , εθνικό και – σε συνεργασία με τη μονάδα B2 – ευρωπαϊκό επίπεδο.
- v. Μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα. Στο πλαίσιο αυτό η Διαχειριστική Αρχή :
- ✓ Συνεργάζεται με τη Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. , την Επιτροπή της κοινοτικής πρωτοβουλίας , την ειδική υπηρεσία οριζόντιας παρακολούθησης δράσεων ΕΚΤ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εξειδίκευση και το συντονισμό των ενεργειών δημοσιότητας του Ε.Π.
 - ✓ Παρακολουθεί την ορθή τήρηση των υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των έργων που υλοποιούνται
- vi. Συνεργάζεται με την Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. , την Επιτροπή της κοινοτικής πρωτοβουλίας και την επιτροπή Ε.Κ. για την παροχή σε αυτές κάθε πληροφορίας που ζητείται στο πλαίσιο εφαρμογής της κοινοτικής πρωτοβουλίας. Επίσης μεριμνά για την εφαρμογή και εξειδίκευση όπου

απαιτείται των απαραίτητων εργαλείων , προτύπων και προδιαγραφών για την σωστή λειτουργία της Διαχειριστικής Αρχής. Επίσης συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες και δημόσιους φορείς για θέματα της κοινοτικής πρωτοβουλίας.

- vii. Παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής της κοινοτικής πρωτοβουλίας στα πλαίσια των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών του τομέα , των τεθέντων στόχων και ειδικότερα όσον αφορά τους ποσοτικοποιημένους δείκτες και των προοπτικών εξέλιξης και εισηγείται μέτρα αναθεώρησή του.
- viii. Μεριμνά για την επεξεργασία , εκπόνηση και εισήγηση των θεμάτων , σε συνεργασία με τις υπόλοιπες μονάδες , στην Επιτροπή Παρακολούθησης της κοινοτικής πρωτοβουλίας στα πλαίσια του κανονισμού λειτουργίας της.
- ix. Οργανώνει την ετήσια συνάντηση διαχείρισης με την Επιτροπή Ε.Κ. και την παρακολούθηση της συνέχειας που δίδεται στις παρατηρήσεις και στις αιτιολογημένες συστάσεις της Επιτροπής Ε.Κ.
- x. Αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα τυποποιημένα αρχεία (flat files) που προβλέπονται για την ηλεκτρονική διασύνδεση με την Ε.Ε. για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στα πλαίσια του προγραμματισμού.

- **Μονάδα Β1΄ Παρακολούθησης και Διαχείρισης**

- i. Εφαρμόζει τις διαδικασίες ένταξης των πράξεων στα μέτρα της κοινοτικής πρωτοβουλίας και παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής τους. Στο πλαίσιο αυτό :
 - ✓ Μεριμνά για την ενημέρωση των κατηγοριών τελικών δικαιούχων που προβλέπονται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού με βάση και τις οδηγίες της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ.
 - ✓ Συγκεντρώνει και ελέγχει την πληρότητα των στοιχείων των προτάσεων που υποβάλλονται
 - ✓ Αξιολογεί τις προτάσεις που υποβάλλονται , εφαρμόζοντας τα κριτήρια ένταξης των πράξεων στα μέτρα της κοινοτικής πρωτοβουλίας
 - ✓ Μεριμνά για έκδοση των αποφάσεων ένταξης των πράξεων στα μέτρα της κοινοτικής πρωτοβουλίας μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διατύπωσης γνώμης της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ. και των αρμοδίων Υπουργείων. Για τα έργα που η εκτέλεσή τους διέπεται από Ν. 1418/84 εξετάζει και προτείνει τα στάδια εξέλιξης για τα οποία απαιτείται προέγκριση.

- ✓ Παρακολουθεί τους τελικούς δικαιούχους σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει , καθώς και την πορεία των πράξεων που εκτελούν , ιδίως όσον αφορά το φυσικό , τεχνικό και οικονομικό αντικείμενο , το χρονοδιάγραμμα και τις προοπτικές του , καθώς και τις υποχρεώσεις για τη δημοσιότητα , την τήρηση είτε χωριστού λογιστικού συστήματος , είτε κατάλληλης λογιστικής κωδικοποίησης όλων των συναλλαγών που σχετίζονται με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Στο πλαίσιο αυτό η Μονάδα μεριμνά ώστε :
 - Οι τελικοί δικαιούχοι που υποχρεώνονται με βάση την Ελληνική Νομοθεσία να τηρούν το ενιαίο λογιστικό σύστημα να υποχρεωθούν να δημιουργήσουν ειδική λογιστική μερίδα για το συγχρηματοδοτούμενο,
 - Για τους τελικούς δικαιούχους , οι οποίοι δεν υποχρεώνονται να τηρούν λογιστικό σύστημα , η διαχειριστική αρχή με την έγκριση του έργου θα δίνει λογιστική κωδικοποίηση , την οποία ο τελικός δικαιούχος υποχρεούται να τηρεί.
- ii. Αναπτύσσει μηχανισμό συλλογής αξιόπιστων οικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή , τους δείκτες παρακολούθησης και την αξιολόγηση , καθώς και την εισαγωγή τους στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του ΥΠΕΘΟ και την ηλεκτρονική διαβίβαση των στοιχείων αυτών στην Ε.Ε. Στο πλαίσιο αυτό η μονάδα :
 - ✓ Μεριμνά ώστε οι τελικοί δικαιούχοι – για διάστημα τριών ετών μετά την τελευταία πληρωμή από την Επιτροπή – να τηρούν φάκελο έργου / υποέργου με τα απαιτούμενα στοιχεία και παραστατικά.
 - ✓ Η Μονάδα και ο τελικός αποδέκτης τηρούν φάκελο έργου / υποέργου με το κατάλληλο περιεχόμενο
 - ✓ Τηρεί αναλυτικά στοιχεία παρακολούθησης στο ΟΠΣ με μηνιαία δελτία δαπανών και τριμηνιαία δελτία παρακολούθησης
 - ✓ Ελέγχει την αξιοπιστία των δηλωθέντων στοιχείων με τυποποιημένους ελέγχους που διενεργεί το ΟΠΣ και η διαχειριστικά αρχή
 - ✓ Παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων για την υποβολή των πληροφοριών του μηνιαίου και τριμηνιαίου δελτίου του ΟΠΣ, που επηρεάζει τη χρηματοδότηση των έργων από το κρατικό προϋπολογισμό.
 - ✓ Αποστέλλει στην Ε.Ε. όλα τα τυποποιημένα αρχεία (flat files) που προβλέπονται για την ηλεκτρονική διασύνδεση. Τα ανωτέρω αρχεία παράγονται από τον ΟΠΣ.

- iii. Παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής των μέτρων της κοινοτικής πρωτοβουλίας και τις προοπτικές τους και επεξεργάζεται προτάσεις βελτίωσης
- iv. Μεριμνά για τη παροχή στοιχείων προόδου εκτελέσεως των πράξεων στις αρμόδιες για την χρηματοδότηση δημόσιες υπηρεσίες
- v. Για τα έργα που η εκτέλεσή τους διέπεται από τον Ν. 1418/84 , εξετάζει και προτείνει την προέγκριση των σταδίων εξέλιξής των που αναφέρονται στην απόφαση ένταξης
- vi. Λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να υποστηρίξει τους τελικούς δικαιούχους για να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους
- vii. Μεριμνά για τη διασφάλιση της κανονικότητας και της συμβατότητας προς τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές
- viii. Λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζεται η συμβατότητα των παρεμβάσεων με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο δεδομένου , ότι η συμμόρφωση αυτή αποτελεί προϋπόθεση για την παροχή συνδρομής από τα Διαρθρωτικά Ταμεία

- **Μονάδα Β2' Στήριξης των Αναπτυξιακών Συμπράξεων , της Διακρατικότητας , της Δικτύωσης και της Ενσωμάτωσης**

- i. Συνδράμει στη διαμόρφωση και στην αποτελεσματική λειτουργία διακρατικών συνεργασιών και στην υλοποίηση επιμέρους ενεργειών σύμφωνα με τη μεθοδολογία , τις αρχές και τα κριτήρια της Κ.Π. Equal
- ii. Μεριμνά για την ανεύρεση διακρατικών εταίρων , την εκπόνηση προγράμματος συνεργασίας και υποστήριξη των Αναπτυξιακών Συμπράξεων στις διακρατικές πτυχές των σχεδίων κατά την διάρκεια της περιόδου υλοποίησης
- iii. Παρέχει συμβουλές και μεριμνά για τη διευκόλυνση της εδραίωσης των Αναπτυξιακών Συμπράξεων
- iv. Μεριμνά για τη δημιουργία του ενημερωτικού υλικού προετοιμασίας (οδηγοί , αιτήσεις , φυλλάδια) καθώς και υλικού πληροφόρησης και διάδοσης για τα αποτελέσματα σχεδίων (κατάλογοι προγραμμάτων , περιοδικές εκδόσεις) . Επίσης μεριμνά για την παραγωγή υλικού (π.χ. ειδικές εκδόσεις για τη διασύνδεση , τη διάδοση των αποτελεσμάτων) για την προώθηση αποτελεσματικότερης διαχείρισης των σχεδίων και της καινοτομίας. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται ιδιαίτερα με τη Μονάδα Α

- v. Μεριμνά για τη συλλογή πληροφοριών για τα υλοποιούμενα σχέδια , την καταχώρηση στοιχείων σε βάσεις δεδομένων για αναλύσεις και την εκπόνηση εκθέσεων , διάθεση των στοιχείων μέσω Internet. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται με τη μονάδα Δ´
- vi. Παρέχει συνεχή αρωγή προς τις Αναπτυξιακές Συμπράξεις στα υλοποιούμενα σχέδια , μέσω επιτόπιων επισκέψεων συνεργασίας, ανάλυσης των αποτελεσμάτων τους και προσαρμογής των πλάνων εργασίας τους στις προδιαγραφές της Equal και τις θεματικές προτεραιότητες. Καθοδηγεί και ενημερώνει τα στελέχη των φορέων και λειτουργεί ειδικές τηλεφωνικές γραμμές ενημέρωσης κατά το διάστημα πριν και μετά την υποβολή των προτάσεων
- vii. Ευαισθητοποιεί , κινητοποιεί και γενικότερα παρέχει υποστήριξη για τη δημιουργία Αναπτυξιακών Συμπράξεων , για τη διοργάνωση σεμιναρίων και forum συνάντησης φορέων ανά θεματικό επίπεδο , παροχή πληροφόρησης και συμβουλών για τη σύναψη συμβάσεων συνεργασίας , , την εκπόνηση των τελικών σχεδίων και τη σύνταξη των αιτήσεων χρηματοδότησης.
- viii. Οργανώνει και συμμετέχει σε συναντήσεις και ομάδες εργασίας , συνέδρια σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο των στελεχών υποστήριξης της πρωτοβουλίας για την αποτελεσματικότερη ενίσχυση των σχεδίων και τη διαχείριση και προώθηση των θεματικών της πεδίων. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται με τις μονάδες Α´ και Β1´
- ix. Παρέχει υποστήριξη για τη δικτύωση με μεταξύ των αναπτυξιακών συμπράξεων και μεταξύ συμπράξεων , κοινωνικών εταιρών , εθνικών αρχών και ομάδων ενδιαφερομένων για την ανταλλαγή εμπειριών , την επεξεργασία και τη διάδοση των αποτελεσμάτων της πρωτοβουλίας. Επίσης προετοιμάζει θεματικές δραστηριότητες – ανά θεματικό πεδίο – ανάλογα με τις εθνικές ή και ευρωπαϊκές προτεραιότητες και επεξεργάζεται αναλόγως το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα των υλοποιούμενων σχεδίων
- x. Υλοποιεί ενέργειες ευαισθητοποίησης για την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταιρών σε όλα τα στάδια της υλοποίησης των δράσεων.

- **Μονάδα Γ´ Ελέγχου**

- i. Μεριμνά για την πραγματοποίηση των ελέγχων που προβλέπονται στο άρθρο 6 του Ν. 2860/2000 και ειδικότερα :

- ✓ Ελέγχει την τήρηση στις ισχύουσες νομοθεσίες κατά το στάδιο προετοιμασίας εκτέλεσης στις πράξεις , κατά την υποβολή στις πρότασης ένταξης του έργου ή και μετά την ένταξή στις στην Κοινοτική Πρωτοβουλία. Ειδικά για τα έργα που η εκτέλεσή στις διέπεται από τον Ν. 1418/84 , ελέγχει προληπτικά την τήρηση στις νομιμότητας στα οριζόμενα στάδια εξέλιξης στις πράξεις στην απόφαση ένταξης.
 - ✓ Κατά την διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων ελέγχει τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών , αξιοπιστία των πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο στα πλαίσια των μηνιαίων και τριμηνιαίων δελτίων παρακολούθησης , την τήρηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος κατά την ένταξη του έργου στην Κοινοτική Πρωτοβουλία και την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας σύμφωνα με στις ισχύοντες κανόνες και διατάξεις.
 - ✓ Πραγματοποιεί ελέγχους στις πράξεις μετά την γνωστοποίηση ολοκλήρωσης από τον τελικό δικαιούχο και εκδίδει τη βεβαίωση τήρησης των υποχρεώσεων του τελικού δικαιούχου
 - ii. Αξιολογεί τα αποτελέσματα των ελέγχων και εισηγείται τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου , καθώς και μέτρα για τη υποστήριξη των τελικών δικαιούχων προκειμένου να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους
 - iii. Ελέγχει τις λειτουργίες της διαχειριστικής αρχής σε σχέση με θέματα που θέτουν η Αρχή πληρωμής , η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και τα ελεγκτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 - iv. Στις περιπτώσεις που υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών μεριμνά για την άμεση συγκρότηση ελεγκτικού οργάνου , την διενέργεια του ελέγχου , την έκδοση του σχετικού πορίσματος και την ολοκλήρωση της διαδικασίας μέχρι το οριστικό κλείσιμο του θέματος.
 - v. Συντάσσει εκθέσεις ελέγχου και μεριμνά για την καταχώρηση των πορισμάτων ελέγχου στο ΟΠΣ και την κοινοποίησή τους στην Αρχή πληρωμής , την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και τον τελικό Δικαιούχο
- **Μονάδα Δ΄ Οργάνωσης – Υποστήριξης**
 - i. Καταρτίζει το πρόγραμμα ενεργειών τεχνικής βοήθειας – στήριξης σε συνεργασία με τις άλλες μονάδες και υποστηρίζει το έργο τους στην

- εκτέλεση των ενεργειών αυτών μετά την έγκρισή τους. Τηρεί τα οικονομικά και τεχνικά στοιχεία των ενεργειών αυτών.
- ii. Οργανώνει και λειτουργεί γραφείο πληροφοριών για την παροχή άμεσης ενημέρωσης και κατευθύνσεων στους ενδιαφερόμενους για θέματα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας. Επίσης παρέχει τεχνική υποστήριξη στη λειτουργία του ΟΠΣ σε συνεργασία με την αντίστοιχη μονάδα της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ. καθώς και με τα λοιπά συστήματα των αρμόδιων εθνικών και ευρωπαϊκών αρχών.
 - iii. Οργανώνει και τηρεί βιβλιοθήκη εργαλείων , μελετών , στοιχείων και απαραίτητων βοηθημάτων για τις ανάγκες της Υπηρεσίας.
 - iv. Χειρίζεται τα θέματα προσωπικού και ειδικότερα τα διοικητικά , οικονομικά και τα θέματα οργάνωσης και εκπαίδευσης
 - v. Μεριμνά για την οργάνωση των συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης.
 - vi. Τηρεί το πρωτόκολλο και το Αρχείο της Υπηρεσίας , έχει την ευθύνη διακίνησης των εγγράφων , και την εν γένει γραμματειακή υποστήριξη των μονάδων και του προσωπικού της.
 - vii. Παρέχει νομική υποστήριξη στις άλλες μονάδες της Διαχειριστικής Αρχής κατά τον Προγραμματισμό και την υλοποίηση των ενεργειών της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας

Προσωπικό της Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal

Η στελέχωση της Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal γίνεται με προσωπικό αποκλειστικής και πλήρους απασχόλησης , σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του Ν. 2860/2000

Το προσωπικό της Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal ανέρχεται σε 35 άτομα , τα οποία κατά κατηγορία είναι :

1. Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης , 25 άτομα
2. Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης , 5 άτομα
3. Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης , 4 άτομα
4. Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης , 1 άτομο

Ο προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2860/2000.

Καθήκοντα προϊσταμένων των επί μέρους μονάδων της Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal , ασκούν υπάλληλοι της , οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα , μετά από πρόταση του Προϊσταμένου της. Απόντος ή κωλυόμενου του προϊσταμένου της υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal , αυτός αναπληρώνεται από υπάλληλο που υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 2683/1999 και ο οποίος ασκεί καθήκοντα προϊσταμένου μονάδος

Διαδικασίες επιλογής

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας θα γίνει σε δύο κύκλους εφαρμογής , σύμφωνα με το κοινό χρονοδιάγραμμα που θα συμφωνηθεί από τις εθνικές αρχές των κρατών μελών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για τον πρώτο κύκλο εφαρμογής οι διαδικασίες επιλογής θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί με την υπογραφή των συμβάσεων με τους τελικούς δικαιούχους (Αναπτυξιακές Συμπράξεις) το αργότερο μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 2001. Για την επιλογή των σχεδίων θα γίνουν δημόσιες προκηρύξεις , στις οποίες θα κληθούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλλουν τις προτάσεις τους. Η επιλογή των χρηματοδοτούμενων σχεδίων θα βασιστεί σε μια σειρά ποιοτικά κριτήρια , τα οποία αντιστοιχούν στην εξειδίκευση των βασικών αρχών της πρωτοβουλίας. Σε κάθε κύκλο εφαρμογής , ανάλογα και με τα χαρακτηριστικά και την ποιότητα των υποβληθέντων σχεδίων εκτιμάται ότι θα εγκριθεί η χρηματοδότηση 30 – 40 Αναπτυξιακών Συμπράξεων κατά μέγιστο όρο.

Οι διαδικασίες επιλογής θα βασιστούν στη σύσταση αναπτυξιακών συμπράξεων και στην παρουσίαση ολοκληρωμένων προτάσεων σχεδίων , σύμφωνα με τα θεματικά πεδία της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal και τις οδηγίες και τις αιτήσεις που θα διανεμηθούν από τη διαχειριστική αρχή. Έτσι στη βάση συγκεκριμένων προδιαγραφών οργάνωσης και λειτουργίας ΑΣ στο πλαίσιο της Equal , θα προκηρυχθεί η υποβολή προτάσεων από ομάδες φορέων που δεσμεύονται και προαποδέχονται να συστήσουν ΑΣ , με σκοπό την υλοποίηση ενός σχεδίου της Equal , στο πλαίσιο ενός μόνο μέτρου – θεματικού πεδίου – του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος. Μετά την προκήρυξη για υποβολή προτάσεων η Διαχειριστική Αρχή θα παρέχει πλήρη πληροφόρηση σε όλους τους δυνητικούς δικαιούχους για την προετοιμασία των σχεδίων και των ΑΣ.

Η επιλογή των ΑΣ θα γίνει με την εφαρμογή αντικειμενικών κριτηρίων που θα εξειδικευτούν στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού και θα αφορούν :

- ⇒ Τα θεμελιώδη κριτήρια της Equal (καινοτομία , διακρατικότητα , ευρύτερη εφαρμογή , ενεργός συμμετοχή) και την ανταπόκριση των προτεινόμενων σχεδίων σε αυτά
- ⇒ Την αξιοπιστία και την εμπειρία των φορέων των ΑΣ
- ⇒ Τη δέσμευση των φορέων που συνεργάζονται στις ΑΣ σε ένα κοινό πρόγραμμα
- ⇒ Την προστιθέμενη αξία
- ⇒ Τη δυνατότητα ενσωμάτωσης του βασικού περιεχομένου του σχεδίου στις εθνικές πολιτικές
- ⇒ Την επιλεξιμότητα των ενεργειών
- ⇒ Τη σκοπιμότητα του σχεδίου
- ⇒ Την πληρότητα της πρότασης – αίτησης
- ⇒ Τη συνέπεια με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές απασχόλησης και καταπολέμησης των διακρίσεων

Επίσης θα εξετάζεται συστηματικά η συμπληρωματικότητα του σχεδίου με ενέργειες συγχρηματοδοτούμενες στο πλαίσιο άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και θα διασφαλίζεται η αποφυγή περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης.

Η αξιολόγηση των υποβληθέντων σχεδίων και ΑΣ θα γίνεται από τη Διαχειριστική Αρχή , συνεπικουρούμενη από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες , ενταγμένους στο μητρώο αξιολογητών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων . Ειδικά για την αξιολόγηση στα πλαίσια του Υποπρογράμματος 5 κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Υγείας , υπευθύνων για την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους πρόσφυγες έργων . Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης η Διαχειριστική Αρχή θα εκδίδει αιτιολογημένες προτάσεις για την επιλογή και την ένταξη των σχεδίων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και θα υποβάλλει στην Επιτροπή Παρακολούθησης πλήρη στοιχεία για τη διαδικασία επιλογής και τα αποτελέσματά της. Τυχόν ενστάσεις κατά της διαδικασίας ή των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης θα υποβάλλονται στην Διαχειριστική Αρχή και θα εξετάζονται ως προς το παραδεκτό και τη βασιμότητά τους , από ειδική δευτεροβάθμια επιτροπή αξιολόγησης. Οι τελικοί δικαιούχοι (ΑΣ) θα ενημερώνονται από την Δ.Α. για τις υποχρεώσεις τους και την έναρξη της χρηματοδότησης και θα καλούνται να υπογράψουν συμβάσεις υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων τους με την αρμόδια εθνική αρχή.

Κριτήρια Υλοποίησης

Ανοιχτή Συμμετοχή για όλους συμπεριλαμβανομένων Α.Μ.Ε.Α.

Οι ΑΣ που θα χρηματοδοτηθούν θα πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στην προσβασιμότητα των συναφών με την υλοποίηση των σχεδίων κτιρίων , χώρων συνάντησης και μεταφορικών μέσων , ενώ κατά την υλοποίηση δράσεων διάχυσης και ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι το πληροφοριακό υλικό θα είναι φιλικό προς το χρήστη και εύκολα προσβάσιμο από ΑΜΕΑ.

Αποφυγή Διπλής Χρηματοδότησης

Οι χρηματοδοτούμενες ΑΣ στο πλαίσιο του Ε.Π. της Equal θα ελέγχονται για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης των σχεδίων τους από άλλες χρηματοδοτικές πηγές

Κρατικές Ενισχύσεις

Επισημαίνεται ότι οι ενισχύσεις οι οποίες θα δοθούν σε επιχειρήσεις ή μεμονωμένα άτομα στο πλαίσιο ενεργειών για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων στις νέες τεχνολογίες και στις οικονομικές αλλαγές δεν θα νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και δεν υπονομεύσουν την ορθολογική κατανομή των συντελεστών παραγωγής στον κοινοτικό χώρο. Αυτό διασφαλίζεται από το χαρακτήρα των ενεργειών καθώς κατ' αρχήν είναι σε άμεση συνάρτηση με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση , η οποία αποτελεί κοινοτική πολιτική , σύμφωνα με τα άρθρα 125 και άρα είναι συμβατή με τους θεσμούς της κοινής αγοράς. Επίσης , οι δραστηριότητες που θα χρηματοδοτηθούν κατευθύνονται στην έγκαιρη αντιμετώπιση οικονομικών και τεχνολογικών μεταβολών και στην αποφυγή δυσβάσταχτων κοινωνικών εντάσεων , που είναι ενδεχόμενο να προκληθούν από την όξυνση της ανεργίας και των διακρίσεων στη αγορά εργασίας και συνεπώς αφορούν ζητήματα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος που σύμφωνα με το εδάφιο β' του άρθρου 87 παρ. 3 της Συνθήκης, μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζονται με την αγορά και δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό.

Η ΔΑ του Ε.Π. Equal θα αναφέρει τις αναγκαίες πληροφορίες βάσει των κανονισμών (τίτλος , καθεστώς , ενίσχυση ad hoc , αύξων αριθμός κοινοποίησης , αριθμός εγκριτικής απόφασης , ημερομηνία λήξης εφαρμογής της έγκρισης)

Η παροχή οποιασδήποτε κρατικής ενίσχυσης σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς δίνεται με τήρηση της νομοθεσίας σε εθνικό , περιφερειακό και τοπικό επίπεδο συμπεριλαμβανομένου του κανόνα "de minimis" ή με καθεστώς ενισχύσεων που καλύπτεται στο πλαίσιο κανονισμού εξαιρέσεων , ο οποίος υιοθετείται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου ΕΚ 994/1998 της 7^{ης} Απριλίου κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης για ορισμένες κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων.

Διακρατικότητα

Σε κάθε ΑΣ το 10% του προϋπολογισμού της θα διατίθεται για δράσεις διακρατικότητας. Στο τέλος της Ενέργειας I , κάθε ΑΣ πρέπει να συνάψει συμφωνία διακρατικής συνεργασίας με τουλάχιστον μία ΑΣ από άλλο κράτος μέλος. Παράλληλα αυτή , η συνεργασία μπορεί επίσης να επεκταθεί σε παρεμφερή σχέδια που χρηματοδοτούνται σε τρίτο κράτος , στο πλαίσιο των προγραμμάτων Phare , Tacis ή Media. Κατ' εξαίρεση και ύστερα από δέουσα αιτιολόγηση , η συνεργασία θα μπορούσε επίσης να επεκταθεί και σε άλλο εταίρο εκτός του πλαισίου της πρωτοβουλίας Equal , με την προϋπόθεση ότι θα καταδειχθεί σαφώς η ενδεχόμενη προστιθέμενη αξία και ότι αυτός ο εταίρος θα αποδείξει την ικανότητά του να καλύψει τις δαπάνες που θα αντιμετωπίσει στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής. Οι εταίροι «εκτός πρωτοβουλίας Equal» καλούνται «συνδεδεμένοι διακρατικού εταίροι» και η συμμετοχή τους υπόκειται στην έγκριση των διαχειριστικών αρχών στις οποίες υπάγονται οι διάφοροι εταίροι.

Στο πλαίσιο της διακρατικής συνεργασίας κάθε ΑΣ έχει συμβατική σχέση για όσα το αφορούν , με τη δική του εθνική διαχειριστική αρχή , στην οποία λογοδοτεί. Ωστόσο τα διάφορα ΑΣ συνδέονται μεταξύ τους με συμφωνία Διακρατικής Συνεργασίας , όπου διευκρινίζονται οι στόχοι και οι συνθήκες της κοινής εργασίας της «σύμπραξης για διακρατική συνεργασία» τους. Αυτή η συμφωνία , για τη σύσταση ΑΣ μεταξύ διαφόρων χωρών που συγκεντρώνονται στο πλαίσιο κοινού προγράμματος εργασία υπερβαίνει το εθνικό πλαίσιο καθενός από τους εταίρους και απαιτεί διαχειριστικές ρυθμίσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή θα δημιουργήσει μέσα στους εξυπηρετητές της , μέσω διεπαφής Web , τα εργαλεία που είναι αναγκαία για την υποβολή , την ανανέωση και την έγκριση των διαφόρων συμφωνιών διακρατικής συνεργασίας. Η

ΑΣ που εξασφαλίζει τη γραμματεία της σύμπραξης για διακρατική συνεργασία θα εισάγει στο εργαλείο αυτό τα δεδομένα που αφορούν τους διακρατικούς εταίρους και τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί. Αυτή η διαδικασία απαιτεί ηλεκτρονική επικύρωση από τους διάφορους συμβαλλόμενους διακρατικούς εταίρους και από τις διάφορες εμπλεκόμενες διαχειριστικές αρχές.

Εάν θέλουμε να διαδραματίσει η πρωτοβουλία Equal το ρόλο που της αρμόζει ως ένα πεδίο δοκιμής για την ανάπτυξη και την προώθηση νέων τρόπων εφαρμογής των πολιτικών για την απασχόληση, θα χρειαστεί η στενή συνεργασία των κρατών μελών και των κοινωνικών εταίρων και της Επιτροπής, ώστε να αξιοποιηθεί ο δυναμικός αντίκτυπος της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και των καλών πρακτικών που θα εντοπισθούν σε όλη την Ένωση.

Κάθε σύμπραξη για διακρατική συνεργασία θα επιλέξει ένα όνομα αναγνώρισης και θα διευκρινίσει τα εξής στη συμφωνία διακρατικής συνεργασίας του:

- ✓ Τους συμμετέχοντες εταίρους και τους ενδεχόμενους συνδεδεμένους διακρατικούς εταίρους
- ✓ Τους στόχους της συνεργασίας και την αναμενόμενη προστιθέμενη αξία
- ✓ Το λεπτομερές πρόγραμμα εργασίας (φύση των δραστηριοτήτων, προϋπολογισμός κάθε δραστηριότητας, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης)
- ✓ Το ρόλο κάθε ΑΣ ή των συνδεδεμένων διακρατικών εταίρων (χρηματικό ποσό που συνεισέφεραν στη συνεργασία, αρμοδιότητες κατά την υλοποίηση του σχεδίου)
- ✓ Τους συλλογικούς όρους με τους οποίους λαμβάνονται οι αποφάσεις (περιγραφή των διατάξεων)
- ✓ Τον τρόπο διαχείρισης (συντονισμός, γραμματεία)
- ✓ Τους μηχανισμούς για την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων συνεργασίας

Διαδικασίες Παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση του Ε.Π. της Equal, θα συσταθεί Επιτροπή Παρακολούθησης εντός τριών μηνών από την απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση του Ε.Π. Η Επιτροπή Παρακολούθησης θα λειτουργεί στο πλαίσιο της Ελληνικής Έννομης τάξης και σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για τη σύσταση και λειτουργία Δ.Α. του Κ.Π.Σ. 2000 – 2006, του οποίου αναμένεται ψήφιση

Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης θα είναι η Γενική Γραμματέας Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ως μέλη θα συμμετέχουν εκπρόσωποι :

- ⇒ Της Διαχειριστικής Αρχής της Equal
- ⇒ Του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας
- ⇒ Της αρχής πληρωμής
- ⇒ Της υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών
- ⇒ Της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- ⇒ Του Υπουργείου Ανάπτυξης
- ⇒ Του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας
- ⇒ Της Γενικής Γραμματείας Ισότητας
- ⇒ Της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς
- ⇒ Της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων
- ⇒ Των Οικονομικών και Κοινωνικών Εταίρων καθ' υπόδειξη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
- ⇒ Αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων
- ⇒ Της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με συμβουλευτική ιδιότητα

Αρχή πληρωμής του Ε.Π. Equal

Για την αποτελεσματικότερη και την διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών δημιουργείται μια ειδική υπηρεσία πληρωμών στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας , σε επίπεδο Κ.Π.Σ. για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα του Κ.Π.Σ. , των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και για όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Η ίδια υπηρεσία έχει τα ανάλογα καθήκοντα και αρμοδιότητες για το Ταμείο Συνοχής.

Η αρχή πληρωμής σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 32 του Καν. 1260/1999 και την εθνική νομοθεσία :

- ⇒ Είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία και την υποβολή των αιτήσεων πληρωμών στην Ε.Ε. (η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ) ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα και ανά διαρθρωτικό ταμείο σύμφωνα με το 32 παρ. 3 Καν. 1260/1999 καθώς και για την αποδοχή των πιστώσεων της Επιτροπής.
- ⇒ Διασφαλίζει την απόδοση της κοινοτικής και εθνικής συμμετοχής στους τελικούς δικαιούχους (στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων και στους τελικούς αποδέκτες) μέσω του ΠΔΕ το συντομότερο δυνατόν και χωρίς καμία κράτηση.

- ⇒ Υποβάλλει την πιστοποιημένη δήλωση στην Επιτροπή (η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ) ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα και ανά διαρθρωτικό ταμείο σύμφωνα με το 32 παρ. 4 του Καν. 1260/1999
- ⇒ Υποβάλλει τις προβλέψεις για μελλοντικές αιτήσεις πληρωμών στην Ε.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 32 του παρ. 7 του Καν. 1260/1999
- ⇒ Καθορίζει τους κανόνες λειτουργίας του ΟΠΣ για την επεξεργασία των πληροφοριών που χρησιμοποιεί (ελέγχει , πιστοποιεί , εγκρίνει) η αρχή πληρωμής , κατά την άσκηση των καθηκόντων της. Μεριμνά για την ορθή λειτουργία των λογιστικών συστημάτων στο επίπεδο των διαχειριστικών αρχών κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Παρακολούθησης. Η Διαχειριστική Αρχή της Equal ορίζει ένα υπεύθυνο , που θα διαχειρίζεται τις πληροφορίες αυτές και θα συνομιλεί με την αρχή πληρωμής. Η αρχή πληρωμής υποστηρίζεται από το «Γραφείο υποστήριξης» (help desk)
- ⇒ Διενεργεί τον εξωτερικό έλεγχο στις διαχειριστικές αρχές και στους τελικούς δικαιούχους που προβλέπονται στην παρ. 4.5.2.
- ⇒ Προβαίνει σε αναστολή των πληρωμών σε περίπτωση βασικής υπόνοιας παρατυπίας , ενημερώνοντας ταυτόχρονα το τρίτο επίπεδο ελέγχου (την Ειδική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών) , την διαχειριστική αρχή της Equal , το ΟΠΣ , τον τελικό δικαιούχο και τον τελικό αποδέκτη.

Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας προβαίνει στη διαγραφή των σχετικών πληρωμών αφού ακούσει τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι αποφάσεις της αρχής πληρωμής , που θα πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να συμφωνούν με την αρχή της αναλογικότητας , μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενων διοικητικών ή και δικαστικών πράξεων

- ⇒ Είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και το συντονισμό των χρηματοδοτικών ροών και την διαχείριση των λογαριασμών που κατατίθενται οι πιστώσεις των διαρθρωτικών ταμείων

Χρηματοδοτικές ροές

1. Ροές χρηματοδοτήσεων

Προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών του Κ.Π.Σ. , με την έννοια ότι η παροχή εθνικής και της κοινοτικής συνδρομής στον

τελικό δικαιούχο θα πρέπει να παρακολουθείται στο πλαίσιο κάθε Ε.Π. η χρηματοδοτική διαδρομή θα είναι η ακόλουθη :

- I. Η αρχή πληρωμής είναι ο αποκλειστικός διαχειριστής των συγκεκριμένων λογαριασμών που θα διατηρεί το Υπουργείο Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδας : 4 λογαριασμούς για το Κ.Π.Σ. (ένας λογαριασμός για κάθε διαρθρωτικό ταμείο : ΕΤΠΑ , ΕΚΤ , ΕΓΤΠΕ , ΧΜΠΑ) και ένα λογαριασμό για το Ταμείο Συνοχής.

Κάθε λογαριασμός υποδιαιρείται σε υπό – λογαριασμούς ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Οι κοινοτικές πιστώσεις κατατίθενται άμεσα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στους λογαριασμούς , ανά διαρθρωτικό ταμείο και ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα. Οι διαχειριστικές αρχές ενημερώνονται σχετικά. Για την Equal θα διατηρείται ειδικός υπό – λογαριασμός στην Τράπεζα Ελλάδος , στον οποίο θα κατατίθενται και οι σχετικές κοινοτικές πιστώσεις.

- II. Με εντολή της αρχής πληρωμής , οι κοινοτικές πιστώσεις εγγράφονται στο τμήμα εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού – Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Στο τμήμα δαπανών εγγράφονται οι προβλέψεις μεταφοράς πιστώσεων (κοινοτικών και δημοσίων εθνικών) προς τους τελικούς δικαιούχους. Σε περίπτωση ιδιωτικής συμμετοχής αυτή εμφανίζεται στα αντίστοιχα υποσυστήματα του ΟΠΣ για το Κ.Π.Σ. , τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και το Ταμείο Συνοχής.

Οι προκαταβολές των κοινοτικών πόρων με την αντίστοιχη εθνική συμμετοχή χρησιμοποιούνται προκειμένου να ξεκινήσει η χρηματοδότηση των τελικών δικαιούχων.

Στον κρατικό προϋπολογισμό υπάρχουν στοιχεία με τα οποία καθορίζεται σαφώς η παρέμβαση , ο τελικός δικαιούχος και το ύψος της οικονομικής συνδρομής όπως :

- Η επωνυμία του τελικού δικαιούχου
 - Ο τίτλος του έργου / ενέργειας
 - Ο εγκριθείς από την διαχειριστική αρχή προϋπολογισμός κατά την ένταξη του έργου / ενέργειας στο επιχειρησιακό πρόγραμμα
 - Η ετήσια κατανομή του παραπάνω προϋπολογισμού
 - Το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο οποίο έχει ενταχθεί το έργο.
- III. Η αρχή πληρωμής μεριμνά για την απόδοση των ετήσιων πιστώσεων (κοινοτικών και δημόσιων εθνικών) στους τελικούς δικαιούχους. Η

απόδοση των πιστώσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού – ΠΔΕ και τους ρυθμούς υλοποίησης των έργων όπως πιστοποιούνται από τη διαχειριστική αρχή.

Η απόδοση στους τελικούς δικαιούχους γίνεται χωρίς καμία μείωση ή κράτηση ή μεταγενέστερη ειδική επιβάρυνση ή μεταγενέστερη ειδική επιβάρυνση που επιφέρει μείωση των ποσών αυτών.

2. Ροή χρηματοδοτικών πληροφοριών

I. Η απόφαση έγκρισης χρηματοδότησης κοινοποιείται στον τελικό δικαιούχο

Ο τελικός δικαιούχος πρέπει να υποβάλλει στη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος τις πραγματοποιηθείσες πληρωμές μέσω ενός μηνιαίου δελτίου καθώς και την εξέλιξη του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου μέσω ενός τριμηνιαίου δελτίου παρακολούθησης.

Οι πληροφορίες αυτές μετά την έγκριση και επιβεβαίωσή τους από τη Διαχειριστική Αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος καταχωρούνται στον ΟΠΣ.

Η αρχή πληρωμής κάνει χρήση αυτών των πληροφοριών μέσω του ΟΠΣ και διασταυρώνει τα στοιχεία που βεβαιώνει η διαχειριστική αρχή με τις πληρωμές του ΠΔΕ , έτσι όπως αυτές προκύπτουν από κατάλληλα τραπεζικά στοιχεία.

II. Η αρχή πληρωμής υποβάλλει τις αιτήσεις στην Επιτροπή αφού :

- Ελέγξει την ακρίβεια των παραπάνω πληροφοριών και ιδίως σε ότι αφορά τις πληρωμές που έχουν γίνει από τους τελικούς δικαιούχους
- Επαληθεύσει πιθανά ερωτήματα που εκκρεμούν , μετά τους τελικούς ελέγχους
- Ελέγξει εάν το συμπλήρωμα προγραμματισμού και οι σχετικές ετήσιες εκθέσεις της διαχειριστικής αρχής έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή.

III. Το ΟΠΣ πραγματοποιεί ελέγχους για τις πληρωμές των σχετικών ποσών και για τα παραστατικά των δαπανών που παρέχονται από τη διαχειριστική αρχή προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα των παρεχόμενων πληροφοριών (κυρίως η ακρίβεια των καταχωρούμενων πληροφοριών και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών καθώς και η τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας)

Η αρχή πληρωμής διαθέτει στο ΟΠΣ αναλυτικά δεδομένα των δαπανών που δηλώνονται από τους τελικούς δικαιούχους

Το ΟΠΣ τροφοδοτείται με στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες που πραγματοποιούνται μέσω των λογαριασμών που διατηρούνται σε άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

- IV. Εκπονείται μια πρώτη ανεξάρτητη αξιολόγηση των χρηματοδοτικών ροών για την περίοδο 2000 – 2006 μέχρι τέλους του 2001 σύμφωνα με τα άρθρα 31 & 32 του κανονισμού 1260/1999

Διαδικασίες Ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 1 του Καν. 1260/99 , το κράτος μέλος έχει την κύρια ευθύνη για την άσκηση του οικονομικού ελέγχου του Κ.Π.Σ.

Ενεργεί σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή , κατά τρόπον ώστε να διασφαλίσει ότι οι κοινοτικοί πόροι χρησιμοποιούνται σωστά και αποτελεσματικά , βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 34 του ίδιου κανονισμού , η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. είναι η κατ' αρχήν υπεύθυνη αρχή για το σύννομο των συγχρηματοδοτούμενων έργων / ενεργειών και της εφαρμογής του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Είναι επίσης υπεύθυνη για τις αιτήσεις και τις απαντήσεις οι οποίες δίδονται σε παρατηρήσεις και σε αιτήσεις λήψεως διορθωτικών μέτρων της Επιτροπής βάσει του άρθρου 38 παρ. 4 εδ.α. του Καν. 1260/1999 ή στις συστάσεις αναπροσαρμογής , οι οποίες διατυπώνονται βάσει του άρθρου 34 παρ. 2 του Καν. 1260/1999

Για την αποτελεσματική άσκηση των ελέγχων η Ελλάδα διαθέτει ένα σύστημα ελέγχου των διορθωτικών Ταμείων που οργανώνεται σε τρία επίπεδα :

- ο Ο έλεγχος πρώτου επιπέδου είναι εσωτερικής φύσεως και ασκείται από τη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος. Περιλαμβάνει τον έλεγχο όλων των έργων στη φυσική , χρηματοοικονομική και λογιστική τους διάσταση , τόσο στον τόπο υλοποίησης , όσο και στην έδρα των φορέων που έχουν στην κατοχή τους πρωτότυπους τεχνικούς φακέλους και τα παραστατικά δαπανών.
- ο Ο έλεγχος του δευτέρου επιπέδου συνίσταται σε εξωτερικό διαχειριστικό έλεγχο. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει την ανάλυση και την αξιολόγηση του συστήματος ελέγχων του πρώτου επιπέδου και υπεισέρχεται , όπου είναι απαραίτητο , στις ειλημμένες από τα διαχειριστικά όργανα αποφάσεις , καθώς και στον έλεγχο των τελικών δικαιούχων. Ο έλεγχος αυτός του επιπέδου ασκείται από την αρχή πληρωμής του Κ.Π.Σ. Η αρχή πληρωμής μπορεί να χρησιμοποιεί προς τούτο υφιστάμενες εθνικές διοικητικές αρχές.

- ο Ο έλεγχος του τρίτου επιπέδου αφορά τον συνολικό συντονισμό των συστημάτων ελέγχου καθώς και εξειδικευμένες επιθεωρήσεις και ασκείται από Ειδική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών / Γενικό Λογιστήριο Κράτους. Διενεργεί ελέγχους επί των διαχειριστικών αρχών , της αρχής πληρωμής και των τελικών δικαιούχων προκειμένου να διασφαλίσει την χρηστή και αποτελεσματική δημοσιονομική διαχείριση. Επίσης διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σε έργα / ενέργειες σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Καν. 2064/1997 ή του εν ισχύ Κανονισμού κατά τη στιγμή πραγματοποίησης των ελέγχων.

Κατά τη διενέργεια εξειδικευμένων ελέγχων σε όλα τα επίπεδα μπορούν να χρησιμοποιούν υπηρεσίες εξωτερικών ελεγκτών ή ιδιωτικών ελεγκτικών εταιρών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή , στο πλαίσιο της άσκησης της αρμοδιότητάς της του θεματοφύλακα για την ορθή εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ε.Ε. , διασφαλίζει την ύπαρξη και την καλή λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου , ώστε οι κοινοτικοί πόροι να χρησιμοποιούνται με τρόπο τακτικό και αποτελεσματικό. Προς τούτο , και χωρίς να είναι σε βάρος της ενδεχόμενης διεξαγωγής ελέγχων από πλευράς των εθνικών ελεγκτικών αρχών και των πορισμάτων αυτών , υπάλληλοι ή εκπρόσωποι της Επιτροπής μπορούν να διεξάγουν επιτόπιους ελέγχους , και μάλιστα δειγματοληπτικούς , για όλες τις πράξεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από τα ταμεία , καθώς και των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου , με προειδοποίηση τουλάχιστον μιας εργάσιμης ημέρας. Η Επιτροπή πληροφορεί για αυτό την Διαχειριστική Αρχή κατά τρόπον ώστε να έχει κάθε δυνατή βοήθεια. Υπάλληλοι ή εκπρόσωποι του κράτους μέλους μπορούν να συμμετέχουν στους ελέγχους αυτούς.

Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το κράτος μέλος να πραγματοποιήσει έναν επιτόπιο έλεγχο για να βεβαιωθεί για το σύννομο ένος ή περισσότερων πράξεων. Υπάλληλοι ή εκπρόσωποι της Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν στους ελέγχους αυτούς.

Ο έλεγχος στο πρώτο επίπεδο

Προληπτικός έλεγχος

Η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. ελέγχει πριν από την έναρξη έργου / ενέργειας όλα τα στάδια προετοιμασίας για την εφαρμογή του έργου / ενέργειας. Συγκεκριμένα διασφαλίζει ότι :

1. Ο τελικός δικαιούχος έχει λάβει όλα τα μέτρα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην επιλογή αναδόχων ικανών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του έργου.
2. Έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα τα οποία εξασφαλίζουν την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Έλεγχος κατά την εκτέλεση του έργου

Ο έλεγχος των υπό εκτέλεση έργων διασφαλίζεται διαρκώς με ελέγχους που πραγματοποιούνται μέσω του ΟΠΣ.

Κάθε τελικός δικαιούχος και κάθε έργο θα ελέγχεται κατά γενικό κανόνα , από την διαχειριστική αρχή τουλάχιστον μια φορά επί τόπου. Όπου προβλέπονται δράσεις μικρού προϋπολογισμού και περιορισμένης διάρκειας και κυρίως χρηματοδοτούμενες στα πλαίσια κρατικών ενισχύσεων ή από το ΕΚΤ , γίνεται αποδεκτός ο δειγματοληπτικός έλεγχος.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει :

- Τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας των πράξεων και των διαδικασιών
- Τον έλεγχο της αξιοπιστίας των πληροφοριών που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο
- Τον έλεγχο της τήρησης των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος στα πλαίσια του έργου.
- Τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας.

Κάθε έλεγχος γίνεται αντικείμενο μιας τυποποιημένης έκθεσης ελέγχου που καταχωρείται στο ΟΠΣ.

Έλεγχος με την ολοκλήρωση του έργου

Μετά την δήλωση ολοκλήρωσης του έργου , η διαχειριστική αρχή προβαίνει σε επιτόπιο έλεγχο του έργου / ενέργειας όσον αφορά το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο καθώς και το λειτουργικό αποτέλεσμα , λαμβάνοντας υπόψη το εγκεκριμένο τεχνικό δελτίο και τα καταχωρημένα στο ΟΠΣ δεδομένα. Υπογράφει μια δήλωση τήρησης των υποχρεώσεων , η οποία συνοδεύει το φάκελο ολοκλήρωσης (κλεισίματος) του έργου και αυτή καταχωρείται στο ΟΠΣ. Τα αποτελέσματα των ελέγχων καταχωρούνται στο ΟΠΣ.

Η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την επιτροπή για τα συμπεράσματα των ελέγχων καθώς και για τις διοικητικές ή δικαστικές πράξεις που χρειάστηκε να πραγματοποιηθούν εξαιτίας τους.

Ο έλεγχος σε δεύτερο επίπεδο

Ο χρηματοοικονομικός έλεγχος ασκείται από την αρχή πληρωμής. Εκτός από τον προκαταρκτικό έλεγχο κάθε πληρωμής (έλεγχος διασταύρωσης πληροφοριών), η αρχή πληρωμής πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Η αρχή πληρωμής είναι επιφορτισμένη με την παροχή των απαραίτητων στοιχείων στο Υπουργείο Οικονομικών για την υποβολή της δήλωσης που προβλέπεται στο άρθρο 38 παρ. 1 σημ. στ. του Καν. 1260/1999

Τα αποτελέσματα των ελέγχων της αρχής πληρωμής καταχωρούνται στο ΟΠΣ και γνωστοποιούνται στη διαχειριστική αρχή , στην Επιτροπή παρακολούθησης , στον τελικό δικαιούχο και στην Επιτροπή.

Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας , με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων υπεράσπισης του ενδιαφερομένου μέρους και αφού ζητήσει τη γνώμη της διαχειριστικής αρχής , η αρχή πληρωμής με δική της πρωτοβουλία ή μετά από πρόταση άλλων εμπλεκόμενων αρχών δύναται να προχωρήσει στην αναστολή της χρηματοδότησης και ενδεχομένως στην ακύρωση της χρηματοδότησης.

Ο έλεγχος στο τρίτο επίπεδο

Αυτός ο έλεγχος περιλαμβάνει :

- Την πραγματοποίηση ελέγχων επί των συστημάτων ελέγχων της νομιμότητας και κανονικότητας για όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στα πλαίσια του Κ.Π.Σ. καθώς και των επιχειρησιακών προγραμμάτων
- Την πραγματοποίηση δειγματοληπτικών ελέγχων κάθε επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Καν. 2064/1997 ή του εν ισχύ Κανονισμού κατά τη στιγμή πραγματοποίησης των ελέγχων
- Την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν

Κεφάλαιο 6°

Χρηματοδοτικοί Πίνακες

Πίνακας Α' Συνολικός Προϋπολογισμός				
	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή	Βαρύτητα στο Σύνολο (%)
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	44,416	33,312	11,104	32
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	33,312	24,984	8,328	24
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	11,104	8,328	2,776	8
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	34,7	26,025	8,675	25
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	20,82	15,615	5,205	15
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	13,88	10,41	3,47	10
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	34,7	26,025	8,675	25
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	13,88	10,41	3,47	10
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	20,82	15,615	5,205	15
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	13,88	10,41	3,47	10
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	4,164	3,123	1,041	3
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	9,716	7,287	2,429	7
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	2,776	2,082	0,694	2
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	2,776	2,082	0,694	2
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	8,328	6,246	2,082	6
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	4,164	3,123	1,041	3
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	2,776	2,082	0,694	2
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	1,388	1,041	0,347	1
Σύνολο	138,8	104,1	34,7	100

Πίνακας Β' Δημόσια Δαπάνη Ανά έτος							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Σύνολο
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	6,784	7,501	7,501	7,535	7,561	7,535	44,417
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	5,088	5,626	5,626	5,651	5,67	5,651	33,312
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενόφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	1,696	1,875	1,875	1,884	1,89	1,884	11,104
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	5,3	5,86	5,86	5,867	5,907	5,867	34,701
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	3,18	3,516	3,516	3,532	3,544	3,532	20,82
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2,12	2,344	2,344	2,355	2,363	2,355	13,881
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	5,3	5,86	5,86	5,867	5,907	5,867	34,701
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της διαβίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2,12	2,344	2,344	2,355	2,363	2,355	13,881
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	3,18	3,516	3,516	3,532	3,544	3,532	20,82
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	2,12	2,344	2,344	2,355	2,363	2,355	13,881
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0,636	0,703	0,703	0,706	0,709	0,706	4,164
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	1,484	1,641	1,641	1,648	1,654	1,648	9,716
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	0,424	0,469	0,469	0,471	0,473	0,471	2,777
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	0,424	0,469	0,469	0,471	0,473	0,471	2,777
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	1,272	1,406	1,406	1,413	1,418	1,413	8,328
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0,636	0,703	0,703	0,706	0,709	0,706	4,163
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0,424	0,469	0,469	0,471	0,473	0,471	2,777
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0,212	0,234	0,234	0,235	0,236	0,235	1,386
Σύνολο	21,2	23,44	23,44	23,547	23,627	23,547	138,8

Πίνακας Γ' Συμμετοχή ΕΚΤ ανά έτος							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Σύνολο
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	5,088	5,626	5,626	5,651	5,67	5,651	33,312
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	3,816	4,219	4,219	4,238	4,253	4,238	24,983
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	1,272	1,406	1,406	1,413	1,418	1,413	8,328
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	3,975	4,395	4,395	4,415	4,43	4,415	26,025
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	2,385	2,637	2,637	2,649	2,658	2,649	15,615
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	1,59	1,758	1,758	1,766	1,772	1,766	10,41
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	3,975	4,395	4,395	4,415	4,43	4,415	26,025
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της διαβίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	1,59	1,758	1,758	1,766	1,772	1,766	10,41
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	2,385	2,637	2,637	2,649	2,658	2,649	15,615
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	1,59	1,758	1,758	1,766	1,772	1,766	10,41
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0,477	0,527	0,527	0,53	0,532	0,53	3,123
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	1,113	1,231	1,231	1,236	1,24	1,236	7,287
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	0,318	0,352	0,352	0,353	0,354	0,353	2,082
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	0,318	0,352	0,352	0,353	0,354	0,353	2,082
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	0,954	1,055	1,055	1,06	1,063	1,06	6,247
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0,477	0,527	0,527	0,53	0,532	0,53	3,123
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0,318	0,352	0,352	0,353	0,354	0,353	2,082
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0,159	0,176	0,176	0,177	0,177	0,177	1,042
Σύνολο	15,9	17,58	17,58	17,66	17,72	17,66	104,1

Πίνακας Δ' Εθνική Συμμετοχή ανά έτος							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Σύνολο
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	1,696	1,875	1,875	1,884	1,89	1,884	11,104
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	1,272	1,406	1,406	1,413	1,418	1,413	8,328
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	0,424	0,469	0,469	0,471	0,473	0,471	2,777
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	1,325	1,465	1,465	1,472	1,477	1,472	8,676
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	0,795	0,879	0,879	0,883	0,886	0,883	5,205
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	0,53	0,586	0,586	0,589	0,591	0,589	3,471
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	1,325	1,465	1,465	1,472	1,477	1,472	8,676
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	0,53	0,586	0,586	0,589	0,591	0,589	3,471
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	0,795	0,879	0,879	0,883	0,886	0,883	5,205
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	0,53	0,586	0,586	0,589	0,591	0,589	3,471
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0,159	0,176	0,176	0,177	0,177	0,177	1,042
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	0,371	0,41	0,41	0,412	0,413	0,412	2,428
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	0,106	0,117	0,117	0,118	0,118	0,118	0,694
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	0,106	0,117	0,117	0,118	0,118	0,118	0,694
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	0,318	0,352	0,352	0,353	0,354	0,353	2,082
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0,159	0,176	0,176	0,177	0,177	0,177	1,042
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0,106	0,117	0,117	0,118	0,118	0,118	0,694
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0,053	0,059	0,059	0,059	0,059	0,059	0,348
Σύνολο	5,3	5,86	5,86	5,887	5,907	5,887	34,701

Πίνακας Ε' Προϋπολογισμός ανά έτος			
	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	3,784	5,088	1,696
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	5,088	3,816	1,272
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	1,696	1,272	0,424
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	5,3	3,975	1,325
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	3,18	2,385	0,795
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2,12	1,59	0,53
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	5,3	3,975	1,325
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2,12	1,59	0,53
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	3,18	2,385	0,795
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	2,12	1,59	0,53
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0,636	0,477	0,159
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	1,484	1,113	0,371
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	0,424	0,318	0,106
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	0,424	0,318	0,106
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	1,272	0,954	0,318
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0,636	0,477	0,159
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0,424	0,318	0,106
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0,212	0,159	0,053
Σύνολο	21,2	15,9	5,3

Πίνακας Ζ΄ Προϋπολογισμός ανά έτος			
	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	7,501	5,626	1,875
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	5,626	4,219	1,406
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	1,875	1,406	0,469
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	5,86	4,395	1,465
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	3,516	2,637	0,879
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2,344	1,758	0,586
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	5,86	4,395	1,465
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2,344	1,758	0,586
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	3,516	2,637	0,879
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	2,344	1,758	0,586
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0,703	0,527	0,176
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	1,641	1,231	0,41
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	0,469	0,352	0,117
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	0,469	0,352	0,117
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	1,406	1,066	0,352
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0,703	0,527	0,176
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0,469	0,352	0,117
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0,234	0,176	0,059
Σύνολο	23,44	17,58	5,86

Πίνακας 8 - Προϋπολογισμός ανά έτος			
	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	7,535	5,651	1,884
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	5,561	4,238	1,413
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	1,884	1,413	0,471
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	5,887	4,415	1,472
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	3,532	2,649	0,883
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2,355	1,766	0,589
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	5,887	4,415	1,472
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2,355	1,766	0,589
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	3,352	2,469	0,883
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	2,355	1,766	0,589
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0,706	0,53	0,177
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	1,648	1,236	0,412
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	0,471	0,353	0,118
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	0,471	0,353	0,118
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	1,413	1,06	0,353
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0,706	0,53	0,177
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0,471	0,353	0,118
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0,235	0,177	0,059
Σύνολο	23,547	17,66	5,887

Πίνακας 9 - Προϋπολογισμός ανά έτος 2005			
	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Υποπρόγραμμα 1 : Απασχολησιμότητα	7,561	5,67	1,89
Μέτρο 1.1 : Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	5,67	4,235	1,418
Μέτρο 1.2 : Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας	1,89	1,418	0,473
Υποπρόγραμμα 2 : Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος	5,907	4,43	1,477
Μέτρο 2.1 : Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	3,544	2,658	0,886
Μέτρο 2.2 : Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2,363	1,772	0,591
Υποπρόγραμμα 3 : Προσαρμοστικότητα	5,907	4,43	1,477
Μέτρο 3.1 : Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2,363	1,772	0,591
Μέτρο 3.2 : Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	3,544	2,658	0,886
Υποπρόγραμμα 4 : Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες	2,363	1,772	0,591
Μέτρο 4.1 : Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	0,709	0,532	0,177
Μέτρο 4.2 : Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	1,654	1,24	0,413
Υποπρόγραμμα 5 : Οι αιτούντες άσυλο	0,473	0,354	0,118
Μέτρο 5.1 : Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	0,473	0,354	0,118
Υποπρόγραμμα 6 : Τεχνική Βοήθεια	1,418	0,1063	0,354
Μέτρο 6.1 : Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal	0,709	0,532	0,177
Μέτρο 6.2 : Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	0,473	0,354	0,118
Μέτρο 6.3 : Συμπληρωματικές δράσεις Τεχνικής Βοήθειας	0,236	0,177	0,059
Σύνολο	23,627	17,72	5,907

Κεφάλαιο 7^ο

Αξιολόγηση του προγράμματος

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal , με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που ενέκρινε η επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων για την πολιτική απασχόλησης των κρατών μελών , επιχειρεί να συμβάλει στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου απασχόλησης για όλες τις κοινωνικές ομάδες , λειτουργώντας ταυτόχρονα συμπληρωματικά ως προς τις λοιπές πολιτικές καταπολέμησης των κοινωνικών διακρίσεων .

Στόχος της νέας πρωτοβουλίας είναι η καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης και ανισότητας στην αγορά εργασίας , με την προώθηση νέων μέσων και καινοτόμων πρακτικών , μέσα από αναπτυξιακές συμπράξεις στις οποίες εντάσσονται και οι διακρατικές συνεργασίες . Τα ζητήματα της διερεύνησης και εξασφάλισης της ισότητας ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας , η περιφερειακή και τοπική προσέγγιση των δράσεων , η συμβατότητα των ενεργειών με την Ευρωπαϊκή στρατηγική καταπολέμησης των διακρίσεων , αποτελούν κεντρικά συστατικά στοιχεία του περιεχομένου πολιτικής της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal .

Οι γενικές αρχές και τα πλαίσια που θέτει η νέα πρωτοβουλία , σύμφωνα με τα οποία πρέπει να σχεδιαστούν τα επιχειρησιακά προγράμματα αφορούν στα εξής :

- Ανάπτυξη και διάδοση νέων τρόπων εφαρμογής πολιτικών στον τομέα της απασχόλησης,
- Προσδιορισμός θεματικών πεδίων , βάσει της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση , ως πεδία προτεραιότητας για τη βελτίωση των εθνικών πολιτικών
- Συνεργασίες και εταιρικές σχέσεις με την μορφή «αναπτυξιακών συμπράξεων»
- Ευρεία και αποτελεσματική διάδοση για την επίτευξη του μέγιστου δυνατού αντίκτυπου στη διαμόρφωση πολιτικών
- Συμπληρωματικότητα με ανάλογα προγράμματα και πολιτικές

Στο πλαίσιο αυτό διαμορφώνεται το εθνικό επιχειρησιακό πρόγραμμα . Αναπόσπαστο συστατικό μέρος τους είναι η *ex ante* αξιολόγηση , η οποία επιχειρεί να συμβάλει στην αποτελεσματικότητα του και στην ενίσχυση των ευρύτερων διαδικασιών υλοποίησης , παρακολούθησης και αξιολόγησης .

Η νέα πρωτοβουλία αποτελεί ένα ιδιαίτερο σημαντικό πρόγραμμα , πιλοτικού χαρακτήρα , το οποίο θα λειτουργήσει ενισχυτικά των ευρωπαϊκών πολιτικών , για την καταπολέμηση των πάσης φύσεως διακρίσεων και ανισοτήτων στην αγορά εργασίας.

- **Αγορά εργασίας και διακρίσεις : η υφιστάμενη κατάσταση**

Η προσέγγιση που ακολουθεί κινείται σε πρώτο γενικό επίπεδο , δίνοντας έμφαση σε κάποιες παραμέτρους της υφιστάμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας σε σχέση με το πρόβλημα των διακρίσεων. Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης από το σχέδιο Ε.Π. διαθέτει υψηλή επάρκεια , κατά συνέπεια η παρουσίαση εδώ έχει απλά συμπληρωματικό χαρακτήρα.

Το άρθρο 13 της συνθήκης του Άμστερνταμ ανοίγει το δρόμο για κοινοτική δράση με στόχο τη συμβολή στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου , φυλετικής ή εθνικής καταγωγής , θρησκείας ή πεποίθησης , σωματικής αναπηρίας , ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί , για την προώθηση της ίσης μεταχείρισης και της ισότητας ευκαιριών απέδειξαν , ότι για να σημειωθεί πρόοδος στην καταπολέμηση των διακρίσεων πρέπει να πραγματοποιηθούν αλλαγές τόσο στις πρακτικές όσο και στις νοοτροπίες , καθώς και να ενεργοποιηθούν όλοι οι σχετικοί φορείς.

Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες και δράσεις για την ισότητα των φύλων καθώς και την αντιμετώπιση των διακρίσεων και εκδηλώσεων ρατσισμού ανέδειξαν τη σημασία αξιοποίησης πρακτικών , που δίνουν τη δυνατότητα ανταλλαγής / διάχυσης εμπειριών μεταξύ υπευθύνων για την άσκηση πολιτικής και επαγγελματιών , οι οποίοι μπορεί να συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των διακρίσεων δημιουργώντας και «ερεθίσματα» για την ανάπτυξη πολιτικής

Είναι δεδομένο ότι η ενσωμάτωση των κοινωνικά ευπαθών ομάδων δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο από τα υψηλά επίπεδα ανεργίας. Στη χώρα μας αποτελούν «ευάλωτες κοινωνικές ομάδες» σε σχέση με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας οι νέοι , ηλικιωμένοι , οι μακροχρόνιοι άνεργοι και οι μετανάστες.

Η ανεργία που αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας , οφείλεται σε σύνολο παραγόντων που δημιουργούν αυξημένες πιέσεις στην αγορά εργασίας με βασικό χαρακτηριστικό την υψηλή προσφορά εργασίας και την περιορισμένη ζήτηση.

Η ενίσχυση των πολιτικών απασχόλησης είναι ουσιώδους σημασίας για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Επίσης η ίδια δράση για την

καταπολέμηση της ανεργίας θα συμβάλλει στον περιορισμό των διακρίσεων και ανισοτήτων και στην αντιμετώπιση των περιστάσεων που ευνοούν την ανάπτυξη του ρατσισμού.

Η συμβολή των κοινωνικών εταίρων μπορεί να αποδειχθεί σημαντική για την καταπολέμηση των διακρίσεων μέσω συμφωνιών , θέσπισης κωδικών δεοντολογίας , διάχυσης καλών πρακτικών και παρακολούθησης της εφαρμογής πρακτικών ίσης μεταχείρισης στο χώρο εργασίας. Ο ρόλος τους στην μάχη κατά των διακρίσεων υπογραμμίστηκε για πρώτη φορά σε ευρωπαϊκό επίπεδο στην κοινή διακήρυξη των κοινωνικών εταίρων για το ρατσισμό και τη ξеноφοβία στο χώρο εργασίας , η οποία εγκρίθηκε στη Φλωρεντία το 1995. Στη χώρα μας οι κοινωνικοί εταίροι έχουν επικυρώσει αυτή τους την πρόθεση σε δύο πρόσφατες Εθνικές Γενικές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας.

Στην κατεύθυνση της εξασφάλισης της μέγιστης αποτελεσματικότητας της νέας πρωτοβουλίας Equal , πρέπει να κινηθούν και οι Εθνικές Αρχές. Η εισαγωγή ευέλικτων μηχανισμών διοίκησης και παρακολούθησης για την ενδυνάμωση και υποστήριξη των προγραμμάτων , η υιοθέτηση ευέλικτων αποτελεσματικών μη γραφειοκρατικών διαδικασιών , καθώς και η δημιουργία κατάλληλου θεσμικού πλαισίου όπου αυτό απαιτείται , αποτελούν ενδεικτικές προτάσεις διασφάλισής της.

Τέλος , οι Κυβερνητικές Οργανώσεις και η Τοπική αυτοδιοίκηση καλούνται να επιβεβαιώσουν ακόμη μια φορά το ρόλο τους για την υποστήριξη του πολίτη , ενθαρρύνοντας τη βασική δράση κατά της διάκρισης και χαράσσοντας στρατηγικές για την καταπολέμησή της.

• Ορισμός , σκοπός και οι στόχοι της ex ante αξιολόγησης

Η αξιολόγηση αποτελεί διεργασία , η οποία χαρακτηρίζεται από πολλαπλές διαφορετικές θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις.

Στο πλαίσιο μιας ευρύτερης προσέγγισης της σημασίας , του περιεχομένου και των στόχων της εκ των προτέρων αξιολόγησης παρουσιάζονται τα σημεία ορισμού , ο σκοπός και οι στόχοι της.

Σημεία ορισμού

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποτελεί μια αμφίδρομη διαδικασία , η οποία παρέχει εκτιμήσεις και συστάσεις από τους αξιολογητές , ανεξάρτητα αλλά και σε συνεργασία με τους αρμόδιους για το σχεδιασμό , σε θέματα σχετικά με τους

βασικούς άξονες προτεραιότητας και τις στρατηγικές επιλογές της πολιτικής ή του προγράμματος.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποτελεί μια αποτίμηση της φάσης , πριν την υλοποίηση , δηλαδή μια επανεξέταση της φάσης σχεδιασμού. Ως εκ τούτου , επιχειρεί αναδιατυπώσεις και ερμηνείες σχεδίων και λειτουργικών προγραμμάτων σε μια προσπάθεια επαλήθευσης της συνέπειας των διαφόρων επιπέδων προγραμματισμού.

Σκοπός της εκ των προτέρων αξιολόγησης είναι η βελτίωση και ενίσχυση της τελικής ποιότητας του καταρτιζόμενου σχεδίου ή προγράμματος.

Ειδικού στόχοι είναι :

- Η κριτική προσέγγιση του επιχειρηματικού προγράμματος σε σχέση με τις αρχές , τις επιδιώξεις και τις κοινωνικές ομάδες που απευθύνεται η νέα πρωτοβουλία , στο ευρύτερο κοινωνικό , οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.
- Η εκτίμηση των μέτρων και ενεργειών του επιχειρησιακού προγράμματος σε σχέση με τις στρατηγικές προτεραιότητες / επιλογές , καθώς και η συμπληρωματικότητά τους με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές / προγράμματα.
- Η εκτίμηση της επάρκειας των μηχανισμών υλοποίησης , παρακολούθησης και αξιολόγησης του Ε.Π. σε σχέση με τις επιδιώξεις της Equal και τη συμπληρωματικότητά τους με άλλα προγράμματα και πολιτικές.
- Η εκτίμηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων , του προσδοκώμενου αντίκτυπου , της δυνατότητας ποσοτικοποίησης των στόχων και της ορθολογικής κατανομής των πόρων ανά μέτρο και ενέργεια

- **Μεθοδολογικές προσεγγίσεις**

Η μεθοδολογία για την εκ των προτέρων αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τις παραμέτρους του Επιχειρηματικού Προγράμματος σε συνδυασμό με τα μεθοδολογικά πλαίσια που προτείνει η ευρωπαϊκή επιτροπή

Η διαδικασία αξιολόγησης συντίθεται από αλληλοσυμπληρούμενα στάδια , τα οποία παρουσιάζονται σε διαφορετικές ενότητες. Η σχηματοποίηση αυτή εξυπηρετεί μεθοδολογικά την αξιολογική ανάλυση του προγράμματος. Βασική υπόθεση εργασίας της αξιολόγησης αποτελεί ότι ο «σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του

επιχειρησιακού σχεδίου χαρακτηρίζεται από συνοχή σε όλα τα επίπεδα». Κατά συνέπεια τα διαφορετικά στάδια της εκ των προτέρων αξιολόγησης διαμορφώνονται στο πλαίσιο της συνάφειας και των αιτιωδών σχέσεων του επιχειρησιακού.

Είναι προφανές ότι ο σχεδιασμός του επιχειρησιακού προγράμματος υιοθετεί υποθέσεις εργασίας σύμφωνα με τις οποίες αναμένεται ότι οι προτεινόμενες ενέργειες θα οδηγήσουν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα, που θα επιφέρουν επιπτώσεις αντίστοιχα με τις αρχές, τις στρατηγικές, τους γενικούς και ειδικούς στόχους της προγραμματιζόμενης παρέμβασης. Επισημαίνεται ότι οι σχέσεις σχεδιασμού – προγραμματισμού και αποτελεσμάτων – επιπτώσεων αποτελούν αντικείμενο επαλήθευσης κατά την πορεία υλοποίησης των παρεμβάσεων μέσω διερεύνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Τα βασικά στάδια της μεθοδολογίας αξιολόγησης είναι :

- i. Προσδιορισμός του πεδίου, του αντικειμένου και των στόχων της αξιολόγησης
- ii. Ανάλυση των στόχων για τον προσδιορισμό των αξόνων αξιολόγησης
- iii. Ανάλυση και εξειδίκευση των αξόνων σε κριτήρια, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα ποιοτικών εκτιμήσεων, συνολικά και επιμέρους
- iv. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο πεδίο της καταπολέμησης των διακρίσεων και ανισοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στη αγορά εργασίας με προσδιορισμό δυνατοτήτων / ευκαιριών και των αδυναμιών / απειλών (Swot analysis)
- v. Συσχέτιση αξόνων προτεραιότητας του επιχειρησιακού με δυνατότητες / ευκαιρίες – αδυναμίες απειλές
- vi. Εκτίμηση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των μέτρων του Ε.Σ.
- vii. Εκτίμηση και αξιοποίηση της εμπειρίας από την υλοποίηση της Κ.Π. Απασχόληση και της Adapt
- viii. Αξιολόγηση του επιχειρησιακού σχεδίου, συνολικά αλλά και σε επίπεδο μέτρων και ενεργειών, στο πλαίσιο των αξόνων / κριτηρίων που προσδιορίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τη συνάφειά του με τους στόχους της κοινωνικοοικονομικής συνοχής και του ΕΚΤ.

Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες διαπιστώσεις από τις εκθέσεις αξιολόγησης των πρωτοβουλιών Απασχόληση και Adapt.

Τα κυριότερα προβλήματα και προτάσεις από την υλοποίηση των πρωτοβουλιών εντοπίζονται :

- Στη συγκρότηση και το περιεχόμενο της διακρατικής συνεργασίας
 - Στη συγκρότηση και τη λειτουργία των εταιρικών σχέσεων
 - Στη κατανόηση και υιοθέτηση καινοτομικών πρακτικών
 - Στη αδυναμία ουσιαστικής διάχυσης – ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων
 - Στην αδυναμία μέσο – μακροπρόθεσμης εξασφάλισης της βιωσιμότητας των δομών.
- **Άξονες , κριτήρια και δείκτες αξιολόγηση**

Οι παρακάτω άξονες αποτελούν τον κεντρικό κορμό της αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος. Αναλύονται και εξειδικεύονται σε κριτήρια , τα οποία αλληλοδιαπλέκονται , λειτουργούν συμπληρωματικά και δίνουν τη δυνατότητα διεξαγωγής μετρήσιμων εκτιμήσεων , σχετικά με την αποτελεσματικότητά του.

- ⇒ **Άξονας Α´** : Σχεδιασμός του επιχειρησιακού προγράμματος στο πλαίσιο των αρχών και κατευθυντηρίων γραμμών της Equal
- ⇒ **Άξονας Β´** : Αναπτυξιακές Συμπράξεις / Διακρατικότητα
- ⇒ **Άξονας Γ´** : Καινοτομία (ως προς τους επιχειρησιακούς στόχους , το περιεχόμενο και την προτεινόμενη υλοποίηση)
- ⇒ **Άξονας Δ´** : Mainstreaming (Διάχυση και ενσωμάτωση)
- ⇒ **Άξονας Ε´** : Σχεδιασμός βάσει των αναγκών των επωφελούμενων , των τοπικών κοινωνικών και των επιλεγμένων κλάδων
- ⇒ **Άξονας ΣΤ´** : Διαδικασία επιλογής προτάσεων , υλοποίησης , παρακολούθησης και αξιολόγησης
- ⇒ **Άξονας Ζ´** : Αποτελεσματικότητα των μέτρων και των ενεργειών του επιχειρησιακού προγράμματος

Τα κριτήρια αξιολόγησης , τα οποία στην ουσία αποτελούν τα βασικά ερωτήματα για την αξιολόγηση του Σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος , τόσο στο σύνολό του όσο και ανά μέτρο και ενέργεια

- Αξιολόγηση του επιχειρησιακού σχεδίου της Equal

Το πλαίσιο και η δυναμική της ελληνικής οικονομίας και αγοράς εργασίας – Swot Ανάλυση

Η πρόσβαση στην αγορά εργασίας εξαρτάται από τη δυναμική της ελληνικής οικονομίας , δηλαδή την αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητάς της ,

ως προϋποθέσεις για την επιτάχυνση της μεγέθυνσης του προϊόντος και την ταχύτερη αύξηση της απασχόλησης.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας μέσω – μακροπρόθεσμα , συνδυάζεται άμεσα με τις αναπτυξιακές διαδικασίες , ενώ οι πολιτικές αγοράς εργασίας αποτελούν στοιχεία συνοδευτικά , στα πλαίσια μιας στρατηγικής για την επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης για όλες τις κοινωνικές ομάδες.

Η ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια εμφανίζει μια σταθερή πρόοδο των επιδόσεών της. Είναι ορατό ότι ένα τμήμα της έχει εισέλθει σε διαδικασίες αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού , οι οποίες όμως παραμένουν σχετικά αργές όσον αφορά τα μεγέθη της παραγωγικότητας της εργασίας , του ρυθμού υποκατάστασης της εργασίας από μηχανές και της παραγωγικότητας του κεφαλαίου.

Η διαδικασία εκσυγχρονισμού , πέραν των χαμηλών – σε διεθνή σύγκριση – ρυθμών με τους οποίους πραγματοποιείται , έχει μικρές , προς το παρόν τουλάχιστον επιπτώσεις στην παραγωγή , πράγμα το οποίο , εκτός των άλλων , μπορεί να αποδοθεί αφενός στην υστέρηση εξ αιτίας των διαδικασιών εκμάθησης των νέων τεχνολογιών και αφετέρου στον απαιτούμενο χρόνο προσαρμογής , οργάνωσης της εργασίας και διοίκησης επιχειρήσεων

Σχετικά με την άνοδο της μεταποιητικής παραγωγής οι εκτιμήσεις θεωρούνται μάλλον υποτιμημένες , δεδομένου ότι υπάρχει σαφής και διακριτή διαφορά μεταξύ μεγάλης και μικρής βιομηχανίας . Η δεύτερη καθυστερεί σημαντικά στα θέματα του εκσυγχρονισμού και της αύξησης της παραγωγικότητας κεφαλαίου και εργασίας.

Ο δυϊσμός της ελληνικής οικονομίας , διακρίνεται σχηματικά σε δύο τομείς : έναν διεθνοποιημένο και ένα προστατευμένο. Η σχηματοποίηση αυτή είναι βέβαια ακραία και στατική εξυπηρετεί όμως να δείξουμε ότι ο διεθνοποιημένος τομέας εξωθείται σε εκσυγχρονισμό , σε βαθμό πολύ μεγαλύτερο από ότι ο μη εκτεθειμένος σε ανταγωνιστικές πιέσεις

Έτσι , παρά τις εκσυγχρονιστικές προθέσεις , μια αρνητική διέξοδος διαφυγής από την πίεση του διεθνούς ανταγωνισμού είναι η προσαρμογή ενός τμήματος της βιομηχανίας ευκαιριακά , υπό καθεστώς αντί – ρύθμισης στην αγορά εργασίας , στις ανάγκες του ανταγωνισμού.

Είναι προφανές ότι η αύξηση της απασχόλησης δεν μπορεί αντικειμενικά να επιτευχθεί με τη βελτίωση και ανταγωνιστικότητα ορισμένων κλάδων ή επιχειρήσεων. Απαιτείται μια στρατηγική , η οποία να γενικεύσει τις συνθήκες και το περιβάλλον αύξησης της ανταγωνιστικότητας , για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας , αξιοποιώντας επιτυχείς εμπειρίες , και η οποία συγκεκριμένα επιδιώκει :

- ✓ Την υιοθέτηση νέων ευέλικτων τεχνολογιών παραγωγής , που θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να υπερβούν τις δυσλειτουργίες των παλαιών

τεχνικών παραγωγής και να προσαρμόζονται πιο εύκολα στις απαιτήσεις της ζήτησης.

- ✓ Νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων
- ✓ Ανάδειξη νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας , με βάση τον «οριζόντιο συντονισμό» των τμημάτων της επιχείρησης , πράγμα που απαιτεί παράλληλα υψηλότερα επίπεδα ειδίκευσης και μεγαλύτερη ικανότητα των εργαζομένων να ανταποκριθούν σε ποικιλία ευθυνών και εργασιών
- ✓ Εφαρμογή νέων οργανωτικών αρχών , που προωθούν την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων στις μεταβολές της διεθνούς συγκυρίας , στις απαιτήσεις της ζήτησης , της καινοτομίας και της βελτίωσης της ποιότητας
- ✓ Ύπαρξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού , που είναι σε θέση να εμπεδώσει νέες πληροφορίες ως προς την εξέλιξη και τα χαρακτηριστικά της παραγωγής (συνεχής εκμάθηση).

Σε επίπεδο θεσμών , πολιτικών , μηχανισμών , παρά τις θετικές βελτιώσεις των τελευταίων ετών οι οποίες δημιουργούν μια σημαντική βάση εκκίνησης , απομένουν πολλά ώστε να αμβλυνθούν οι δυσλειτουργίες της ελληνικής αγοράς εργασίας και τα εμπόδια πρόσβασης όλων στην απασχόληση.

Με βάση τα δεδομένα της ελληνικής οικονομίας μπορεί να υποστηριχθεί ότι στην σημερινή συγκυρία διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις εισόδου της χώρας σε μια νέα μακρά φάση οικονομικής αύξησης , οι παράμετροι της οποίας εξαρτώνται από τις στρατηγικές επιλογές του κρατικού τομέα για το είδος και το περιεχόμενο της αναπτυξιακής διαδικασίας συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών για την αναβάθμιση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Πίνακας "Swot Analysis"

Δυνάμεις	Αδυναμίες
Σταθερή πρόοδος των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας	Χαμηλά ποσοστά παραγωγικότητας σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Δυσίμοδος της Ελληνικής οικονομίας
Αυξητική τάση του μεταποιητικού τομέα	Προσανατολισμός της Ελληνικής Οικονομίας σε δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας
Αύξηση απασχόλησης στον Τριτογενή τομέα	Αργοί ρυθμοί επενδύσεων
Σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης σε ορισμένους κλάδους και γεωγραφικές περιοχές	Αρνητικές αντιλήψεις και αργοί ρυθμοί εισαγωγής των νέων τεχνολογιών σχετικά με τις ανάγκες
	Έντονα διαρθρωτικά προβλήματα του πρωτογενούς τομέα
	Αυξητική τάση ανεργίας
	Ελλιπής υποδομή παρακολούθησης των τάσεων στην αγορά εργασίας
Ευκαιρίες	Απειλές
Αυξημένη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας	Αιφνίδια εισροή μεταναστών / προσφύγων
Συμμετοχή κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας	Αυξημένη ανεργία γυναικών , νέων και κοινωνικά ευπαθών ομάδων
Ενισχυμένο επιχειρηματικό πνεύμα - σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα	Αυξημένη ανεργία σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές και κλάδους
Αύξηση αυτοαπασχολούμενων με προσωπικό	Μείωση αριθμού αυτοαπασχολούμενων
Υπαρξη μέτρων και πολιτικών στον τομέα απασχόλησης	Έλλειψη λειτουργικής και τεχνολογικής στήριξης των ΜΜΕ
Υπαρξη μέτρων / πολιτικών για τη συμμετοχή κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας	Αδυναμία συμμετοχής των ΜΜΕ στην κατάρτιση
Αυξημένες δραστηριότητες για την ισότητα των δύο φύλων	Αναντιστοιχία προσφοράς - ζήτησης εργασίας
Αυξημένη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού στην εκπαίδευση κατάρτιση - αυξημένοι πόροι και ενέργειες	Ανεπαρκείς διαδικασίες συντονισμού πολιτικών κατάρτισης - απασχόλησης
Υπαρξη φορέων διαμεσολάβησης στην αγορά εργασίας	Αναντιστοιχία συστήματος εκπαίδευσης κατάρτισης και συστήματος απασχόλησης
Υπαρξη άτυπων δικτύων στην Ελληνική κοινωνία	Ανυπαρξία πολιτικών / μέτρων / δομών εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής
Δραστηριοποίηση φορέων στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων	Ελλιπής συστηματοποίηση / αδυναμία αξιοποίησης προηγούμενων εμπειριών
Σημαντικές προοπτικές επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό των φορέων	Κοινωνικά στερεότυπα
Θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης των εργασιακών σχέσεων	Αναποτελεσματικότητα και χαμηλός βαθμός διεξόδου των φορέων στην αγορά εργασίας
Θεσμικό πλαίσιο για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων	Δυσκολία υλοποίησης μακροπρόθεσμων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων στο πεδίο της απασχόλησης από τους φορείς και τους κοινωνικούς εταίρους

Β' Μέρος

Κεφάλαιο 1ο

Το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. και το έργο Συνέργια

Α' Μέρος

Το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (Ιστορικό – Νομικό καθεστώς)

Το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.) ιδρύθηκε αρχικά ως «Ακαδημαϊκό Ερευνητικό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής» (Α.Ε.Ι.Ψ.Υ.) με το προεδρικό διάταγμα 268/89 για τον Εκσυγχρονισμό της Ανώτατης Εκπαίδευσης , με το άρθρο 17 , ρύθμισε θέματα που αφορούσαν στο σύνολό τους τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.) . Η Υπουργική Απόφαση Β1/742/92 ρύθμισε προσωρινά θέματα διοίκησης και λειτουργίας του Α.Ε.Ι.Ψ.Υ. , ενώ με το Προεδρικό Διάταγμα 217/96 προσαρμόστηκε το Ινστιτούτο στις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 2083/92. Με το Ν. 2716/99 για την «Ανάπτυξη και τον Εκσυγχρονισμό των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας» το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. έχει τη δυνατότητα να λειτουργεί και Μονάδες Ψυχικής Υγείας.

Το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) , συνδέεται με το Πανεπιστήμιο Αθηνών , αλλά έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από τον Διευθυντή , τον Αναπληρωτή Διευθυντή και τα μέλη , που ορίζονται ή εκλέγονται σύμφωνα με ειδικές διατάξεις.

Στεγάζεται σε ειδικό χώρο , η χρήση του οποίου έχει παραχωρηθεί από το Ελληνικό Δημόσιο (με απόφαση της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου) σε περιοχή στα όρια των Δήμων Αθηναίων και Παπάγου , όπισθεν του Νοσοκομείου «Σωτηρία»

Η λειτουργία του Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. υπηρετεί κυρίως 3 (τρεις) σκοπούς :

- i. Τη διεξαγωγή και προώθηση της έρευνας στους βασικούς άξονες του τομέα ψυχικής υγείας
- ii. Την παροχή συμβουλευτικής συνδρομής , σε θέματα του αντικειμένου του , προς τους κρατικούς φορείς , τα εκπαιδευτικά ιδρύματα , τα Ν.Π.Δ.Δ. , τα Ν.Π.Ι.Δ. , καθώς και άλλους φορείς , όχι μόνο της Ελλάδας , αλλά και του εξωτερικού.
- iii. Το σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αφορούν στην ψυχική υγεία.

Για την επίτευξη των σκοπών του το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. :

- i. Καταρτίζει και εκτελεί ερευνητικά προγράμματα.
- ii. Προτείνει και αποδέχεται συνεργασίες για ερευνητικά προγράμματα.

- iii. Αναπτύσσει δομές ή και συνεργάζεται με δομές του εσωτερικού και του εξωτερικού , που έχουν το ίδιο ή σχετικό αντικείμενο.
- iv. Οργανώνει διαλέξεις , σεμινάρια , συνέδρια.
- v. Επιδίδεται σε εκδοτικές δραστηριότητες (έκδοση βιβλίων , εργασιών , συγγραμμάτων και ενημερωτικών εντύπων).

Το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. εκπονεί έρευνα στους ακόλουθους τομείς :

- Νευροφυσιολογία
- Ψυχοφαρμακολογία
- Ιστοχημεία
- Νευροβιολογία
- Ψυχοφυσιολογία
- Χρονοβιολογία
- Νευροψυχιατρική Γενετική
- Κοινωνική Ψυχολογία
- Επιδημιολογία
- Κοινωνική Ψυχιατρική
- Αγωγή και προαγωγή της Υγείας

Στο Ε.Π.Ι.Ψ.Υ εδρεύουν επίσης :

- Το συνεργαζόμενο Κέντρο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την Έρευνα και εκπαίδευση στην Ψυχική Υγεία.
- Η Διεθνής Επιτροπή για την Πρόληψη και τη Θεραπεία της Κατάθλιψης.
- Το Συντονιστικό Γραφείο του Διεθνούς Εκπαιδευτικού Προγράμματος για την Κατάθλιψη , της Παγκόσμιας Ψυχιατρικής Εταιρείας , σε συνεργασία με τη Διεθνή Επιτροπή για την Πρόληψη και τη Θεραπεία της Κατάθλιψης.
- Το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Προγράμματος της Παγκόσμιας Ψυχιατρικής Εταιρείας για το Στίγμα κατά της Σχιζοφρένειας.

Τίτλος Α.Σ. :	Συνέργια
Τίτλος Α.Σ. στην αγγλική γλώσσα :	Synergy
Είδος Α.Σ. (Τομεακή ή Γεωγραφική)	Τομεακή
Γεωγραφική εμβέλεια ή οικονομικός τομέας της δράσης της Α.Σ. :	Όλη η χώρα (Ελλάδα)
Γλώσσα επικοινωνίας με τους διακρατικούς εταίρους :	Αγγλική
Τίτλος του έργου :	Δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων - "Συνέργια"
Τίτλος του έργου στην αγγλική γλώσσα :	Social enterprising activities for the support of the people with mental health difficulties - "Synergy"
Υποπρόγραμμα της Κ.Π. Equal που εντάσσεται το έργο :	Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος (2)
Μέτρο της Κ.Π. Equal που εντάσσεται το έργο :	Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας (2.2)
Κατηγορία Ενέργειας του Έργου :	Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού (353)
Κατηγορίες Ενέργειών και Τίτλοι των Υποέργων της Ενέργειας II :	Υπόεργο 1. : Δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων - " Συνέργια" - Ενέργεια 1 (320 Δικτύωση
	Υπόεργο 2 : Ίδρυση και λειτουργία δομής τεχνοκρατικής , διοικητικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (351 (Πληροφόρηση - Συμβουλευτική - Υποστήριξη)
	Υπόεργο 3 : Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικού Κοινωνικού Συνεταιρισμού (Κοι.Σ.Π.Ε.) στην περιοχή Κέρκυρας (353 Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού)
	Υπόεργο 4 : Υποστήριξη της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων που λειτουργούν ήδη και που συμμετέχουν σε αυτές ψυχικά ασθενείς (353 Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού)
	Υπόεργο 5 : Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικής Κοινωνικής Επιχείρησης Club House στην Αθήνα (353 Δομές υποστήριξης

ανθρώπινου δυναμικού)
Υποέργο 6 : Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικής Κοινωνικής Επιχείρησης - Club House στην Θεσσαλονίκη (353 Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού)
Υποέργο 7 : Δημιουργία Δικτύου υπηρεσιών διαρκούς εξατομικευμένης και ομαδικής υποστήριξης ατόμων με ψυχικές διαταραχές (351 Πληροφόρηση - Συμβουλευτική - Υποστήριξη)
Υποέργο 8 : Έρευνα διερεύνησης επιχειρηματικού περιβάλλοντος , νέων αγορών και νέων προϊόντων για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας προς όφελος - και με τη συμμετοχή - ψυχικά πασχόντων ατόμων (319 Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες)
Υποέργο 9 : Μελέτη εναρμόνισης του θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας (319 Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες)
Υποέργο 10 : Μελέτη ανάπτυξης χρηματοδοτικών μέσων και εργαλείων παροχής εγγυοδοσίας για τις κοινωνικές επιχειρήσεις (319 Μελέτες - Εργαλεία Έρευνες)
Υποέργο 11 : Ταχύρυθμα προγράμματα "εμβολιασμού" στελεχών δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών , φορέων και επιχειρήσεων. (372 Ενέργειες ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης)
Υποέργο 12 : Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης στο κοινωνικό management (349 Κατάρτιση)
Υποέργο 13 : Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων (349 Κατάρτιση)
Υποέργο 14 : On going εσωτερική αξιολόγηση του έργου (319 Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες)
Υποέργο 15 : Συστηματικός - Διαχείριση του έργου (349 Συμβουλευτικές - Διαχειριστικές Υπηρεσίες)

Υποέργο 16 : Εξωτερική αξιολόγηση του έργου (319
Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες)

**Β. Δομή αναπτυξιακής σύμπραξης – στοιχεία συντονιστή εταιρού /
λοιπών εταιρών αναπτυξιακής σύμπραξης**

Επωνυμία εταιρού	Είδος εταιρού	Νομική μορφή εταιρού	Γεωγραφική εμβέλεια εταιρού	Διεύθυνση	Πόλη
Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.)	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο	ΕΠΙ - ΝΠΙΔ	Εθνική	Αργυροκάστρου & Ιωνίας - Παπάγου	Αθήνα
Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.)	Δημόσιος Οργανισμός	Α.Ε.	Εθνική	Ξενίας 16	Αθήνα
Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής (Κ.Ψ.Υ.)	Κοινοφελές Ίδρυμα	Ν.Π.Ι.Δ.	Εθνική	Σούτσου 4	Αθήνα
Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)	Δημόσιος Οργανισμός	Ν.Π.Δ.Δ.	Εθνική κ' Διεθνική	Εθνικής Αντιστάσεως 8 - Γλυφάδα	Αθήνα
Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης	Νοσοκομείο	Ν.Π.Δ.Δ.	Κ. Μακεδονία	Λαγκαδά 16	Θεσσ/κη
Περιφερειακό Σύστημα Υγείας (ΠΕ.Σ.Υ.)	Δημόσια Υπηρεσία	Ν.Π.Δ.Δ.	Εθνική	Πλ. Χ. Τσιριγώτη	Κέρκυρα
Ψυχιατρική κλινική Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	Πανεπιστήμιο	Ν.Π.Δ.Δ.	Ήπειρος	Ιωάννινα	Ιωάννινα

Πανελλήνιος Σύλλογος Οικογενειών για την Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.)	Κοινοφελές μη κερδοσκοπικό σωματείο	Ν.Π.Ι.Δ.	Εθνική	Δήλου 3 - Βύρωνας	Αθήνα
Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος	Χρηματο- οικονομικός Όμιλος	Α.Ε.	Εθνική κ. Διεθνική	Πανεπιστημίου 23	Αθήνα
Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης Ψυχικής Υγείας	Κοινωνική Επιχείρηση	Σωματείο	Εθνική	Γράμμου 61 - 63 Μαρούσι	Αθήνα
" Φτιάχ' το μαζί μας "	Κοινωνική Επιχείρηση	ΑΜΚΕ	Νομός Αττικής	Δωδεκανήσου 14 - Αιγάλεω	Αθήνα
" ΚΛΙΜΑΞ " συνεταιριστικές δραστηριότητες κοινωνικά αποκλεισμένων και πολιτισμικά διαφοροποιημένων ατόμων	Συνεταιρισμός	Συν.Π.Ε	Νομός Αττικής	Τομεζά 3 - Περιστέρι	Αθήνα
"ΚΟΣΜΟΣ - HORIZON"	Κοινωνική Επιχείρηση	ΑΜΚΕ	Εθνική	Αραπάκη 4	Ιλίσια
" Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ "	Σωματείο Ψυχικά Πασχόντων	Σωματείο	Εθνική	Αιγινήτου	Ιλίσια
VFA - Βάλτερ Φισσάμπερ & Συνεργάτες Ε.Π.Ε.	Μελέτες , συμβουλευτικές υπηρεσίες	Ε.Π.Ε.	Εθνική και Διευρωπαϊκή	Οδυσσέα Ανδρούτσου 35	Αθήνα
" ΜΕΤΡΟΝ ΑΝΑΛΥΣΙΣ " Στρ. Φαναράς και Σία Α.Ε.	Διεξαγωγή ερευνών , Μελετών και Συμβουλευτικής	Α.Ε.	Εθνική	Χαρβούρη 1	Αθήνα
Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής	Νοσοκομείο	Ν.Π.Δ.Δ.	Νομός Αττικής	Λ. Αθηνών - Χαϊδάρη	Αθήνα

Πανελλήνιος Σύλλογος Οικογενειών για την Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.)	Κοινωφελές μη κερδοσκοπικό σωματείο	Ν.Π.Ι.Δ.	Εθνική	Δήλου 3 - Βύρωνας	Αθήνα
Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος	Χρηματο- οικονομικός Όμιλος	Α.Ε.	Εθνική κ' Διεθνική	Πανεπιστημίου 23	Αθήνα
Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης Ψυχικής Υγείας	Κοινωνική Επιχείρηση	Σωματείο	Εθνική	Γράμμου 61 - 63 Μαρούσι	Αθήνα
" Φτιάχ' το μαζί μας "	Κοινωνική Επιχείρηση	ΑΜΚΕ	Νομός Αττικής	Δωδεκανήσου 14 - Αιγάλεω	Αθήνα
" ΚΛΙΜΑΞ " συνεταιριστικές δραστηριότητες κοινωνικά αποκλεισμένων και πολιτισμικά διαφοροποιημένων ατόμων	Συνεταιρισμός	Συν.ΠΕ	Νομός Αττικής	Τομεζά 3 - Περιστερί	Αθήνα
"ΚΟΣΜΟΣ - HORIZON"	Κοινωνική Επιχείρηση	ΑΜΚΕ	Εθνική	Αραπάκη 4	Ιλίσια
" Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ "	Σωματείο Ψυχικά Πασχόντων	Σωματείο	Εθνική	Αιγινήτου	Ιλίσια
VFA - Βάλτερ Φισσάμπερ & Συνεργάτες Ε.Π.Ε.	Μελέτες , συμβουλευτικές υπηρεσίες	Ε.Π.Ε.	Εθνική και Διευρωπαϊκή	Οδυσσέα Ανδρούτσου 35	Αθήνα
" ΜΕΤΡΟΝ ΑΝΑΛΥΣΙΣ " Στρ. Φαναράς και Σία Α.Ε.	Διεξαγωγή ερευνών , Μελετών και Συμβουλευτικής	Α.Ε.	Εθνική	Χαρβούρη 1	Αθήνα
Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής	Νοσοκομείο	Ν.Π.Δ.Δ.	Νομός Αττικής	Λ. Αθηνών - Χαιδάρι	Αθήνα

Γ. Υπεύθυνοι του Έργου

A. Υπεύθυνος Συντονισμού του Έργου της Α.Σ.	
Όνοματεπώνυμο	Καββαδία Ελένη
Αριθμός τηλεφώνου	210 - 61 70 804
e - mail	υποσυντονιστρος@ar
B. Διαχειριστής	
Όνοματεπώνυμο	Χονδρός Δημήτρης
Αριθμός τηλεφώνου	210 - 61 70 816
e - mail	αποσπεριος@kivros.gr
Γ. Υπεύθυνος Διακρατικότητας	
Όνοματεπώνυμο	Γκιωνάκης Νικόλαος
Αριθμός τηλεφώνου	210 - 61 70 816
e - mail	skt@kivros.gr
Δ. Υπεύθυνος Δημοσιότητας	
Όνοματεπώνυμο	Φώλιας Κωνσταντίνος
Αριθμός τηλεφώνου	210 - 61 70 816
e - mail	kyf@kivros.gr

Β' Μέρος :

Γενικά στοιχεία του έργου – Δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων – ΣΥΝΕΡΓΙΑ

Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής :

Με κοινή απόφασή τους οι φορείς που συμμετέχουν στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη « Συνέργια » και η οποία αποτυπώθηκε στο Καταστατικό Σύστασής της , συμφώνησαν να συμμετάσχει στο έργο και το **Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής** ,έπειτα από σχετική πρόταση του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής (Συντονιστή Φορέα)

Το Συμβούλιο Διοίκησης του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής με απόφασή του έκανε δεκτή την πρόταση συμμετοχής του στο Έργο.

Προτεινόμενες Δράσεις :

Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής , σύμφωνα με την κοινή απόφαση όλων των συμμετεχόντων στο έργο φορέων , προτείνεται να συμμετάσχει στις εξής δράσεις (υποέργα) :

- i. Ίδρυση και λειτουργία δομής τεχνοκρατικής , διοικητικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.

- ii. Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικού Κοινωνικού Συνεταιρισμού Π.Ε. (2716/99) στην περιοχή της Κέρκυρας.
- iii. Μελέτη εναρμόνισης του θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Προηγούμενη , συναφής με τις προτεινόμενες δράσεις , εμπειρία

Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής έχει ήδη προχωρήσει στη διαδικασία σύστασης και λειτουργίας Κοινωνικού Συνεταιρισμού στην Αττική , ενώ παράλληλα έχει συστήσει στο παρελθόν αρκετά παραγωγικά εργαστήρια για την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση ψυχικά ασθενών (τυπογραφείο , κυλικείο , κηροπλαστείο , εργαστήριο αρτοσκευασμάτων)

Ήδη έχει δραστηριοποιηθεί ικανός αριθμός στελεχών του – επαγγελματιών ψυχικής υγείας – και έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες ενημέρωσης τόσο των ασθενών , όσο και άλλων φυσικών ή και νομικών προσώπων προκειμένου να εμπλακούν ως μέλη στο σχεδιασμένο Κοινωνικό Συνεταιρισμό.

Παράλληλα έχει γίνει μια πρώτη διερεύνηση της αγοράς για το επιχειρησιακό αντικείμενο του σχεδιαζόμενου Κοινωνικού Συνεταιρισμού , η οποία στους αμέσως προσεχείς μήνες πρόκειται να ανατεθεί σε εξειδικευμένους ερευνητές προς εκπόνηση.

Είναι το μεγαλύτερο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο της χώρας και παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας σε ένα αρκετά μεγάλο αριθμό ψυχικά ασθενών. Παράλληλα έχει ιδρύσει και λειτουργεί μεγάλο αριθμό στεγαστικών , αποκαταστασιακών κοινοτικών δομών (ξενώνες , οικοτροφεία , διαμερίσματα) στις οποίες φιλοξενείται ένας ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός ασθενών , που μπορούν να αποτελέσουν άριστο δυναμικό για τον υπό σύσταση Κοινωνικό Συνεταιρισμό.

Παραχθέντα κατά ο παρελθόν προϊόντα με τις προτεινόμενες δράσεις :

Κατά το παρελθόν και με συγχρηματοδότηση από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους , το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής έχει δημιουργήσει τις εξής δομές επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης ψυχικά ασθενών :

- i. Πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο ζαχαροπλαστικής
- ii. Πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο αρτοσκευασμάτων
- iii. Πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο διακοσμητικών κεριών.
- iv. Πλήρως εξοπλισμένο ξυλουργείο
- v. Επαρκώς εξοπλισμένο τυπογραφείο
- vi. Επαρκώς εξοπλισμένο κυλικείο
- vii. Εργαστήριο καλλιέργειας αμπελιού και οινοποιίας
- viii. Εργαστήριο καθαριότητας και περιποίησης κήπων.

Ορισμένα από τα εργαστήρια αυτά – ή και άλλα – μπορούν να αποτελέσουν ένα πρώτο πυρήνα για την δημιουργία Κοινωνικού Συνεταιρισμού

Παράλληλα , η πλούσια εμπειρία των στελεχών του Νοσοκομείου , που έχουν εμπλακεί στις μέχρι σήμερα δραστηριότητες , μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στη διερεύνηση των όποιων προβλημάτων ανάπτυξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την απασχόληση ψυχικά ασθενών.

Παρουσίαση του ανθρώπινου δυναμικού του Συντονιστή Φορέα

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.) - Συντονιστής		
Μόνιμο Επιστημονικό Προσωπικό	Αριθμός	
Ψυχολόγος	2	Μοστριάς Αλίκη , Πάλλη Αλεξάνδρα
Ψυχίατροι	2	Καρύδη Βερονίκη , Οικονόμου Μαρίνα
Έργοθεραπεύτρια	1	Μαυρέλου Γαριφαλιά
Νοσηλεύτρια	1	Καμενίδου Μαρία
ΣΥΝΟΛΟ	6	
Εξωτερικοί Συνεργάτες		
Οικονομολόγοι	4	Χόνδρος Δημήτρης , Χατζαντώνης Δημήτρης , Ζιώμας Δημήτρης και Πανουργιάς Αντώνης
Σύμβουλοι Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1	Φώλιας Κωνσταντίνος
Κοινωνικοί Λειτουργοί	2	Τζεδάκη Μαρία , Κονδύλης Κωνσταντίνος
Ψυχίατρος	1	Μαντωνάκης Ιωάννης
Ψυχολόγοι	4	Σφήκα Δήμητρα , Λεκάκης Γρηγόρης , Γκιωνάκης Νικόλαος , Γρατσάνη Σταματία
ΣΥΝΟΛΟ	12	
Διοικητικό Προσωπικό		
Διοικητικά Στελέχη	2	Καββαδία Ελένη , Διακουμάκος Μάκης
Λογιστής	1	Πλαζομίτη Γεωργία
Στελέχη Διοικητικής υποστήριξης	2	Γραμανδάνη Χριστίνα , Μπέκα Λαμπρινή
ΣΥΝΟΛΟ	5	

Σημείωση : Σε σχέση με την αρχική πρόταση έχουν αντικατασταθεί 5 στελέχη από τους Οικονόμου Μαρία , Γκιωνάκη Νικόλαο , Ζιώμα Δημήτριο , Πανουργιά Αντώνη και Διακουμάκο Μάκη.

Κεφάλαιο 2ο

Αναλυτική Παρουσίαση του Έργου – Συνέργια –

2.1 Σύντομη Περιγραφή του Έργου

Το έργο « Δραστηριότητες κοινωνικής Επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων » και διακριτική επωνυμία « ΣΥΝΕΡΓΙΑ » , έρχεται να απαντήσει σε ένα χρόνιο πρόβλημα , που αφορά άμεσα ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού , που πάσχει από κάποια ψυχική ασθένεια και υφίσταται – εξ αιτίας της – έντονες διακρίσεις στην κοινωνική του αποδοχή και ενσωμάτωση και στην εργασιακή του ένταξη.

Αναφερόμαστε στο ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού της κοινωνίας , που έχει εκδηλώσει κάποια σοβαρή ψυχική ασθένεια , διαμένει στην κοινότητα και όχι σε ψυχιατρικό ίδρυμα και μέχρι σήμερα , έχει υποστηριχθεί ανεπαρκώς τόσο από εθνικά , όσο και από κοινοτικά προγράμματα , δράσεις και ενέργειες.

Τα άτομα της συγκεκριμένης ομάδας – στόχου , δηλαδή οι ψυχικά ασθενείς , θεωρούνται άτομα με ειδικές ανάγκες που συναντούν εμπόδια στην κοινωνική και επαγγελματική τους συμμετοχή , κάτω από το πρίσμα της αρχής των ίσων ευκαιριών , για τους εξής ατομικούς ή κοινωνικούς λόγους :

⇒ Ατομικοί λόγοι :

Ως τέτοιοι θεωρούνται η φύση της ψυχικής νόσου και οι συνέπειές της σε σχέση με τις πτυχές της ζωής και της συμπεριφοράς των ατόμων αυτών. Παράλληλα – ιδιαίτερα σε περιπτώσεις χρονιότητας της νόσου – διαπιστώνεται χαμηλό επίπεδο λειτουργικότητας , γνωστικών , κοινωνικών και εργασιακών δεξιοτήτων. Τέλος ίδια η συμπτωματολογία , όσο και οι επιπτώσεις της στη συμπεριφορά και κινητοποίησή τους , καθώς και το γεγονός ότι σοβαρές ψυχικές διαταραχές εκδηλώνονται συχνά σε νεαρή ηλικία , πριν κανείς προλάβει να αποκτήσει επαγγελματική εμπειρία , δυσχεραίνουν την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση και την εργασία.

⇒ Κοινωνικοί λόγοι

Ως τέτοιοι θεωρούνται οι ιδιαιτερότητες του κοινωνικού , οικονομικού και εργασιακού περιβάλλοντος και οι κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες που επικρατούν :

- ☒ Υψηλότατη ανεργία για τους ψυχικά ασθενείς , που δημιουργεί συνθήκες ιδιαίτερου αποκλεισμού αυτών.
- ☒ Ελλιπής ενημέρωση της κοινωνίας γύρω από την ψυχική ασθένεια και τις ευκαιρίες κοινωνικής συμμετοχής και επαγγελματικής αποκατάστασης , που

δημιουργούν ένα αρνητικό για τους ψυχικά αρρώστους πλέγμα και που ενίοτε αποκτά ρατσιστικά επικίνδυνες διαστάσεις

- ☞ Νομικά και θεσμικά «κενά» για τη συμμετοχή και την επαγγελματικά ένταξη των ψυχικά αρρώστων και τις οποίες ελάχιστες υποστηρικτικές πρωτοβουλίες έχουν αναπτυχθεί , γεγονός που επιτείνει τα προβλήματα αποκλεισμού.
- ☞ Νομικά και θεσμικά «κενά» στο επικρατούν εμπορικό και επιχειρηματικό «δίκαιο» , που ευνοεί την ανάπτυξη πρωτοβουλιών επιχειρηματικής δραστηριοποίησης ή αυταπασχόλησης των ατόμων αυτών
- ☞ Έλλειψη προστατευτικών μέτρων της πολιτείας υπέρ των ψυχικά πασχόντων και έναντι της διάκρισης , του αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης σε όλα σχεδόν τα επίπεδα της κοινωνίας , της οικονομίας , της εργασίας , της εκπαίδευσης , της υγείας και της πρόνοιας.
- ☞ Προκαταλήψεις και αρνητικά κοινωνικά στερεότυπα για την ψυχική ασθένεια , με αποτέλεσμα τον κοινωνικό στιγματισμό και επαύξηση των διακρίσεων σε βάρος των ψυχικά ασθενών.

Για τους λόγους αυτούς , τα άτομα με σοβαρή ψυχική ασθένεια αντιμετωπίζουν ανυπέρβλητες δυσκολίες στην ανεύρεση και διατήρηση μιας θέσης εργασίας , επιβαρύνοντας οικονομικά , τόσο την ίδια την οικογένεια που τα φροντίζει , όσο και το κοινωνικό σύνολο ευρύτερα.

2.2 Η ομάδα – στόχος των ψυχικά πασχόντων

Το έργο « Συνέργια» αναφέρεται κατ' αρχάς στους ψυχικά ασθενείς που διαβιούν στην κοινότητα (εκτός ασύλων)

Έχει υπολογισθεί ότι ο πληθυσμός που πάσχει από σχιζοφρένεια αγγίζει το 1% του γενικού πληθυσμού (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας) , χωρίς εδώ βεβαίως να προσμετρούνται οι νοητικές υστερήσεις. Στην χώρα μας επομένως 100.000 περίπου άτομα πάσχουν από σοβαρές ψυχικές διαταραχές. Από αυτά μερικά μόνο είναι έγκλειστα σε κάποια από τα δημόσια ή ιδιωτικά Ψυχιατρικά Νοσοκομεία , και επομένως ένας αρκετά μεγάλος αριθμός συνανθρώπων μας με σοβαρή ψυχιατρική διαταραχή διαβιεί στην κοινότητα.

Αν σε αυτούς προστεθούν και τα άτομα που πάσχουν από κατάθλιψη , μία από τις πιο συχνές και με το μεγαλύτερο δείκτη συννοσηρότητας ψυχικές διαταραχές , οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι ένα σοβαρό μεγάλο ποσοστό του γενικού

πληθυσμού πάσχει από ψυχική διαταραχή ή κινδυνεύει να παρουσιάσει σε κάποια στιγμή τέτοιου είδους προβλήματα

Το έργο «Συνέργια» - με βάση τα παραπάνω – αναφέρεται δευτερογενώς και στα άτομα των κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων , που θεωρούνται « υψηλού κινδύνου » να εκδηλώσουν ψυχική αρρώστια.

Άλλωστε , η ψυχική ασθένεια δεν περιορίζεται σε ορισμένα μόνο κοινωνικά στρώματα , αλλά διαπερνά την κοινωνική διαστρωμάτωση χωρίς διακρίσεις , επηρεάζοντας δυσμενέστερα ίσως κάποιες κοινωνικά ευαίσθητες ομάδες.

Τέλος , το έργο αναφέρεται ακόμη και στο σύνολο του πληθυσμού της χώρας και της κοινωνίας ευρύτερα , με την έννοια της παραγωγής της υγείας , της αντιμετώπισης «φραγμών» στην κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση και στην μείωση των αρνητικών κοινωνικών στερεοτύπων , του στίγματος , των διακρίσεων και του ρατσισμού.

2.3 Η αναγκαιότητα και ο σκοπός υλοποίησης του Έργου.

Τα άτομα με σοβαρές ψυχικές διαταραχές παρουσιάζουν ορισμένα χαρακτηριστικά σε ότι αφορά την εργασιακή τους ένταξη , ανεξάρτητα από το πόσο καλά ελέγχεται η ασθένειά τους :

- ☞ Αντιμετωπίζουν έντονες διακρίσεις στην εξασφάλιση μιας θέσης εργασίας , αφού η αρνητική κοινωνική αντίδραση και το κοινωνικό στίγμα επηρεάζει αρνητικά τους πιθανούς εργοδότες τους.
- ☞ Αντιμετωπίζουν την προκατάληψη , την επιφύλαξη και σε πολλές περιπτώσεις την εχθρική συμπεριφορά στο χώρο εργασίας , από εργοδότες αλλά και συναδέλφους.
- ☞ Θεωρούνται άτομα « μη εμπιστοσύνης » από εργοδότες και συναδέλφους.
- ☞ Αναγκάζονται να απουσιάσουν συχνότερα από ότι ο υγιής πληθυσμός από την εργασία τους , λόγω των απλών ή σοβαρότερων υποτροπών ή κρίσεων , γεγονός που οδηγεί τις περισσότερες φορές σε παύση εργασίας η οριστική απόλυση.
- ☞ Αντιμετωπίζουν επαγγελματική διστακτικότητα από πλευράς «πελατών» σε περιπτώσεις που αυτοαπασχολούνται ή που δημιουργούν δική τους επιχείρηση
- ☞ Αντιμετωπίζουν αρνητική στάση και συμπεριφορά από υπηρεσίες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα , όταν απευθύνονται , εκεί στερώντας τους – συνήθη για τον υπόλοιπο πληθυσμό – δικαιώματα ή οφέλη.

Έτσι , πολύ συχνά , τα άτομα με ψυχικές διαταραχές είναι στο περιθώριο της κοινωνίας , στο περιθώριο της αγοράς εργασίας, στο περιθώριο της επιχειρηματικής δραστηριότητας , στο περιθώριο της οικονομικής , ευρύτερα , δραστηριότητας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το ζητούμενο επομένως είναι να υποστηριχθούν τα άτομα αυτά με νέες , καινοτόμες , ευέλικτες δραστηριότητες , στην κατεύθυνση της επιχειρηματικότητας και μάλιστα της επιχειρηματικότητας με έντονα κοινωνικά χαρακτηριστικά , που μπορούν να συνδυάσουν την οικονομική και επιχειρηματική διάσταση με την κοινωνική προσφορά , την υποστήριξη και την αλληλεγγύη

Τέτοιου είδους δραστηριότητες , υπέρ των ψυχικά πασχόντων ατόμων και με την ενεργό συμμετοχή αυτών , μπορούν να εξασφαλίσουν θέσεις εργασίας και το σημαντικότερο , να εξασφαλίσουν θέσεις εργασίας για τους ψυχικά αρρώστους , που δεν θα « χάνονται » σε περίπτωση κάποιας υποτροπής ή ελαφριάς κρίσης.

2.4 Το πλαίσιο ανάπτυξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για ψυχικά πάσχοντες – Κοινωνικού Συνεταιρισμοί

Ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας στη χώρα μας γενικά βρίσκεται σε αρχικό ακόμη στάδιο. Σε ότι αφορά τα άτομα με ψυχικές διαταραχές έχουν γίνει σημαντικά και πρωτοποριακά βήματα. Πρώτα , οι ήδη λειτουργούσες κοινωνικές επιχειρήσεις για άτομα με ψυχικά προβλήματα και στη συνέχεια , η θεσμοθέτηση των Κοινωνικών Συνεταιρισμών , που προβλέπονται από τον Ν. 2716/99 , δημιουργούν ένα πλαίσιο , ικανό να αντιμετωπίσει – με τις αναγκαίες παρεμβάσεις – συνθήκες άρσης των διακρίσεων και ενίσχυσης της εργασιακής ένταξης των ατόμων αυτών.

- Λειτουργούν ήδη αρκετές κοινωνικές επιχειρήσεις , στις οποίες συμμετέχουν τα άτομα αυτά , με ενθαρρυντικά μέχρι σήμερα αποτελέσματα , παρά τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζουν.

Οι κοινωνικές αυτές επιχειρήσεις , είτε ως παραγωγικά εργαστήρια άτυπης μορφής , είτε με τη μορφή αστικών μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων ή συνεταιρισμών αστικού τύπου , έχουν προκύψει από τη δραστηριότητα , που αναπτύσσουν αρκετοί φορείς ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

Είναι αποτέλεσμα , ακόμη , αρκετών Σχεδίων που έχουν υλοποιηθεί στο παρελθόν , μέσα από άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και πρωτοβουλίες (Horizon , Απασχόληση , Καταπολέμηση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας , Helios). Μέσω των σχεδίων αυτών συστάθηκαν αρκετά εργαστήρια κατάρτισης , τα οποία στη

συνέχεια μετατράπηκαν σταδιακά σε κοινωνικές επιχειρήσεις , που απασχολούν κυρίως άτομα με ψυχικές διαταραχές.

Με τη συμμετοχή των ατόμων στην επιχειρηματική δραστηριότητα , μέσα από τις κοινωνικές αυτές επιχειρήσεις , έχει καταγραφεί αναβάθμιση των κοινωνικών και εργασιακών δεξιοτήτων τους , προώθηση του επαγγελματισμού τους και βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής τους σχέσης.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κοινωνικές επιχειρήσεις αυτού του τύπου είναι πολλά και διαφορετικού τύπου και αποτελούν έναν από τους λόγους , που το έργο «Συνέργια» προβλέπει δράσεις υποστήριξής τους. Το γεγονός αυτό , της ύπαρξης προβλημάτων , δεν αναιρεί την αναγκαιότητα ύπαρξης και ενδυνάμωσής των κοινωνικών επιχειρήσεων , αφού αποτελούν τις πλέον αποτελεσματικές μορφές εργασιακής και κοινωνικής ενσωμάτωσης των ατόμων με ψυχικά προβλήματα

Απαιτείται να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά τα όποια προβλήματα (χαμηλή ανταγωνιστικότητα , έλλειψη προσβασιμότητας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα , χαμηλή εγγυοληπτική ικανότητα , αδυναμία κατάστρωσης επιχειρηματικών σχεδίων , και σχεδίων marketing , έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών στο management) προκειμένου να υποβοηθηθούν οι επιχειρήσεις αυτές στο σκληρό ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον , διατηρώντας ταυτόχρονα και τον κοινωνικό χαρακτήρα του.

- Με το Ν. 2716/99 «για τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών ψυχικής υγείας» , για πρώτη φορά στην Ελλάδα , θεσμοθετείται η κοινωνική επιχειρηματικότητα . Για πρώτη φορά προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία κοινωνικών επιχειρήσεων , με τη μορφή **Κοινωνικών Συνεταιρισμών** Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι. Σ.Π.Ε.) , η σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου των οποίων θα είναι μικτή.

Η περίπτωση των Κοινωνικών Συνεταιρισμών του Ν. 2716/99 , αν και καινοτόμος και πρωτοποριακή , κινδυνεύει να μην προχωρήσει , αφού απαιτούνται μια σειρά δραστηριότητες και εργαλεία υποστηρικτικά στη σύσταση και τη λειτουργία τους (μελέτες βιωσιμότητας , δημιουργία υποστηρικτικής τεχνοκρατικής δομής , θέσπιση νέων χρηματοοικονομικών εργαλείων για κοινωνικές επιχειρήσεις και δημιουργία εγγυοδοτικών μηχανισμών , ανάδειξη νέων ειδικοτήτων και επαγγελματιών που λείπουν στο χώρο της κοινωνικής οικονομίας κ.α.)

Και στη μία περίπτωση των λειτουργούντων ήδη **Κοινωνικών Επιχειρήσεων** και στην άλλη των θεσμοθετημένων πλέον **Κοινωνικών Συνεταιρισμών** απαιτούνται μια σειρά ενέργειες , δράσεις και εργαλεία που από το έργο «Συνέργια» τεκμηριώνονται με σαφήνεια , προσεγγίζονται σε τρόπο σφαιρικό

και επιστημονικό και έχουν σχεδιαστεί με τεχνοκρατική πληρότητα και επιστημονική αρτιότητα , καλύπτοντας αποτελεσματικά την αναγκαιότητα υποστήριξης της εργασιακής ένταξης ψυχικά πασχόντων ατόμων.

2.5 Οι επιδιωκόμενοι γενικοί και επιμέρους στόχοι του Έργου.

Το έργο «Συνέργια» στοχεύει στο να δημιουργήσει τις καταλληλότερες των προϋποθέσεων , ώστε να υποστηριχθούν τα άτομα που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές στην εργασιακή τους ένταξη. Στο σχεδιασμό του Έργου οι επιμέρους στόχοι εντοπίζονται στα εξής σημεία :

- Άρση των διακρίσεων που περιθωριοποιούν τα ψυχικώς πάσχοντα άτομα και διεύρυνση των επαγγελματικών ευκαιριών τους.
- Εξατομικευμένη υποστήριξη για μεγαλύτερη δυνατή και διαρκή αποτελεσματικότητα στην προσπάθεια εργασιακής και κοινωνικής ένταξης και εξασφάλιση του «συνεχούς» της υποστήριξής τους , κυρίως στην κατεύθυνση της απασχολησιμότητας , της διατήρησης της θέσης εργασίας και της ανάπτυξης του επαγγελματισμού των ψυχικά ασθενών.
- Ανάπτυξη νέων καινοτόμων διαδικασιών και δικτύων υποστήριξης των ψυχικά πασχόντων σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο και αξιοποίηση νέων «πόρων» στην εξατομικευμένη υποστηρικτική διαδικασία με την κινητοποίηση και την ενεργό συμμετοχή εθελοντών.
- Ανάπτυξη καινοτόμων διαδικασιών και εργαλείων βελτίωσης της ποιότητας ζωής και των ψυχικά πασχόντων , αλλά και των συμπασχόντων ατόμων (μέλη οικογενειών , επαγγελματίες ψυχικής υγείας)
- Αξιοποίηση των θετικών βημάτων που σημειώθηκαν σε προηγούμενα προγράμματα και στον τομέα της υποστήριξης και στον τομέα της επιχειρηματικής δραστηριοποίησης και αυταπασχόλησης.
- Βελτίωση του επιχειρηματικού πνεύματος , του επαγγελματισμού και του προφίλ των ψυχικά πασχόντων και ανάδειξη των νέων επαγγελματικών ειδικοτήτων που απαιτεί η αναδυόμενη κοινωνική οικονομία.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η κοινωνική επιχειρηματική δραστηριότητα στο χώρο της ψυχικής υγείας , των εξελίξεων στο θεσμικό και επιχειρηματικό πλαίσιο (Ν. 2716/99)
- Διαμόρφωση κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος ανάπτυξης των ήδη λειτουργούντων κοινωνικών επιχειρήσεων και των Κοι.Σ.Π.Ε. και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων δημιουργίας υποστηρικτικών μηχανισμών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και ενσωμάτωση της τεχνογνωσίας σε Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και στον τομέα των βιώσιμων κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Υιοθέτηση «καλών πρακτικών» που έχουν αναπτυχθεί σε Διευρωπαϊκό επίπεδο και που έχουν αξιολογηθεί και επιστημονικά και τεχνοκρατικά.
- Διερεύνηση νέων χρηματοδοτικών εναλλακτικών εργαλείων για την κοινωνική επιχειρηματική δραστηριότητα και νέων καινοτόμων διαδικασιών προσφοράς εγγυοδοσίας υπέρ των κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Προώθηση των αναγκαίων νομικών και θεσμικών ρυθμίσεων , που έχουν εντοπισθεί και που θα τεκμηριωθούν κατά την διάρκεια της υλοποίησης.

2.6 Η δομή και οι επιμέρους δράσεις του Έργου

Το έργο αναπτύσσεται σε τρεις αλληλοεπηρεαζόμενους και αλληλοσυμπληρούμενους άξονες – πυλώνες :

- i. Άξονας ενίσχυσης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- ii. Άξονας δημιουργίας εναλλακτικών μορφών συμμετοχής , απασχόλησης και επιχειρηματικής δραστηριοποίησης ψυχικά πασχόντων ατόμων , επαγγελματιών ψυχικής υγείας και εθελοντών.
- iii. Άξονας διαρκούς εξατομικευμένης και ομαδικής υποστήριξης ψυχικά πασχόντων ατόμων.

Αναλυτικότερα σε κάθε άξονα – πυλώνα προβλέπονται σειρά δράσεων και παρεμβάσεων :

- Στον **Άξονα ενίσχυσης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας** προβλέπονται οι εξής επιμέρους δράσεις (υποέργα) :
 - Ίδρυση και λειτουργία δομής τεχνοκρατικής , διοικητικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
 - Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικού Κοινωνικού Συνεταιρισμού (Κοι.Σ,Π,Ε,) του Ν. 2716/99 στη περιοχή Κέρκυρας.
 - Υποστήριξη ήδη λειτουργούντων κοινωνικών επιχειρήσεων στις οποίες συμμετέχουν ψυχικά πάσχοντα άτομα.
 - Ίδρυση και λειτουργία δύο κοινωνικών επιχειρήσεων με τη μορφή "club house" σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.
 - Έρευνα διερεύνησης επιχειρηματικού περιβάλλοντος , νέων αγορών και νέων προϊόντων για την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων.

- Μελέτη εναρμόνισης του νομικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Μελέτη ανάπτυξης χρηματοδοτικών μέσων και εργαλείων παροχής εγγυοδοσίας για τις κοινωνικές επιχειρήσεις.
- Κατάρτιση στελεχών management κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
 - Στον άξονα δημιουργίας εναλλακτικών μορφών συμμετοχής , απασχόλησης και επιχειρηματικής δραστηριοποίησης ψυχικά πασχόντων ατόμων , επαγγελματιών ψυχικής υγείας και εθελοντών προβλέπονται οι εξής επιμέρους δράσεις (υποέργα) :
- Ίδρυση και λειτουργία δύο κοινωνικών επιχειρήσεων με τη μορφή " club house " και με αντικείμενα :
 - Την απασχόληση ψυχικά πασχόντων ατόμων και άλλων μελών κοινωνικά ευπαθών ομάδων.
 - Την ενεργοποίηση του εθελοντισμού για τη διαρκή και εξατομικευμένη υποστήριξη των ατόμων με ψυχικά προβλήματα.
 - Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ψυχικά πασχόντων ατόμων , των μελών των οικογενειών τους , των επαγγελματιών ψυχικής υγείας και των εθελοντών.
 - Τη διαρκή " on the job " κατάρτιση των απασχολούμενων στην κοινωνική επιχείρηση ψυχικά πασχόντων ατόμων σε αντικείμενα που πρόκειται να απασχοληθούν.
- Κατάρτιση στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων στην εξατομικευμένη και ομαδική υποστηρικτική διαδικασία.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις (με τη μορφή club house) προβλέπεται να δημιουργηθούν στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

- I. Στον άξονα διαρκούς και ομαδικής υποστήριξης ψυχικά πασχόντων ατόμων , προβλέπονται οι εξής επιμέρους δράσεις (υποέργα) :
 - Δημιουργία δικτύου υπηρεσιών διαρκούς και εξατομικευμένης υποστήριξης των ατόμων με ψυχικές διαταραχές στη διαδικασία ενεργού συμμετοχής , ενίσχυσης της αυταπασχόλησης της επιχειρηματικότητας και της ένταξής τους στην αγορά εργασίας. Σε πιλοτική εφαρμογή θα αναπτυχθούν τρεις πόλοι του δικτύου , στην Αθήνα , την Πάτρα και τα Ιωάννινα , που με τη σειρά τους και σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ. θα δικτυωθούν με υφιστάμενες υπηρεσίες υποστήριξης της απασχόλησης.
 - Ταχύρυθμα προγράμματα «εμβολιασμού» στελεχών δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών , φορέων και επιχειρήσεων σχετικά με τα αρνητικά

κοινωνικά στερεότυπα , το στίγμα και τη θέση των ψυχικά πασχόντων ατόμων στην κοινωνία.

Επιπρόσθετα και υποστηρικτικά στις πιο πάνω ενέργειες και δράσεις (υποέργα) το προτεινόμενο έργο προβλέπει ακόμη :

- Λειτουργία διαρκούς forum χρηστών υπηρεσιών ψυχικής υγείας , οικογενειών , επαγγελματιών ψυχικής υγείας και εθελοντών.
- Λειτουργία διαδικτυακού τόπου υποστήριξης του forum , θεματικής δικτύωσης , ενημέρωσης , ανταλλαγής εμπειριών , τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών , διάδοσης αποτελεσμάτων έργου και ευαισθητοποίησης της κοινότητας.
- Καμπάνιες ενημέρωσης και κινητοποίησης όλων των σχετιζομένων με τις δράσεις και τις ενέργειες του έργου.
- Ημερίδες ανταλλαγής εμπειριών , τεχνογνωσίας και διάδοσης αποτελεσμάτων
- Αξιολόγηση του υλοποιούμενου έργου.

Κεφάλαιο 3ο

Σύνδεση του έργου με τους στόχους της Κ.Π. Equal και την εθνική και Ευρωπαϊκή πολιτική για την απασχόληση.

3.1 Σύνδεση του Έργου με τους στόχους της Κ.Π. Equal

Στην αναλυτική παρουσίαση του προγράμματος της Κ.Π. Equal αναφέρονται ως στόχοι του Μέτρου 2.2 :

- Η προώθηση της απασχόλησης ομάδων που αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης και διακρίσεων στην αγορά εργασίας , μέσω της ενίσχυσης / ανάπτυξης του τομέα της κοινωνικής οικονομίας και της αξιοποίησης των ευκαιριών απασχόλησης σε αυτό.
- Η υποστήριξη διαμόρφωσης κατάλληλου επιχειρηματικού πλαισίου – περιβάλλοντος για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης στον τρίτο τομέα.
- Η προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και του επαγγελματισμού των απασχολουμένων στον κοινωνικό τομέα.
- Η ενίσχυση της απασχόλησης και της δημιουργίας νέων οργανισμών στην κοινωνική οικονομία.

Το έργο « Συνέργια » επικεντρώνεται με σαφήνεια στους στόχους του συγκεκριμένου μέτρου αφού αναφέρεται σε μια ιδιαίτερα ευπαθή ομάδα – στόχο , αυτή των ψυχικά πασχόντων που διαβιούν στην κοινότητα (εκτός ασύλων), η οποία δεν έχει τύχει ,μέχρι σήμερα της όχι προσοχής από τα διάφορα σχέδια που υλοποιήθηκαν στα διάφορα προγράμματα και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και η προσβασιμότητά της στην αγορά εργασίας χρήζει ιδιαίτερης αντιμετώπισης και προσοχής.

Σημειώνεται και πάλι ότι τα άτομα της συγκεκριμένης ομάδας – στόχου είναι αρκετά δύσκολο να εξασφαλίσουν μια θέση εργασίας , ως ετεροαπασχολούμενοι και όταν την εξασφαλίσουν είναι αρκετά δύσκολο να την διατηρήσουν. Το γεγονός αυτό οδήγησε τους συμμετέχοντες φορείς στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη «Συνέργια» να δομήσουν ένα σχέδιο υποστήριξης της συγκεκριμένης ομάδας με νέες καινοτόμες , ευέλικτες , εναλλακτικές δραστηριότητες στην κατεύθυνση της επιχειρηματικότητας με έντονα κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Έτσι με την υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου :

- Προωθείται η απασχόληση των ψυχικά νοσούντων ατόμων , που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα προσβασιμότητας και διακρίσεων ,

μέσω του καινοτόμου μηχανισμού των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) του Ν. 2716/99

- Προωθείται η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος των ψυχικά νοσούντων ατόμων , με τη συμμετοχή τους – και ως συνεταιριστές – στους (Κοι.Σ.Π.Ε.)
- Δημιουργούνται ευκαιρίες απασχόλησης των ατόμων αυτών – είτε με την μορφή της ετεροαπασχόλησης είτε με την μορφή της συνεταιριστικής επιχειρηματικής δράσης – στους Συνεταιρισμούς.
- Προωθείται η απασχόληση των ψυχικά νοσούντων ατόμων μέσω του καινοτόμου μηχανισμού των Club Houses , που προβλέπεται να δημιουργηθούν με τη μορφή κοινωνικών επιχειρήσεων , και με τη συμμετοχή , εκτός των ψυχικά πασχόντων , και εθελοντών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας και άλλων ατόμων (π.χ. ανέργων , επαγγελματιών άλλων κλάδων)
- Υποστηρίζεται η διαμόρφωση του κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τη συγκεκριμένη ομάδα – στόχο μέσω αποτελεσματικών δράσεων όπως :
 - Δημιουργία και πιλοτική λειτουργία Κοι.Σ.Π.Ε.
 - Δημιουργία και λειτουργία των club houses
 - Σύσταση και λειτουργία δομής για τεχνοκρατική , διοικητική και χρηματοοικονομική υποστήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της υποστήριξης των ήδη υπαρχόντων ή των νέων κοινωνικών επιχειρήσεων.
 - Εκπόνηση καινοτόμων εργαλείων για την κοινωνική , επιχειρηματικότητα όπως :

«Μελέτη εναρμόνισης του νομικού και θεσμικού πλαισίου» , «μελέτη ανάπτυξης νέων χρηματοδοτικών μέσων και εργαλείων παροχής εγγυοδοσίας και εγγυοληψίας των κοινωνικών επιχειρήσεων»

- Προωθείται η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και του επαγγελματισμού των απασχολούμενων στον κοινωνικό τομέα , αφού επιχειρείται παρέμβαση με διάφορες προτεινόμενες δράσεις (διαρκής εξατομικευμένη και ομαδική υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων , δημιουργία δικτύου υποστήριξης και ενίσχυσης της αυταπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας , διαρκής , on the job , κατάρτιση των συνεταιριστών και των απασχολούμενων στα Club Houses) , ενέργειες που στοχεύουν στην κινητοποίηση των ψυχικά πασχόντων , στην ενθάρρυνση του εθελοντισμού , στην κοινωνική αλληλεγγύη και στην

ολιστική παρέμβαση για την αντιμετώπιση του προβλήματος ένταξης στην αγορά εργασίας.

- Ενισχύεται συνολικά η απασχόληση και δημιουργούνται αρκετές και μακράς διάρκειας θέσεις απασχόλησης , τόσο για τους ψυχικά πάσχοντες , για τους οποίους οι οποίες μέχρι σήμερα παρεμβάσεις δεν έδιναν λύσεις στο πρόβλημα ένταξης , όσο και για τους - νέους κατά τεκμήριο – επαγγελματίες , οι οποίοι θα καλύψουν τα σημαντικά κενά εξειδικευμένης απασχόλησης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και συνεταιρισμούς (στελέχη management)

3.2 Σύνδεση με την Εθνική και Ευρωπαϊκή πολιτική για την απασχόληση

Το έργο «Συνέργια» δομείται ειδικά για την ιδιαίτερα ευαίσθητη ομάδα – στόχο των «ψυχικά πασχόντων». Σε συνδυασμό με την έννοια της επιχειρηματικότητας (Μέτρο 2.2 της Κ.Π. Equal) υπάρχει σαφής και άμεση ανταπόκριση του έργου με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την απασχόληση (ΕΣΔΑ 2001) στις κατευθυντήριες γραμμές 8 & 9.

Στο έργο προβλέπεται ίδρυση και λειτουργία πιλοτικού Κοι.Σ.Π.Ε. αφενός μεν στην Κέρκυρα , αφετέρου δε – και με μορφή club house – στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στο ΕΣΔΑ 2001 , στις κατευθυντήριες γραμμές 8 & 9, αναφέρεται ρητά ο θεσμός των Κοι.Σ.Π.Ε. ειδικά για τους ψυχικά νοσούντες.

Ακόμη , στο ΕΣΔΑ 2001 , γίνεται αναφορά στην αναγκαιότητα βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου , γεγονός που διαπιστώνεται ως αναγκαιότητα στο έργο «Συνέργια» και προτείνεται εξειδικευμένη δράση (εκπόνηση σχετικής μελέτης), η υλοποίηση της οποίας θα υποβοηθήσει στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων στην ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και θα αποδώσει στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων , στην ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και θα αποδώσει πολλαπλασιαστικά θετικά , ευρύτερα αποτελέσματα.

Τέλος η ίδρυση και λειτουργία κοινωνικών επιχειρήσεων (Κοι.Σ.Π.Ε.) ως δράσεις του έργου εμπίπτουν άμεσα στο περιεχόμενο της κατευθυντήριας γραμμής 7 του ΕΣΔΑ 2001

Σε ότι αφορά τώρα το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ενσωμάτωση (Ε.Σ.Δ.ΕΝ.) και στο κεφ. 1.7 αναφέρονται οι βασικοί στόχοι :

- i. Αντιμετώπιση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας.
- ii. Η πρόληψη του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού
- iii. Οι δράσεις για τις πλέον ευάλωτες ομάδες
- iv. Η κινητοποίηση.

Κεφάλαιο 4ο

Τα χαρακτηριστικά του Έργου – Συνέργια –

Η καινοτομία του έργου Συνέργια :

Τα κομβικά σημεία στα οποία εντοπίζεται η καινοτομία στο έργο «Συνέργια» είναι τρία και εντοπίζονται και στους τρεις άξονες – πυλώνες σχεδιασμού του έργου. Συγκεκριμένα :

- **A. Η δομή τεχνοκρατικής , διοικητικής , θεσμικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας** , παρά το ότι αποτελεί – σε γενικές γραμμές – προαπαιτούμενο του Μέτρου 2.2 , θεωρούμε ότι , όχι η σύστασή της , αλλά κυρίως η λειτουργία της , αποτελεί καινοτομία για τα ελληνικά δεδομένα για τους εξής λόγους :
 - i. Υποστηρίζει την ανάπτυξη του τρίτου τομέα της οικονομίας , που στην Ελλάδα βρίσκεται σε αρχικό στάδιο. Είναι χαρακτηριστικό , και έχει διατυπωθεί και πιο πάνω , ότι κοινωνικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες , εκτός ίσως από αγροτικούς συνεταιρισμούς , κατά μία έννοια , και τις περιπτώσεις στρεβλών μορφών , όπως ορισμένες αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες. Επιτακτικά τίθεται , επομένως , η αναγκαιότητα υποστήριξης της μοναδικής θεσμοθετημένης μορφής κοινωνικών επιχειρήσεων , δηλαδή των Κοι.Σ.Π.Ε. του Ν. 2716/99 , γεγονός που θα επηρεάσει θετικά και τη θεσμοθέτηση παρόμοιων μορφών κοινωνικών επιχειρήσεων σε άλλες κατηγορίες ευπαθών ομάδων ή άλλους τομείς.
 - ii. Αν και η θεσμοθέτησή τους των Κοι.Σ.Π.Ε. έγινε το 1999 , μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν τυπικά συσταθέντες Συνεταιρισμοί. Σε πολλές περιοχές της χώρας , οι διεργασίες σύστασης έχουν προχωρήσει αρκετά , παρ' όλα αυτά , η έλλειψη τεχνογνωσίας και εμπειρίας των εμπλεκομένων στη σύσταση , δημιουργούν δυσκολίες.

Ένας τέτοιος υποστηρικτικός μηχανισμός , εκτιμάται ότι , θα αποτελέσει τον « εκ του σύνεγγυς » τεχνικό σύμβουλο για τη δημιουργία των Κοινωνικών Συνεταιρισμών.

Η καινοτομία επομένως της συγκεκριμένης δράσης προσδιορίζεται στη λειτουργία (περιεχόμενο) της δομής και στο «κενό» που θα καλύψει για τα δεδομένα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην χώρα.

- **B. Τα Club Houses** , έτσι όπως προτείνονται στο έργο , είναι κοινωνικές επιχειρήσεις , στις οποίες ως «εταίροι» συμμετέχουν :

- i. Ψυχικά πάσχοντες
- ii. Επαγγελματίες ψυχικής υγείας , και εθελοντές

Βασικό αντικείμενό τους είναι να αναζητούν , ή και να δημιουργούν , θέσεις απασχόλησης για τα μέλη τους – ψυχικά πάσχοντες - , εκμεταλλευόμενα προγράμματα , πολιτικές και ρυθμίσεις δημοσίων οργανισμών απασχόλησης και να υποστηρίζουν τη «διατηρησιμότητα» των θέσεων αυτών με τη αλληλεγγύη των υπολοίπων μελών τους.

Έτσι οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας , οι εθελοντές , αλλά και οι ίδιοι οι ψυχικά πάσχοντες , που είναι μέλη των Club Houses , «αντικαθιστούν» τους ψυχικά πάσχοντες στις εργασιακές τους υποχρεώσεις , όταν αυτοί για λόγους υποτροπής ή κρίσης αδυνατούν να εργαστούν.

Το καινοτόμο αυτό στοιχείο συμβάλλει αποφασιστικά και στο τεράστιο πρόβλημα της εξεύρεσης θέσεων εργασίας και της διατήρησης αυτών των θέσεων.

- **Γ. Το Δίκτυο διαρκούς εξατομικευμένης και ομαδικής υποστήριξης ψυχικά πασχόντων ατόμων** , αποτελεί ένα βασικό , καινοτόμο «εργαλείο» διαρκούς υποστήριξης του επιχειρηματικού πνεύματος , του επαγγελματισμού και – σε τελευταία ανάλυση – της επιχειρηματικότητας στο χώρο των ψυχικά ασθενών. Η γνώση και η εμπειρία των συμμετεχόντων Φορέων στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη έχει οδηγήσει στην άποψη ότι «...τα άτομα που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές είναι αρκετά δύσκολο να εξασφαλίσουν μια θέση εργασίας ως ετεροαπασχολούμενοι ...» και επομένως «... το ζητούμενο είναι να υποστηριχθούν με νέες , καινοτόμες , ευέλικτες και εναλλακτικές δραστηριότητες στην κατεύθυνση της επιχειρηματικότητας ...»

Για τα ψυχικά πάσχοντα άτομα , η όποια κλασική προσέγγιση της υποστήριξης στην επιχειρηματικότητα είναι βέβαιο πως δεν επαρκεί. Απαιτούνται υποστηρικτικοί μηχανισμοί με διάρκεια και σε επίπεδο , έτσι ώστε να κινητοποιηθούν , να ενθαρρυνθούν και ξεπεράσουν δισταγμούς και προκαταλήψεις αυτοστιγματισμού. Ακόμη και στην περίπτωση που επιχειρήσουν να δραστηριοποιηθούν , απαιτείται διαρκής υποστήριξη για τη συνέχεια , γεγονός που επιτυγχάνεται με μηχανισμούς διαρκείας.

Η υποστηρικτική διαδικασία προς αυτά τα άτομα , χωρίς ταυτόχρονα να προσεγγίζει το κοινωνικό περιβάλλον που αναπτύσσεται η επιχειρηματική τους δραστηριότητα και χωρίς να παρεμβαίνει διαρκώς σε αυτό , δεν θα είχε αποτελέσματα , αφού η κοινωνική επίδραση και στάση είναι βασικός

παράγοντας κινητοποίησης των ψυχικά πασχόντων. Έτσι το δίκτυο αυτό ξεπερνά τις παραδοσιακές προσεγγίσεις για την υποστήριξη των ψυχικά πασχόντων και παρεμβαίνει εξατομικευμένα και διαρκώς σε ότι αφορά τη συμμετοχή των ατόμων στην απασχόληση.

Κεφάλαιο 5ο

Αναλυτική περιγραφή των Υποέργων που συμμετέχει το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.

5.1 Υποέργα που προβλέπονται στο Έργο «Συνέργια» και κατηγορίες πράξεων στις οποίες κατανέμονται :

α/α Υποέργου	Τίτλος Υποέργου	Κατ. Ενέργειας	Τίτλος Ενέργειας
1	Δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων "Συνέργια" - Ενέργεια Ι		Δικτύωση
2	Ίδρυση και λειτουργία δομής τεχνοκρατικής , διοικητικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	351	Πληροφόρηση - Συμβουλευτική - Υποστήριξη
3	Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικού Κοινωνικού Συνεταιρισμού (Κοι.Σ.Π.Ε.) στην περιοχή της Κέρκυρας	353	Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού
4	Υποστήριξη της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων που λειτουργούν ήδη και που συμμετέχουν σε αυτές ψυχικά ασθενείς.	353	Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού
5	Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικής Κοινωνικής Επιχείρησης - Club House , στην Αθήνα	353	Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού
6	Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικής Κοινωνικής Επιχείρησης - Club House , στην Θεσσαλονίκη	353	Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού
7	Δημιουργία Δικτύου υπηρεσιών διαρκούς εξατομικευμένης και ομαδικής υποστήριξης ατόμων με ψυχικές διαταραχές	351	Πληροφόρηση - Συμβουλευτική - Υποστήριξη
8	Έρευνα διερεύνησης επιχειρηματικού περιβάλλοντος , νέων αγορών και νέων προϊόντων για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας προς όφελος και με τη συμμετοχή ψυχικά πασχόντων ατόμων	319	Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες
9	Μελέτη εναρμόνισης του θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	319	Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες
10	Μελέτη ανάπτυξης χρηματοδοτικών μέσων και εργαλείων παροχής εγγυοδοσίας για τις κοινωνικές επιχειρήσεις	319	Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες

11	Ταχύρυθμα προγράμματα "εμβολιασμού" στελεχών δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών, φορέων και επιχειρήσεων	327	Ενέργειες - ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης
12	Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης στο κοινωνικό management	349	Κατάρτιση
13	Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων	349	Κατάρτιση
14	On going εσωτερική αξιολόγηση του Έργου	319	Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες
15	Συντονισμός και διαχείριση του Έργου	348	Συμβουλευτικές - Διαχειριστικές υπηρεσίες
16	Εσωτερική αξιολόγηση του Έργου	319	Μελέτες - Εργαλεία - Έρευνες

5.2

Υποέργο 1 :	Δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων "Συνέργια" - Ενέργεια I
-------------	---

Κατηγορία ενέργειας :

320 Δικτύωση

Σκοπός :

Η προετοιμασία υλοποίησης ενός συνολικότερου έργου που αφορά σε δράσεις , ενέργειες και παρεμβάσεις υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας , προς όφελος και με τη συμμετοχή των ψυχικά πασχόντων ατόμων που διαβιούν στην κοινότητα (εκτός ασύλων).

Περιγραφή υλοποίησης :

Το συγκεκριμένο υποέργο αφορά σε δύο άξονες δραστηριότητας : α) στις εργασίες σύστασης της Αναπτυξιακής Σύμπραξης με τη μορφή Αστικής μη κερδοσκοπικής Εταιρείας, και β) στις εργασίες εξασφάλισης της βέλτιστης δυνατής διακρατικής συνεργασίας για την υλοποίηση του έργου.

Κατά τη διάρκεια της ενέργειας προβλέπονται οι εξής δράσεις :

- i. Συμφωνία σύστασης και λειτουργίας Αναπτυξιακής Σύμπραξης
- ii. Πρόγραμμα δράσης Αναπτυξιακής Σύμπραξης (action plan)
- iii. Διακρατικές συναντήσεις για την οριστικοποίηση των Διακρατικών Συνεργασιών – Ανταλλαγές επιστημονικού προσωπικού
- iv. Σύμβαση διακρατικής συνεργασίας.

Το υπόεργο ολοκληρώνεται , αφενός , με τη σύσταση και συγκρότηση της Αναπτυξιακής Σύμπραξης (ΑΣ) «Συνέργια» και , αφετέρου , με την υπογραφή της Σύμβασης Διακρατικής Συνεργασίας (ΣΔΣ) μεταξύ των συνεργαζόμενων διακρατικών Αναπτυξιακών Συμπράξεων και οδηγεί στην έναρξη υλοποίησης του έργου.

Φορείς της Α.Σ. που εμπλέκονται στην υλοποίηση :

Κατά την διάρκεια της ενέργειας έχει διασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή του συνόλου των συμμετεχόντων φορέων στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη και των στελεχών τους που θα ασχοληθούν με την υλοποίηση του έργου.

Για διαχειριστικούς μόνο λόγους και λόγους άρτιου συντονισμού των ενεργειών , στον προϋπολογισμό της ενέργειας εμφανίζεται μόνο ο Συντονιστής Εταίρος (ΕΠΙΨΥ)

⇒ Το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.)

- Επιμελείται την επικοινωνία μεταξύ των εταίρων και την υπογραφή της συμφωνίας για τη σύσταση της Αναπτυξιακής Σύμπραξης.
- Αναλαμβάνει τις διαδικασίες νομιμοποίησης της Αναπτυξιακής Σύμπραξης
- Επιμελείται τη σύνταξη του Οριστικού Αναλυτικού Σχεδίου Δράσης του έργου.
- Αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του Υποέργου.
- Αναλαμβάνει τις δαπάνες ολόκληρου του υποέργου και εξασφαλίζει τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή των συνεργαζόμενων φορέων.
- Αναλαμβάνει την επιμέλεια της έρευνας για διακρατικές συνεργασίες.
- Επιμελείται την επικοινωνία με τους διακρατικούς εταίρους και τη σύνταξη του κοινού Διακρατικού Σχεδίου.
- Συμμετέχει στις διακρατικές συναντήσεις εξασφαλίζοντας και τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή στελεχών άλλων φορέων.
- Αναλαμβάνει το έργο της μετάφρασης και διερμηνείας των υλικών του υποέργου.

Προϊόντα από τη υλοποίηση της ενέργειας :

Με την ολοκλήρωση της υλοποίησης του υποέργου θα προκύψουν τα εξής προϊόντα :

- i. Αναπτυξιακή Σύμπραξη
- ii. Οριστικό Αναλυτικό Σχέδιο Δράσης για το σύνολο του έργου.
- iii. Τεχνικά Δελτία Έργου και υποέργων για το σύνολο του έργου.
- iv. Σύμβαση Διακρατικής Συνεργασίας.

Προϋπολογισμός Υποέργου Ι :

Κωδικός	Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Ανάλυση / Περιγραφή Δαπάνης	Ποσά σε ΕΥΡΩ
16.17	Εξοδα αναδιοργάνωσης		1.690,00
16.17.00	Απόκτηση λογισμικών Προγραμμάτων	Λογισμικό λογιστικής παρακολούθησης	1.690,00
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		3.308,00
60.00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού		2.544,00
60.00.00	Τακτικές αποδοχές	1 άτομο*5 μήνες*509 Ευρώ το μήνα (part time) (Διακρατική Γραμματεία)	2.544,00
60.03	Εργοδοτικές εισφορές & επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού		764,00
60.03.00	Εργοδοτικές εισφορές Ι.Κ.Α.	(1 άτομο*5 μήνες*509 ευρώ/μήνα)*30%	764,00
61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων		9.614,00
61.00	Αμοιβές και έξοδα Ελ. Επαγγελματιών υποκείμενων σε φόρο		9.614,00
		1 άτομο*1 μήνα*1,400 ευρώ/μήνα (εκπόνηση σχεδίου δράσης)	4,800
		1 άτομο*2 μήνες*1,467 ευρώ/μήνα (συντονισμός διακρατικών εργασιών)	4,560
		1 άτομο*2 μήνες*1,760 ευρώ/μήνα (συντονισμός ενέργειας Ι)	4,250
61.00.03	Αμοιβές και έξοδα οργανωτών - μελετητών - ερευνητών	1 άτομο*1 μήνα*1,760 ευρώ (σύνταξη ΤΔΕ/Υ)	
62	Παροχές τρίτων		618,00
62.03	Τηλεπικοινωνίες		297,00
62.03.00	Τηλεφωνικά - Τηλεγραφικά		297,00
62.03.01	Telex - Fax		-
62.03.02	Ταχυδρομικά έξοδα		161,00
62.03.03	Διάφορα έξοδα τηλεπικοινωνιών		160,00
64	Διάφορα έξοδα		12.970,00
64.01	Έξοδα ταξιδιών		10.060,00
64.01.00	Έξοδα ταξιδιών εσωτερικού	3 ανθρωποταξίδια*749 ευρώ/ταξίδι	2.248,00
64.01.01	Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού	9 ανθρωποταξίδια*868 ευρώ/ταξίδι (Διακρατική : ανταλλαγές στελεχών)	7.812,00
64.02	Έξοδα προβολής & διαφήμισης		710,00
	Έξοδα δεξιώσεων & παρεμφερών εκδηλώσεων		710,00
64.07	Έντυπα και γραφική ύλη		800,00
64.07.01	Υλικά πολλαπλών εκτυπώσεων		225,00
64.07.03	Γραφική ύλη κ' λοιπά υλικά γραφείων		575,00
64.98	Διάφορα έξοδα		1.400,00
64.98.05	Έξοδα διαφόρων τρίτων		1.400,00

Συμμετοχή Φορέων στον προϋπολογισμό του Υποέργου Ι :

1. Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής	24.660
Σύνολο	24.660

5.3

Υποέργο 2 :	Ίδρυση και λειτουργία δομής τεχνοκρατικής , διοικητικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
--------------------	--

Κατηγορία Ενέργειας :

351 Πληροφόρηση – Συμβουλευτική – Υποστήριξη

Σκοπός :

Η διαρκής υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων που είτε λειτουργούν , είτε πρόκειται να συσταθούν και να λειτουργήσουν , σε ένα ευρύ πεδίο θεμάτων σχετικών με τη σύσταση , τη λειτουργία και την ανάπτυξή τους.

Περιγραφή :

Ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα και οι κοινωνικές επιχειρήσεις βρίσκονται σε ένα αρχικό ακόμη στάδιο με απροσδιόριστο το επιχειρηματικό , θεσμικό και κανονιστικό περιβάλλον τους.

Οι όποιες έως σήμερα προσπάθειες να συσταθούν και να λειτουργήσουν επιχειρήσεις στον κοινωνικό τομέα απαντώνται κυρίως στον αγροτοσυνεταιριστικό χώρο , ενώ στο χώρο των κοινωνικά ευπαθών ομάδων οι όποιες επιχειρηματικές δραστηριότητες έχουν συνήθως άτυπο ή και παράτυπο χαρακτήρα (αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες , συνεταιρισμοί αστικού τύπου)

Η έλλειψη σαφούς κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου για τις κοινωνικές επιχειρήσεις και η ανυπαρξία υποστηρικτικών μηχανισμών για την σύσταση και λειτουργία τους , έχουν οδηγήσει διάφορες επιχειρηματικές σκέψεις και πρωτοβουλίες είτε στην ακύρωση και την αδράνεια , είτε σε καταστάσεις λειτουργίας άτυπες και ορισμένες φορές παράνομες (διακίνηση και εμπορία προϊόντων χωρίς συνοδευτικά έγγραφα , απασχόληση εργαζομένων εκτός νομιμότητας)

Παρά την θεσμοθέτηση , με τον Ν. 2716/99 , των Κοι.Σ.Π.Ε. ως κοινωνικών επιχειρήσεων για την αποκατάσταση ψυχικά ασθενών ατόμων , μέχρι σήμερα δεν έχει προχωρήσει η σύσταση και λειτουργία τους , αφού σοβαρά – επιχειρησιακά κυρίως – προβλήματα δημιουργούν καθυστερήσεις.

Είναι επιτακτική , επομένως , ανάγκη να συσταθεί και να λειτουργήσει ένας υποστηρικτικός μηχανισμός , που να μπορεί να επεξεργάζεται λύσεις στα διάφορα προβλήματα λειτουργίας και ανάπτυξης των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων :

- Θεσμικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας των κοινωνικών επιχειρήσεων
- Διαδικασίες σύστασης και συγκρότησης των κοινωνικών επιχειρήσεων
- Κινητοποίηση – ενεργοποίηση μελών κοινωνικών επιχειρήσεων
- Οργάνωση και λειτουργία κοινωνικών επιχειρήσεων
- Κανονισμοί λειτουργίας
- Επιχειρησιακά Σχέδια : Βασικές αρχές και κατευθύνσεις
- Σχέδια προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικών επιχειρήσεων
- Συνεργασία κοινωνικών επιχειρήσεων και ΝΠΙ & ΔΔ
- Το καταστατικό των κοινωνικών επιχειρήσεων
- Μετοχικό και συνεταιριστικό κεφάλαιο
- Χρηματοδότηση κοινωνικών επιχειρήσεων και πηγές άντλησης κεφαλαίων
- Χρηματοπιστωτικό σύστημα και κοινωνικές επιχειρήσεις
- Δικτύωση των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Συμπέρασμα :

Ο υποστηρικτικός αυτός μηχανισμός μπορεί να αποτελέσει το αποτελεσματικό εργαλείο για την προώθηση της σύστασης , την ομαλή διαδικασία συγκρότησης και την άρτια λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων και των Κοινωνικών Συνεταιρισμών.

Με τη συγκρότηση και λειτουργία του μπορεί να αποτελέσει σημαντικότερο μηχανισμό υποστήριξης των κοινωνικών επιχειρήσεων , που θα προετοιμάσει το έδαφος για να συσταθούν αυτές , θα επεξεργαστεί λύσεις σε προβλήματα λειτουργίας τους και θα εκπονήσει εργαλεία ανάπτυξής τους.

Φορείς της Α.Σ. που εμπλέκονται στην υλοποίηση :

Οι εμπλεκόμενοι στο Υποέργο 2 φορείς της Αναπτυξιακής Σύμπραξης είναι :

- ⇒ **Ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.)**
 - Συμμετέχει στην ομάδα έργου
 - Συμμετέχει στην παραγωγή υποστηρικτικού υλικού
 - Συμμετέχει στην υποστήριξη – διαχείρισης της Βάσης Δεδομένων
 - Συμμετέχει στην εξειδικευμένη υποστηρικτική διαδικασία με εμπειρογνώμονες
 - Αναλαμβάνει μέρος της διοικητικής υποστήριξης του υποέργου

- Υλοποιεί επιτόπια συμβουλευτική (ταξίδια εσωτερικού)
- Συμμετέχει στις διακρατικές συναντήσεις και τις διακρατικές ανταλλαγές στελεχών
- Συμμετέχει με στελέχη του στην εκπόνηση των «δεικτών ποιότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων»

⇒ Το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.)

- Συμμετέχει στην ομάδα έργου
- Συμμετέχει στην παραγωγή υποστηρικτικού υλικού
- Συμμετέχει στην υποστήριξη – διαχείριση της Βάσης Δεδομένων
- Αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του υποέργου και επιμερίζει τη διοικητική υποστήριξη του έργου.
- Υλοποιεί επιτόπια συμβουλευτική (ταξίδια εσωτερικού)
- Επιμερίζει στο υποέργο το συντονισμό και τη διοικητική υποστήριξη του Διακρατικού Σχεδίου
- Συμμετέχει στις διακρατικές συναντήσεις και τις διακρατικές ανταλλαγές των στελεχών.
- Συμμετέχει με στελέχη του στην εκπόνηση των «δεικτών ποιότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων»
- Αναλαμβάνει το έργο της μετάφρασης και διερμηνείας των υλικών του υποέργου.

⇒ Το Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής

- Συμμετέχει στην ομάδα έργου
- Συμμετέχει στην παραγωγή υποστηρικτικού υλικού
- Συμμετέχει στην υποστήριξη – διαχείριση της Βάσης Δεδομένων
- Συμμετέχει στην εξειδικευμένη υποστηρικτική διαδικασία με εμπειρογνώμονες.
- Αναλαμβάνει μέρος της διοικητικής υποστήριξης του υποέργου.
- Υλοποιεί επιτόπια συμβουλευτική (ταξίδια εσωτερικού)
- Συμμετέχει στις διακρατικές συναντήσεις και τις διακρατικές ανταλλαγές των στελεχών.
- Συμμετέχει με στελέχη του στην εκπόνηση των «δεικτών ποιότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων»

⇒ Η Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος

- Συμμετέχει στην ομάδα έργου
- Υλοποιεί επιτόπια συμβουλευτική (ταξίδια εσωτερικού)

- Συμμετέχει στις διακρατικές συναντήσεις και τις διακρατικές ανταλλαγές των στελεχών.

⇒ **Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής (Ψ.Ν.Α.)**

- Συμμετέχει στην παραγωγή υποστηρικτικού υλικού
- Συμμετέχει στις διακρατικές συναντήσεις και τις διακρατικές ανταλλαγές των στελεχών.

Η εμπλοκή των ανωτέρω φορέων αποτυπώνεται στο σχετικό πίνακα για την ανάλυση του προϋπολογισμού της δράσης , που ακολουθεί.

➤ **Προϊόντα από την υλοποίηση της ενέργειας**

- Δομή υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- Υποστηρικτικό υλικό για κοινωνικές επιχειρήσεις
- Βάση δεδομένων για την καταγραφή και υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων
- Τράπεζα πληροφοριών για την κοινωνική επιχειρηματικότητα
- Έρευνα δεικτών ποιοτικής αξιολόγησης της λειτουργίας και του ρόλου των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Προϋπολογισμός του υποέργου 2 :

Κωδικός	Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Ανάλυση / περιγραφή δαπάνης	Ποσά σε ευρώ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		105,12
60.00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού		80,8
		3 άτομα * 16 μήνες * 1345 ευρώ/μήνα (μέλη ομάδας έργου)	64,56
60.00.00	Τακτικές αποδοχές	1 άτομο * 16 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα (γραμματειακή υποστήριξη ομάδας έργου)	16,240
60.03	Εργοδοτικές εισφορές & επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού		24,32
		(3 άτομα * 16 μήνες * 1345 ευρώ/μήνα * 30%)	19,440
60.03.00	Εργοδοτικές εισφορές Ι.Κ.Α.	(1 άτομο * 16 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα * 30%)	4,880
61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων		94,86
61.00	Αμοιβές και έξοδα Ελ. Επαγγελματιών υποκείμενων σε φόρο		94,86

	Αμοιβές και έξοδα οργανωτών - μελετητών - ερευνητών	1 άτομο * 16 μήνες * 1750 ευρώ/μήνα (μέλος ομάδας έργου)	28.000
		19 ανθρωπομήνες * 1400 ευρώ/μήνα (παραγωγή υποστηρικτικού υλικού και βάσης δεδομένων)	26.600
		50 ανθρωποημέρες * 235 ευρώ/μέρα (εμπειρογνώμονες εξωτερικοί συνεργάτες)	11.750
61.00.03		6 ανθρωπομήνες * 1567 ευρώ/μήνα (Δείκτες ποιότητας - διακρατική ενέργεια)	9.400
61.00.06	Αμοιβές και έξοδα λογιστών		
		1 άτομο * 6 μήνες * 1470 ευρώ/μήνα (διακρατικός συντονισμός)	8.820
61.00.99	Αμοιβές και έξοδα λοιπών ελεύθερων επαγγελματιών	1 άτομο * 3 μήνες * 1320 ευρώ/μήνα (διακρατική γραμματεία) Μεταφράσεις 5.725 ευρώ	3.960
62	Παροχές τρίτων		8
62.03	Τηλεπικοινωνίες		8
62.03.00	Τηλεφωνικά - Τηλεγραφικά		4
62.03.01	Telex - Fax		-
62.03.02	Ταχυδρομικά έξοδα		1
62.03.03	Διάφορα έξοδα τηλεπικοινωνιών		3
64	Διάφορα έξοδα		41.215
64.01	Έξοδα ταξιδίων		27.295
64.01.00	Έξοδα ταξιδίων εσωτερικού	38 ανθρωποταξίδια * 440 ευρώ/ταξίδι	16.72
	Έξοδα ταξιδίων εξωτερικού	4 ανθρωποταξίδια * 1175 ευρώ/ταξίδι (διακρατική : ανταλλαγές στελεχών) 1 ανθρωποταξίδι * 1175 ευρώ/ταξίδι (διακρατική : δείκτες ποιότητας) 2 ανθρωποταξίδια * 1175 ευρώ/ταξίδι (διακρατική : ημερίδες διάχυσης) 2 ανθρωποταξίδια * 175 ευρώ/ταξίδι (διακρατική : μετακινήσεις διακρ. Συν/στη - Γραμμ.)	4.700 1.175 2.350 2.350
64.01.01			
64.07	Έντυπα και γραφική ύλη		13,42
64.07.00	Έντυπα		5,5
64.07.01	Υλικά πολλαπλών εκτυπώσεων		2,5
64.07.02	Έξοδα πολλαπλών εκτυπώσεων		2,5
64.07.03	Γραφική ύλη και λοιπά υλικά γραφείων		2,92

Συμμετοχή Φορέων στον προϋπολογισμό του Υποέργου 2 :

1	Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων & Χειροτεχνίας	81,338
2	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής	82,924
3	Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής	48,958
4	Αγροτική Τράπεζα	31,3
5	Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής	4,675
	Σύνολο	249,195

Υποέργο 5 :	Υποστήριξη της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας πιλοτικής Κοινωνικής Επιχείρησης - Club House , στην Αθήνα
--------------------	--

Κατηγορία Ενέργειας :

353 Δομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού

Σκοπός :

Να συσταθεί και να λειτουργήσει Κοινωνική Επιχείρηση , που εκτός της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα έχει έντονη δραστηριότητα σε διαδικασίες βελτίωσης της ποιότητας ζωής (Club House) και για τα άτομα της ομάδας – στόχου και για τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας και για τους εθελοντές , που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο εμπλέκονται σε δραστηριότητες κοινωνικοοικονομικής αποκατάστασης ψυχικά ασθενών.

Περιγραφή :

Η δράση αυτή αποσκοπεί στο Σχέδιο «Συνέργια» προκειμένου να διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας μιας ακόμη κοινωνικής επιχείρησης στην Αθήνα , που εκτός από την επιχειρηματική δραστηριότητά της θα αναπτύξει παράλληλα :

- Δραστηριότητες αποτελεσματικής υποστήριξης της επαγγελματικής ένταξης των ψυχικά πασχόντων ατόμων.
- Δραστηριότητες βελτίωσης της ποιότητας ζωής ψυχικά ασθενών, επαγγελματιών ψυχικής υγείας και εμπλεκόμενων στην κοινωνικοοικονομική αποκατάσταση εθελοντών.

Οι παράλληλες αυτές δραστηριότητες προσδίδουν στην υπό σύσταση κοινωνική επιχείρηση και τα χαρακτηριστικά των γνωστών σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες « λεσχών » ή « Club Houses ». Και στην περίπτωση της προτεινόμενης εδώ κοινωνικής επιχείρησης , οι δραστηριότητες αυτές προσλαμβάνουν επιχειρηματικές διαστάσεις με εντονότερο όμως το κοινωνικό – κοινωφελές κριτήριο.

Στην Ελλάδα δεν λειτουργεί ακόμη Club House , αν και αποτελεί διεθνώς ένα καλά δοκιμασμένο μοντέλο ένταξης των ψυχικά ασθενών στην αγορά εργασίας , που απαντά αποτελεσματικά στην εξασφάλιση της « συνέχειας » της φροντίδας του ψυχικά ασθενή και της διαρκούς εξατομικευμένης υποστήριξης για εύρεση και διατήρηση θέσης εργασίας.

Σήμερα λειτουργούν πάνω από 350 Club Houses σε 25 χώρες σε όλο τον κόσμο. Τα 220 είναι μέλη του Διεθνούς Κέντρου για την ανάπτυξη των Club Houses (International Center for Club Houses , ICCD). Το ICCD προσφέρει τεχνογνωσία , εκπαίδευση , προδιαγραφές πιστοποίησης , τεχνική βοήθεια στα μέλη του , μέσα από τοπικές , εκπαιδευτικές βάσεις σε όλο τον κόσμο.

Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα το Club House στεγάζεται σε αυτόνομο χώρο και εφαρμόζει ημερήσιο πρόγραμμα 5 εργάσιμων ημερών , το οποίο εφαρμόζουν από κοινού τα μέλη , οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας και οι εμπλεκόμενοι εθελοντές.

Οι δραστηριότητες που αφορούν την εκπαίδευση , την αναζήτηση λύσεων απασχόλησης των ψυχικά ασθενών , την αναζήτηση εργοδοτών ή πελατών , την αναπλήρωση των ψυχικά ασθενών στην εργασία σε περίπτωση αδυναμίας απασχόλησης , τη μεταβατική εργασία , την απόκτηση και διατήρηση κοινωνικών και εργασιακών δεξιοτήτων.

Ακόμη μέσα από την λειτουργία των Club Houses , επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας ζωής των μελών – ψυχικά ασθενών , των επαγγελματιών ψυχικής υγείας και των εμπλεκόμενων εθελοντών.

Κυριότεροι σκοποί των Club Houses είναι :

- Η επιστροφή μελών – ψυχικά ασθενών στην αμειβόμενη εργασία.
- Η αναζήτηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η δημιουργία θέσεων εργασίας για την τοποθέτηση ψυχικά ασθενών σε αμειβόμενες θέσεις απασχόλησης.
- Η κατάκτηση , διατήρηση και βελτίωση ποιότητας ζωής των μελών
- Η βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης των μελών του – ψυχικά ασθενών – σε εκπαιδευτικά , κοινωνικά , πολιτιστικά κ.α. προγράμματα , σε ιατρικές , κλινικές και κοινωνικές υπηρεσίες.

- Η δημιουργία και αξιοποίηση δικτύου εθελοντών – μελών οικογενειών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας.

Μέλη στο Club House θεωρούνται κατ' αρχάς οι ψυχικά ασθενείς που είναι αποδέκτες των υπηρεσιών εξασφάλισης αμειβόμενης εργασίας και των υπηρεσιών ποιότητας ζωής που παρέχονται από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Η έννοια του μέλους προσδιορίζεται και με τη καταβολή ετήσιας συνδρομής χαμηλού κόστους.

Μέλη του Club House θεωρούνται ακόμη και οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας και οι εθελοντές , που , χωρίς άλλο όφελος , προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε αυτό.

Εργαζόμενοι στο Club House θεωρούνται εκείνοι – ψυχικά ασθενείς , επαγγελματίες ψυχικής υγείας ή τρίτοι – που παρέχουν τις υπηρεσίες τους έναντι αμοιβής , πλήρως ή μερικώς απασχολούμενοι.

Η επιλογή της Αθήνας για τη σύσταση και λειτουργία του Club House έγινε γιατί έχουν αναπτυχθεί παρόμοιες δραστηριότητες και έχει οικοδομηθεί μια τεχνογνωσία και εμπειρία αναγκαία για την υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων.

Η έδρα της Κοινωνικής Επιχείρησης - Club House - της Αθήνας θα φιλοξενηθεί σε χώρο του παραρτήματος του Αιγάλεω του Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής , όπου λειτουργεί η «Λέσχη» με παράπλευρη δραστηριότητα. Η Νομική μορφή του Club House θα είναι αυτή του Κοινωνικού Συνεταιρισμού (Κοι.Σ.Π.Ε.) του Ν. 2716/99.

Επιχειρηματικά , το Club House θα αναπτύξει δύο παράλληλες επιχειρηματικές δραστηριότητες :

- i. Εμπορική – παραγωγική δραστηριότητα και
- ii. Δραστηριότητα ποιότητας ζωής

Στον εμπορικό – παραγωγικό τομέα η Κοινωνική επιχείρηση Club House θα δραστηριοποιηθεί κατ' αρχάς στα εξής αντικείμενα :

- A) Ανάπτυξη συνεργείου καθαρισμού κτιρίων και οικιακής βοήθειας
- B) Ανάπτυξη εργαστηρίου catering , πρόχειρου φαγητού και κυλικείου.
- Γ) Λειτουργία γραφείου κοινωνικού τουρισμού
- Δ) Εμπορία προϊόντων προστατευμένων εργαστηρίων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

Στον τομέα της ποιότητας ζωής , η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα - Club House - μελετάται να δραστηριοποιηθεί κατ' αρχάς σε αντικείμενα που θα παρέχουν δυνατότητες βελτίωσης της ποιότητας ζωής όλων των μελών του Club House :

- Κοινωνικός τουρισμός και επιλεγμένες εκδρομές
- Δραστηριότητες αναψυχής στο χώρο του Club House
- Κινηματογράφος , θέατρο , αναψυχή
- Εκδηλώσεις πολιτισμού και διασκέδασης

- Δανειστική βιβλιοθήκη , videoθήκη

Προϊόντα από την υλοποίηση της ενέργειας :

Τα προϊόντα που παράγονται κατά την υλοποίηση του συγκεκριμένου Υποέργου είναι :

1. Κοινωνικός Συνεταιρισμός - Club House - στην Αθήνα
2. Μελέτη για παραγωγικό αντικείμενο Κοιν. Συνεταιρισμού
3. Επιχειρησιακό Σχέδιο (Business Plan) του Κοι.Σ.Π.Ε.
4. Έρευνα αγοράς – Marketing Plan.

Προϋπολογισμός του υποέργου 5 :

Κωδικός	Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Ανάλυση / περιγραφή δαπάνης	Ποσά σε ευρώ
14	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός		8,000
14.09	Λοιπός εξοπλισμός	Πλήρες σετ 3 γραφείων ΚοιΣΠΕ Αθήνας 2 Η/Υ και λοιπές μηχανές γραφείου ΚοιΣΠΕ Αθήνας	
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		47,400
60.00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού		36,500
		1 άτομο * 12 μήνες * 1350 ευρώ/μήνα (στελέχη διοίκησης των ΚοιΣΠΕ)	12,235
		1 άτομο * 8 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα (διοικητική υποστήριξη δράσεων εθελοντισμού)	15,471
60.00.00	Τακτικές αποδοχές	1 άτομο * 12 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα (διοικητική υποστήριξη των ΚοιΣΠΕ)	15,654
60.03	Εργοδοτικές εισφορές & επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού		10,900
		(1 άτομο * 12 μήνες * 1350 ευρώ/μήνα)*30%	1,325
		(1 άτομο * 8 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα)*30%	1,245
60.03.00	Εργοδοτικές εισφορές Ι.Κ.Α.	(1 άτομο * 12 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα)*30%	3,456
61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων		42,160
61.00	Αμοιβές και έξοδα Ελ. Επαγγελματιών υποκείμενων σε φόρο		

61.00.000	Αμοιβές & έξοδα δικηγόρων	4000 ευρώ	
	Αμοιβές και έξοδα οργανωτών - μελετητών - ερευνητών	1 άτομο * 2 AM * 1470 ευρώ/μήνα (διακρατικός συντονισμός) μέρος 1 άτομο * 2 AM * 1320 ευρώ/μήνα (διακρατική γραμματεία) μέρος 4 ανθρωπομήνες * 1375 ευρώ/μήνα (μελέτες επιχειρησιακών σχεδίων ΚοιΣΠΕ 2) 4 ανθρωπομήνες * 1470 ευρώ/μήνα (μελέτες marketing plan 2) 6 ανθρωπομήνες * 1470 ευρώ/μήνα (στελέχη κινητοποίησης εθελοντών) 200 ώρες * 30 ευρώ/ώρα (προγράμματα on the job training ασθενών) 20 ανθρωπομήνες * 235 ευρώ/μήνα (εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη)	2,145 15,145 12,874 14,245 14,235 12,147 14,859
61.00.03			
61.00.06	Αμοιβές και έξοδα λογιστών		
62	Παροχές τρίτων		2,750
62.03	Τηλεπικοινωνίες		2,750
62.03.00	Τηλεφωνικά - Τηλεγραφικά		1,500
62.03.01	Telex - Fax		
62.03.02	Ταχυδρομικά έξοδα		250,000
62.03.03	Διάφορα έξοδα τηλεπικοινωνιών		1,000
64	Διάφορα έξοδα		29,640
64.01	Έξοδα ταξιδίων		11,750
64.01.00	Έξοδα ταξιδίων εσωτερικού		
64.01.01	Έξοδα ταξιδίων εξωτερικού	10 ταξίδια * 1175 ευρώ/ταξίδι (διακρατική ενέργεια)	11,750
64.07	Έξοδα προβολής και διαφήμισης		13,000
64.02.05	Έξοδα συνεδρίων - δεξιώσεων και παρεμφερών εκδηλώσεων	8 Συνεδρίες κινητοποίησης εθελοντών	10,000
64.02.99	Διάφορα έξοδα προβολής & διαφήμισης		3,000
64.07	Έντυπα και γραφική ύλη		4,890
64.07.00	Έντυπα		1,500
64.07.01	Υλικά πολλαπλών εκτυπώσεων		1,000
64.07.02	Έξοδα πολλαπλών εκτυπώσεων		1,000
64.07.03	Γραφική ύλη και λοιπά υλικά γραφείων		1,390

Συμμετοχή Φορέων στον προϋπολογισμό του Υποέργου 5 :

1	Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής	77,500
2	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής	43,050
3	Σύλλογος Οικογενειών για την Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.)	4,700
4	Σύλλογος "Αναγέννηση"	4,700
	Σύνολο	129,950

Υποέργο 7 :	Δημιουργία Δικτύου υπηρεσιών διαρκούς εξατομικευμένης και ομαδικής υποστήριξης ατόμων με ψυχικές διαταραχές
--------------------	--

Κατηγορία Ενέργειας :

351 Πληροφόρηση – Συμβουλευτική – Υποστήριξη

Σκοπός :

Η διαρκής εξατομικευμένη και ομαδική υποστήριξη των ατόμων με ψυχικές διαταραχές στη διαδικασία ενεργού συμμετοχής , ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της ένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Η αξιολόγηση και η ενίσχυση των κοινωνικών , εργασιακών και επιχειρηματικών δεξιοτήτων τους και η διαρκής υποστηρικτική πληροφόρησή τους για ευκαιρίες αυταπασχόλησης και συμμετοχής σε κοινωνικές επιχειρήσεις και κοινωνικούς συνεταιρισμούς. Η καταπολέμηση του αυτοστιγματισμού των ψυχικά ασθενών.

Περιγραφή :

Το προτεινόμενο έργο «Συνέργια» και η συγκεκριμένη δράση για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού δικτύου , έρχεται να απαντήσει σε ένα χρόνιο πρόβλημα , που αφορά άμεσα ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού , που πάσχει από κάποια ψυχική ασθένεια και υφίσταται – εξ αιτίας αυτής – έντονες διακρίσεις στην κοινωνική του αποδοχή και ενσωμάτωση και στην εργασιακή του ένταξη.

Παράλληλα με τις δράσεις υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας , που προτείνεται στο σχέδιο «Συνέργια» , εντοπίζεται η αναγκαιότητα να δημιουργηθεί ένας αποτελεσματικός υποστηρικτικός μηχανισμός , ένα δίκτυο υπηρεσιών υποστήριξης των ψυχικά ασθενών , σε διαρκή εξατομικευμένη και ομαδική βάση , με κατεύθυνση να τους ενημερώνει , να τους πληροφορεί , να τους

εμπυχώνει , και να τους κινητοποιεί , προετοιμάζοντάς τους παράλληλα να ενταχθούν στις όποιες κοινωνικές επιχειρηματικές δραστηριότητες υπάρξουν.

Για πρώτη φορά προτείνεται η συγκρότηση ενός πιλοτικού δικτύου , με τρεις πόλους αρχικά , σε Αθήνα , Πάτρα και Ιωάννινα , που λειτουργώντας συντονισμένα , επεκτείνει τη δικτύωσή του και σε υφιστάμενες υπηρεσίες υποστήριξης της απασχόλησης (Γραφεία προώθησης της απασχόλησης των Ο.Τ.Α. , Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης , Γραφεία Προώθησης της επιχειρηματικότητας του Υπ. Ανάπτυξης.)

Το δίκτυο αυτό ξεπερνά τις παραδοσιακές προσεγγίσεις για την υποστήριξη των ψυχιατρικών αρρώστων , σε ότι αφορά την επιχειρηματικότητά τους και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας και παρεμβαίνει στην υποστηρικτική διαδικασία , αντιμετωπίζοντας τον ψυχικά ασθενή ως άτομο και όχι ως μέρος ενός συνόλου.

Τα αποτελέσματα ενός τέτοιου εγχειρήματος θα είναι πολλαπλασιαστικά ωφέλιμα και σε άλλες κατηγορίες μειονεκτούντων ατόμων.

Ενδεικτικά οι δραστηριότητες ενός τέτοιου δικτύου :

Δραστηριότητες εντοπισμού των ευκαιριών απασχόλησης και συμμετοχής των ψυχικά ασθενών σε επιχειρηματικά σχήματα και Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς :

- Καταγραφή των λειτουργούντων κοινωνικών επιχειρήσεων και Συνεταιρισμών
- Καταγραφή των παραγωγικών αντικειμένων τους και συσχετισμό με τις δεξιότητες των ενδιαφερομένων ψυχικά ασθενών.
- Ανάλυση των ελλειμμάτων σε δεξιότητες και των αναγκών ανάπτυξης αυτών.
- Αξιολόγηση των εργασιακών δεξιοτήτων των ψυχικά ασθενών στα συγκεκριμένα αντικείμενα των επιχειρήσεων και των Συνεταιρισμών.

Δραστηριότητες πολλαπλασιασμού των ευκαιριών απασχόλησης και συμμετοχής των ψυχικά ασθενών σε επιχειρηματικά σχήματα και Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς :

- Δικτύωση με υπηρεσίες υποστήριξης της απασχόλησης και αυταπασχόλησης (Γραφεία επιχειρηματικότητας)
- Ενημέρωση – πληροφόρηση για δυνατότητες απασχόλησης των ψυχικά ασθενών.

Δραστηριότητες ενίσχυσης της αυτοπεποίθησης των δεξιοτήτων και του προφίλ των ψυχικά ασθενών :

- Διαρκή προγράμματα προετοιμασίας των ψυχικά ασθενών και ανάπτυξης κοινωνικών , εργασιακών και επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

- Διαρκή ενημερωτικά προγράμματα για ευκαιρίες συμμετοχής των ψυχικά ασθενών σε επιχειρηματικές δραστηριότητες και Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς.
- Επαναδραστηριοποίηση σε περίπτωση που για διάφορους λόγους έχει μειωθεί η αυτοπεποίθησή τους και η δραστηριότητά τους.

Δραστηριότητες υποστήριξης των ασθενών και μετά την εύρεση εργασίας :

- Διαρκή προγράμματα εξατομικευμένης υποστήριξης κατά τη διάρκεια της απασχόλησης και βοήθεια στην επίλυση των ατομικών προβλημάτων
- «Υποκατάσταση» της απασχόλησης των ψυχικά ασθενών σε περιπτώσεις προβλημάτων λόγω υγείας και διατήρηση έτσι της θέσης απασχόλησης.

Φορείς της Α.Σ. που εμπλέκονται στην υλοποίηση :

- Το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.)
 - Συμμετέχει στην ομάδα έργου
 - Φιλοξενεί τον «πόλο» του Δικτύου στην Αθήνα και αναπτύσσει την τηλεματική σύνδεσή του με τους άλλους δύο «πόλους»
 - Έχει τη διοικητική υποστήριξη του δικτύου
 - Διαθέτει εξειδικευμένα στελέχη για τις δραστηριότητες του Δικτύου
 - Υλοποιεί προγραμματισμένα προγράμματα (συνεδρίες) υποστήριξης των ψυχικά ασθενών
 - Εκπονεί εργαλεία – μεθοδολογίες υποστήριξης των ψυχικά ασθενών
 - Προσαρμόζει – εκπονεί εργαλεία αξιολόγησης των δεξιοτήτων των ψυχικά ασθενών

Προϊόντα από την υλοποίηση της ενέργειας :

Τα προϊόντα που παράγονται κατά την υλοποίηση του συγκεκριμένου υποέργου είναι :

1. Πιλοτικό δίκτυο υποστήριξης ψυχικά πασχόντων ατόμων με πόλους σε Αθήνα , Πάτρα και Ιωάννινα
2. Συνεδρίες – προγράμματα υποστήριξης ψυχικά πασχόντων ατόμων
3. Εργαλεία – μεθοδολογίες εξατομικευμένης υποστήριξης ψυχικά ασθενών
4. Εργαλεία – μεθοδολογίες αξιολόγησης εργασιακών δεξιοτήτων ψυχικά ασθενών.

Προϋπολογισμός του Υποέργου 7 :

Κωδικός	Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Ανάλυση / περιγραφή δαπάνης	Ποσά σε ευρώ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		126,900
60.00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού		97,560
60.00.00	Τακτικές αποδοχές	3 άτομα * 18 μήνες * 1130 ευρώ/μήνα (ομάδα έργου του δικτύου) 1 άτομο * 18 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα (διοικητική υποστήριξη) 2 άτομα * 18 μήνες * 1015 ευρώ/μήνα * 50% (διοικητική υποστήριξη - μερική απασχόληση)	
60.03	Εργοδοτικές εισφορές & επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού		29,340
60.03.00	Εργοδοτικές εισφορές Ι.Κ.Α.		
61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων		122,460
61.00	Αμοιβές και έξοδα ΕΛ. Επαγγελματιών υποκείμενων σε φόρο		122,460
61.00.03	Αμοιβές και έξοδα οργανωτών - μελετητών - ερευνητών	1 άτομο * 18 ανθρωπομήνες * 1470 ευρώ/μήνα (ομάδα έργου του δικτύου) 800 ώρες * 30 ευρώ/ώρα (συνεδρίες - προγράμματα υποστήριξης) 150 ανθρωποημέρες * 235 ευρώ/ημέρα (εξειδικευμένα στελέχη υποστήριξης) 10 ανθρωπομήνες * 1470 ευρώ/μήνα (δικτύωση πόλεων - παραγωγή λογισμικού) 10 ανθρωπομήνες * 1470 ευρώ/μήνα (εργαλεία αξιολόγησης - διακρατική ενέργεια) 5 ανθρωπομήνες * 1470 ευρώ/μήνα (παραγωγή εργαλείων / μεθοδολογιών εξατομ. υποστήριξης)	12,456 14,256 18,325 45,247 12,148 12,458
62	Παροχές τρίτων		10,500
62.03	Τηλεπικοινωνίες		10,500
62.03.00	Τηλεφωνικά - Τηλεγραφικά		6,500
62.03.01	Telex - Fax		
62.03.02	Ταχυδρομικά έξοδα		
62.03.03	Διάφορα έξοδα τηλεπικοινωνιών		4,500
64	Διάφορα έξοδα		19,120

64.07	Έξοδα προβολής και διαφήμισης		19,120
64.07.00	Έντυπα		5,000
64.07.01	Υλικά πολλαπλών εκτυπώσεων		5,000
64.07.02	Έξοδα πολλαπλών εκτυπώσεων		5,000
64.07.03	Γραφική ύλη και λοιπά υλικά γραφείων		4,120

Συμμετοχή Φορέων στον προϋπολογισμό του Υποέργου 7 :

1	Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής	64,343
2	Ψυχιατρική κλινική Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	59,343
3	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής	100,922
4	Σύλλογος Οικογενειών για την Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.)	6,806
5	Σύλλογος η "Αναγέννηση"	2,400
6	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού	45,166
	Σύνολο	278,980

Υποέργο 15 :	Συντονισμός - Διαχείριση έργου
---------------------	---------------------------------------

Κατηγορία ενέργειας :

348 Συμβουλευτικές διαχειριστικές υπηρεσίες

Σκοπός :

Σκοπός της συγκεκριμένης είναι η αποτελεσματική διαχείριση του συνόλου του έργου και ο συντονισμός Φορέων και Δράσεων.

Περιγραφή :

Η φύση του συνόλου του έργου από τη μία και το διαχειριστικό , κανονιστικό πλαίσιο υλοποίησης των έργων Equal από την άλλη υπαγορεύουν την αυτόνομη διαχείριση του έργου.

Η διαχείριση αυτή και ο συνολικός συντονισμός θα γίνει από το Διαχειριστή της Αναπτυξιακής Σύμπραξης «Συνέργια» ο οποίος θα συνεπικουρείται από έμπειρο στέλεχος για τη λογιστική παρακολούθηση των δράσεων και των δαπανών της υλοποίησης.

Προϊόντα από την υλοποίηση της ενέργειας :

Δεν προβλέπεται η παραγωγή κάποιου συγκεκριμένου προϊόντος κατά την υλοποίηση του υποέργου.

Προϋπολογισμός του Υποέργου 15 :

Κωδικός	Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Ανάλυση / περιγραφή δαπάνης	Ποσά σε ευρώ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		28,800
60.00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού		22,200
60.00.00	Τακτικές αποδοχές	1 άτομο * 24 μήνες * 925 ευρώ/μήνα (Λογιστής Α.Σ.)	22,200
60.03	Εργοδοτικές εισφορές & επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού		6,600
60.03.00	Εργοδοτικές εισφορές Ι.Κ.Α.		6,600
61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων		92,400
61.00	Αμοιβές και έξοδα Ελ. Επαγγελματιών υποκείμενων σε φόρο		92,400
61.00.00	Αμοιβές και έξοδα δικηγόρων		
61.00.03	Αμοιβές και έξοδα οργανωτών - μελετητών - ερευνητών	1 άτομο * 24 μήνες * 2100 ευρώ/μήνα (Διαχειριστής Α.Σ.) 1 άτομο * 24 μήνες * 1750 ευρώ/μήνα (Συντονιστής Έργου)	

Συμμετοχή Φορέων στον προϋπολογισμό του Υποέργου 15 :

	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο	
1	Ψυχικής Υγιεινής	121,200
	Σύνολο	121,200

Υποέργο 16 :**Εξωτερική αξιολόγηση****Κατηγορία ενέργειας :**

319 Μελέτες – Εργαλεία – Έρευνες

Σκοπός :

Σκοπός της είναι η αξιολόγηση του έργου με αντικειμενικά κριτήρια

Περιγραφή & Μεθοδολογία υλοποίησης :

Για την εξωτερική αξιολόγηση θα δοθούν από τον Αξιολογητή της Κ.Π. Εqual μεθοδολογικές κατευθύνσεις οι οποίες και θα ληφθούν υπόψη.

Φορείς της Α.Σ. που εμπλέκονται στην υλοποίηση :

Ο εμπλεκόμενος στο Υποέργο 16 Φορέας της Αναπτυξιακής Σύμπραξης είναι:

- Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.

Προϊόντα από την υλοποίηση της ενέργειας :

Δεν προβλέπεται η παραγωγή κάποιου συγκεκριμένου προϊόντος κατά την υλοποίηση Υποέργου.

Προϋπολογισμός του Υποέργου 16 :

Κωδικός	Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Ανάλυση / περιγραφή δαπάνης	Ποσά σε ευρώ
61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων		
61.00	Αμοιβές και έξοδα Ελ. Επαγγελματιών υποκείμενων σε φόρο		9,731
61.00.03	Αμοιβές και έξοδα οργανωτών - μελετητών - ερευνητών	(Αξιολογητικό έργο)	9,731

Συμμετοχή Φορέων στον προϋπολογισμό του Υποέργου 16 :

1	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής	9,731
	Σύνολο	9,731

Συμπεράσματα

Με το πρόγραμμα Equal επιτυγχάνεται σταθερά και σε αρκετά μεγάλο ποσοστό η υιοθέτηση μιας νέας έννοιας αυτής της «Κοινωνικής Οικονομίας» που παίρνει μορφή και περιεχόμενο μέσα από διάφορα υποπρογράμματα και υποστηρίζει τις κοινωνικές δομές με την ίδρυση και λειτουργία των Κοινωνικών Επιχειρήσεων τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση και ακολουθείται πολιτική που αφορά διάφορες ευαίσθητες ομάδες όπως αυτή των ψυχικά πασχόντων ατόμων.

Δημιουργούνται νέες μορφές απασχόλησης και επιχειρηματικές δραστηριότητες στον επαγγελματικό τομέα με άτομα που έχουν ιδιαιτερότητες είτε σωματικές είτε ψυχικές (οι μορφές αυτές αφορούν κυρίως χειροτεχνίες – αγγειοπλαστική – ζωγραφική – κηποτεχνία και βιολογική καλλιέργεια)

Ο κρατικός μηχανισμός θα πρέπει να προωθεί και να προασπίζει αυτά τα προγράμματα στα εξής πεδία :

- ⇒ Ειδικευμένο προσωπικό
- ⇒ Πόρους πάσης φύσεως (οικονομικούς – μηχανικούς – κτιριακές εγκαταστάσεις – χρήσιμα αναλώσιμα υλικά)
- ⇒ Σημαντική υποστήριξη στην προβολή αλλά και εξάπλωση τέτοιων ενεργειών και σε πολλά παρακλάδια που έχουν σχέση με την Κοινωνική Οικονομία και αυτά είναι :
 - Τα παιδικά χωριά SOS
 - Τα ψυχιατρικά κέντρα και κλινικές
 - Τα Ερευνητικά Κέντρα
 - Τα Κ.Ε.Κ. (Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης)

Βιβλιογραφία

Μέρος Α΄

- Οδηγός εφαρμογής Equal στην Ελλάδα ... Εκδόσεις Υπουργείου Εργασίας
- Στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας
- Τα στοιχεία του κεφαλαίου είναι από το βιβλίο Μέθοδοι και Διαδικασίες και προγραμματισμού.
- Διάφορα στοιχεία :
 - www.equal.gr
 - www.pep.at.gr
 - www.in.gr
 - www.robby.gr

Μέρος Β΄ :

- Διάφορα Στοιχεία :
 - www.Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.ατ
 - www.ota.gr
- Το πρόγραμμα : Δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων – Συνέργια –
- Επαφές με τους : Κο Παπαστεφάνου και Κα Πανουργία
- Στοιχεία Ο.Α.Ε.Δ.